

Carpații

Deposito legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

PATRU DECENII DELA MOARTEA CAPITANULUI CIRCULARA

Legionari:

S'au așternut patruzeci de ani peste crima din Pădurea Tâncăbești, când Căpitanul, cu Nicadortii și Decemvirii, au fost strangulați de jandarmi când erau transportați dela Râmnicu Sărat la București, și apoi, ciuruiți de gloanțe, asvârliți într-o groapă comună, dinainte pregătită, în aria închisorii Jilava.

Cei ce am trăit acel moment de groază și cutremurare, ne aducem aminte de acel comunicat infamat dat de guvern, prin care anunța moartea lor «pe când încercau să fugă de sub escortă».

Nu au încercat să fugă, cum spunea comunicatul, pentru că erau legați de mâini și de picioare de băncile brecurilor în care erau transportați, încât nu puteau face nicio mișcare. La semnalul convenit, jandarmii din spatele lor le-au aruncat o frânghie de gât și au tras cu putere. Cea a urmat, ne putem imagina. Niște horcăituri groaznice ale unor oameni cărora li se tăia respirația și se luptau cu moartea.

Crima din 30 Noiembrie 1938 nu a rămas nepedepsită. Nici n'au trecut doi ani dela asasinarea lor și în altă noapte, din 26/27 Noiembrie 1940, călăii lor au căzut răpuși de gloanțele legionarilor. Armand Călinescu a fost împușcat mai înainte, iar Regele a fost alungat depe tron.

Indemnul Căpitanului a fost urmat de legionari: «Dacă votu fi ucis, să mă răzbunați...» Nu a fost răzbunat în proporțiile cum ar fi meritat această crimă monstruoasă, dar totuși principalii ei autori morali și materiali au pierit în timp ce se deshumau osemintele lui.

Guvernarea noastră a durat puțin, dar totuși suficient de mult ca să se facă dreptate Căpitanului: trupul lui ferit de putrezire a fost purtat pe umeri de legionari și așezat alături de Moja și Marin, în măuseleul dela Coasa Verde, ucigașii lui au fost pedepsiți, iar procesul nedrept ce i s'a intentat în 1938, prin care era acuzat de trădare, a fost revizuit de Curtea de Casatie, dându-se o sentință de achitare.

Se pare că acesta a fost rostul principal al guvernării noastre din 1940: să strângem osemintele legionarilor din gropile unde au fost asvârliți ca niște fiare, să le îngropăm după datina creștinească, cu participarea întregului popor, și apoi să le facem dreptate postumă, pedepsind pe cei vinovați de moartea lor.

Acțunea de reparare și exipiație se împlinise. Căpitanul învase din morți, cum spune Postecud, biruind pe cruzii săi dușmani. De acum nu mai era loc pentru noi, pe scena principală a istoriei. Îndată după aceea, a început urzeala conspirației care a provocat ruptura din regim la 20 Ianuarie 1941 și am intrat din nou în prigoană.

De atunci, ce am săvârșit noi de preț în lume? Ce fapte au întăritate și ne înobilează ființa? Fără îndoială, că rezistența opusă invaziei comuniste în Europa de către guvernul dela Viena și eroica intervenție a legionarilor plecați în fară sunt acte memorabile pe care istoria nu le poate ignora. Dar avem un alt titlu, mult mai important, care ne umple sufletul de mângâiere și speranțe: nu ne-am îndepărtat nicio clipă de linia Căpitanului.

După prăbușirea Germaniei, am fost separați de frații noștri din țară și am avut două destine diferite. Peste legionarii de-acasă s'a năpustit fiara roșie, ucigând alte zeci de mii dintre ei. În exil ne-am luptat ca să menținem trează flacăra credinței în eliberarea României. Deși trăind în alte condiții, constatăm totuși că ne întâlnim într-o atitudine comună: să nu trădăm pe Căpitan, să-l păstrăm intactă învătătura lui, oricâte suferințe am îndura. Căpitanul a fost răpus fizicește, dar dușmanii ar fi vrut să-l desființeze și sub aspect moral și spiritual, sub puhoiul infamiilor scornite de ei. Ar fi vrut să rămână o figură obscură a istoriei, un razvrătit al societății, care și-a sfârșit viața, plătindu-și temeritățile. Nimic din luminoasa lui învătătură nu mai trebuia să rămână în amintirea posterității, nimic din figura lui de cruciat al lumii contemporane. Peste Căpitan trebuia să se așternă linfolul uitării și al disprețului. O paranteză în cursul «normal» al istoriei.

A doua înmormântare a Căpitanului nu s'a putut realiza, cum era planul dușmanilor. Legionarii rămași în viață l-au rămas credincioși și au continuat să-l propage crezul. Nu l-au renegat ideile și idealu-

...rile, cu toate tentațiile și amenințările. Căpitanul n'a putut fi îngropat ca forță spirituală El este tot atât de viu ca și atunci când era în viață și se înalță ca un uriaș peste întunerecul lumii contemporane. Aureola lui de puritate și adevăr a rămas neatinsă.

Astăzi după 40 de ani de când dușmanii i-au luat viața, doctrina Căpitanului a devenit un bun universal. Numeroase grupări naționaliste se adapă din crezul lui. Faima lui a depășit hotarele țării lui, a depășit chiar frontierele Europei, pentru a se proiecta pe cerul întregii omeniri în suferință.

Căpitanul strălucește și astăzi cu o putere neștirbită. Lupta ideologică finală pe plan mondial se va da între marxism și legionarism.

Nimic nu ne poate opri din drumul fizat de Căpitan. Nici ferocitatea dușmanilor, nici ingratitudea lumii occidentale, nici golurile provocate de dezertări sau de morminte în linia noastră de luptă. Căți vom rămânea, mulți, puțini, mergem înainte, cei vii cu cei morți și cu Legiunea ce nu poate cuvânta din cauza tiraniei. În fruntea noastră pășește Căpitanul, așa cum l-am cunoscut în viață, nelemător de moarte și gata să se înfrunte cu ura clocotitoare a oștilor întunerecului.

La 40 de ani dela dispariția lui fizică, ne strângem cu același elan sub steagul purtat de Căpitan și-l urmăm fără șovăire pe linia lui de gândire și acțiune, care a început în Pădurea Dobrina și care ne va conduce spre marea biruință a Neamului și a Legiunii!

De ziua Sf. Arhanghel Mihail, 8 Noembrie 1978.

Trăiască Legiunea și Căpitanul!
HORIA SIMA
Comandantul Mișcării Legionare

IN MEMORIAM

Se fac gropi în care seminătorul ascunde sămânța;
dar tulpinele, capilarele, seva, saltă în sus
de parcă nici nu știu că cerul e înspăimântător
de înalt — imens clopot bătut de vânturi și stihii...

Căutătorii de izvoare și miracole fac gropi adânci
ca să reînvie pustiurile, să potolească apriga sete
a oamenilor, a șerpilor, a pasărilor, a gîliei
și a luminoșilor aștri în treceri nocturne.

Apoi se mai fac gropi ca să se acopere sicriile;
dar în gropi comune, uitate, se aruncau numai
trupuri de răpuși — cu ei, cu toți, cu acela
care, pe pagini albe de dor, scriau în timp istoria României.

Au fost uciși cei ce păzeau pe Arhanghelul Mihail
cu buchete de ramuri verzi — și omorătorii au răs până ce
de la banchetul sanghin au fost zvârliți în gropile de-
[zastrului
pe care le-au săpat în întâmpinarea frenetică a stăpînitorilor
[roșii.

...Sămînța semănată în gropi comune răscare putrezind
ca trupurile fără înțelii, flecare, din adâncurile țărânilor
și tulpinele cresc înspicate — altfel lanurile n'ar fi imense
iar secerătorii n'ar mai osteni să adune grăul hranei de
[măine!

Ioan I. MIREA
Paris

ANIVERSARE

Din crinul nepătat al Vreii nesfârșite
Potir purtat pe culmea boltirei de safir,
Sub cetini picurat-a, adusă de ursite,
Lumina strânsă'n taina uleiului de mir...

O singură scântee, desprinsă din văpale
Purtată fu de Vreere spre tainicu-l destin,
Svârilită prin furtuna de ghețuri și de ploale
Spre sufletul serafic din omul carpatin...

Grăunte plin de visuri, căzut pe loc prielnic!
A răscollit în inimi tăcerea prinsă'n veac,
Acolo unde arde, într'un nestins jertfelnic
Tămăla veșniciei a sufletului tracl...

Puterea nevăzută ne-a hărăzit menirea
Să dăluim în stâncă trăirilor de-acum,
Sub semnul dăruirei — așa cum cere firea —
Hiamida altor zile, lumina altui drum...

Peste dureri și patimi, rug aspru de urgie,
Cincizeci de ani de jertfe stau piatră de'nceput.
Din mîile de cetini, scîldate'n apă vie,
Speranța cântă'n inimi, lumina arde'n lut...

De-acuma peste timpuri vor dăinui martirii
Atator suferințe, ofrandă pe altar...
Până veni-va clipa, sub semnul mîntuirii,
Să se'implinească'n lume destinul legionar!...

Faust BRĂDESCU
Camps sur Marne Franța

LA CEI CINCIZECI DE ANI

Cu brațul tău, Căpitane,
Crestând în neam
Nădejdea și gloria,
Peste veacuri,
Adumbrite de clișă,
Al rapt în două, istoria!...

În crezul tău de trăire
Spre nou destin,
Din Carpați în hotare,
Legionarii
Au dospit în adâncuri
Cetate de vis și altare...

Prin jertfa ta de legendă

Al smuls omul
Din robia tăcerii...
Deschizându-l
Vreera străbunilor Traci
Și poarta spre calea 'nvierii!

Din Bug pîn' la Tisa și Pînd,
Un neam întreg
luptă, suferă, moare...
Dar gândul tău
biruitor îl suie
pe culmi de lumină și soare!...

Harion Albu Petrican
Iugoslavia

CORNELIU ZELEA CODREANU CAPITANUL ROMANILOR

CORNELIU ZELEA CODREANU IN LUPTA ANTICOMUNISTA A POPORULUI ROMAN de NICOLAE ROSCA

"In primăvara anului 1919, lată-ne adunați într-o după amiază în pădurea Dobrina...". Își începe Corneliu Zelea Codreanu istoria vieții lui ("Pentru Legionari", pag. 9).

30 Noiembrie 1938: o notă scurtă, anunță Românilor, suprimarea acestei vieți. Codreanu împreună cu alți 13 camarazi ai săi sunt uciși bestialcește de către autoritățile țării, în pădurea Tâncăbești.

Între aceste două păduri, luminoasă una, scăldată în soarele primăverii și mângălată de razele tuturor speranțelor românești, întunecată cealaltă, viscolită de păcatul crimei și fulgerată de ura dușmanilor lui, se scurge viața și realizările Căpitanului. Este o viață trepidantă cu un profund continut uman și românesc, o viață purtată cu înțelepciune unu vânt răscolitor, în lupta continuă cu timpul ce se presimea prea scurt pentru împlinirea rostului său.

Nu mai 19 ani despart în timp evenimentele petrecute în aceste două păduri. Dar ce ani au fost aceia! Ce voință colectivă răscolește și pasionează fața poporului nostru! Un fior adânc străbate întreaga suflare românească, trezind energii oarbe, așteptări difuze și înălțurile istoriei contemporane a țării cu linia continuă ce ne poartă destinele ca Nație dela Boerebista, prin toți Căpitanii Românilor. Toată viața noastră națională se potențializează, se fecundează cu speranțe luminoase și capătă dimensiuni nebanuite și nedescifrate încă, la indemnul adolescentului din pădurea Dobrina.

Aici, în această pădure moldovenească ni se desvăluie pentru prima dată personalitatea Căpitanului cu destinul său împlinit din vechi și uitate vrednici românești.

"...dacă armata bolșevică va trece Nistru și apoi Prutul ajungând să încalce și locurile noastre, noi să nu ne supunem, ci să ne retragem cu toții în pădure înarmați. Aici să organizăm un centru de acțiune și de rezistență românească și prin lovituri date cu măiestrie să sdruncinăm inamicul, să menținem o stare de spirit de neaplecare și să întreinăm o scântee de nădejde în mijlocul masei românești din sate și orașe" (P. L., pag. 9).

Fără stridențe retorice, în gânduri simple ce se născu numai în fața unor mari determinări, întrezărim pentru prima dată adevărul lui Corneliu Codreanu cu marele său rost românesc: a stăvilui cu orice risc, într-o luptă decisivă, pătrunderea forțelor întinericii ce, din fundul stepelor răsăritene, anunțau prăvălirea peste așezările lumii noastre și amenințau să înghită lacom și spațiu vital al poporului românesc. Iată aici, sinteza figurei lui. El, pentru asta s'a născut. Pentru a lua în mână spada apărării într-un moment de grea răscruce a neamului românesc, pentru a demasca dușmanii din exteriorul și din interiorul hotarelor, pentru a hotări tranșele libertății, pentru a organiza lupta și pentru a aprinde "o scântee de nădejde" în sufletul poporului său. Și poate, chiar "o scântee de nădejde" pentru întreaga lume creștină, căci de rezultatul acestei lupte ce încă nu s'a terminat, va depinde protecția în viitor a năzuințelor omenești sau îndiguierea lor pentru secole întregi.

Momentul în care încolțește în Căpitan decizia ce ne-o mărturisește mai sus, era extrem de grav pentru țara noastră. În Rusia izbucnise războiul bolșevic, se răsturnase ordinea socială existentă și pe suferințele poporului rus, căruia-i înmugurise în suflet iluzia unei dorite libertăți, se culbărise un nou regim politic, neuman și crud. Pe stindardele lui agresive era înscrisă cucerirea și supunerea lumii întregi. Pentru a face față acestei noi primejdii după măsura și posibilitățile lor, strânge tânărul Codreanu mâna aceia de adolescenți în pădurea Dobrina. Gestul lor ni s'ar părea naiv astăzi și desprins de realitatea unor posibilități efective de rezistență, dar el marchează un moment important în viața Căpitanului: soase timpul intrării sale pe scena politică a poporului românesc. S'ar putea spune că pădurea Dobrina este Căna Galileea destinului său. Un destin mareț dar și tragic, pe care el îl acceptă senin, decizându-l poarte cu toate consecințele lui, deși îl simte încredințându-se pe unde va sufla suflul înghetă al Tâncăbeștilor. "Am trăit așa dar cu gândul și cu hotărârea morții", ne mărturisește Căpitanul în cartea sa.

Lupta în care se angajază Corneliu Codreanu va fi o luptă grea, o luptă titanică, plină de cruzime și fără întoarcere posibilă. Ea trebuia dusă cu hotărâre și fără răgaz căci Rusia Sovietică, acest posibil mormânt al ființei noastre naționale, își împinsese deja în țară și în special

în regiunea moldovenească, primele săgeți ale frontului său subversiv. Ele se înfipseră în societatea noastră slăbită de război, smulgând conștiințe din frontul național și răind rândurile apărării.

Intelectuali români al timpului sunt primii care cad pradă propagandei comuniste. Cumpărați unii, dintr-un snobism tembel alții, sau — cei mai sinceri — orbiți de iluzia unor zori mai drepte pentru ființa umană, ei sunt prinși în mreajele fine ale propagandei comuniste și ajung corifeii ideilor rusești, la noi. "Lumina vine dela răsărit" susțin ei, semănând confuzie în mintea tineretului pe care-l educă și a maselor românești, în special cele mai umile, ai căror îndreptători trebuiau să fie.

Este curios să constatăm ce slabă pavază de apărare au opus și opun și astăzi chiar, anumite cercuri intelectuale, atacurilor doctrinei comuniste. Trăind într-o lume de idei abstracte, pe care dacă înălțulești în forme diverse, te pot duce la concluzii diverse, dar egal de logice din punct de vedere al construcției sistemului de gândire, această lume intelectuală se depărtează de realitatea faptelor ce se perindă zilnic prin fața ei. Aceștia pot admite punctul de vedere al problematicii marxiste cu același ușurință cu care admiteau și poate sustineau înainte alte forme de gândire socio-politice diametral opuse, cu toate că marxismul a eșuat pe toate planurile acolo unde a fost impus și nu se poate menține decât prin teroare și prin chinurile până la paroxism a maselor respective. Asta vrea să spună, că o intelectualitate adevărat sănătoasă și demnă de misiunea ei, nu se poate hrăni numai din speculațiile universului de idei, pe care neurenele creierului le poate înălța mai mult sau mai puțin logic, ci ea intră în autenticitate, se aruncă pozitiv pe balanța planurilor pe care atunci când, aplicându-și privirea și energia spre bucată de pământ din care s'a ridicat și de care este legată indisolubil, întrebuințează tot talentul ei, tot cerul ideilor ei, pentru înnoirea omului, pentru îmbunătățirea stării: materială, morală și spirituală. Căci ce înseamnă o idee, oricât de frumos ar fi zugrăvită ea, dacă omul plânge? Ce înseamnă un sistem socio-politic născut, dacă vrei, chiar din capete extrem de luminate, dar în care omul este oprimat, este chinat, înăbușit și debarcat din condiția sa de om "pur-tător de valori eterne" la acea de un simplu figurin fără profil al unei societăți înghetate și fără rălfăiri de aripi? Căci omul este mai mult decât atât. El este un făuritor de destin atât propriu cât și colectiv. Este o valoare pozitivă, o voință armonică ce intervine, retușază și orientează comunitatea sa națională. Și aceste două entități, om și nație, sunt încadrate în alt circuit de existență superior. Ei sunt puși în slujba Creatorului lor, ne spune Corneliu Codreanu. Acesta este marele adevăr al omului pe care-l Codreanu. Acesta este marele adevăr al omului pe care-l neagă și-l anihilează brutal comunismul. Ridicarea dela neagă și-l anihilează brutal comunismul. Deaceia de acest om, prin Națiune, la Dumnezeu. Depărtându-se de acest trinom existențial, omul pășeste în nevednicie. Cade pradă tiraniilor, este chinat și disperat. Viața își pierde sensul pentru el și-l poartă pașii pe căi neînțelese și fără perspective, ca un etern Ivan Denisovici al Goulag-urilor lui Sol-jenitsin.

La fel ca și intelectuali, același drum era urmat și de studențimea română. (Mai accentuat cea din Moldova, fiind mai în calea propagării veninului rusesc.) Cu impetuozitatea lor tinerescă, încadrați și îndrumați de elemente streine de aspirațiile și de gândirea noastră, studenții se lasă atrasi ca de un puternic magnet de ideile marxiste. Sufletul lor generos, avânturile lor idealiste, sunt emulase din circuitul creator al neamului lor. Crezând în sloganele umanitare ce li se desăfurau prin fața ochilor și crezând că vor putea făptui ceva imens de mare sub steagurile roșii, ei se depărtau fără să-și dea seama de interesele roșii, ei se depărtau și abandonau cauza pentru care luptau: propria lor Națiune și abandonau cauza pentru care apăraseră și muriseră părinții și străbunii lor pentru apărarea gleei și a legii românești. Nu înțelegeau încă forțele ascunse ale cuceririi lumii, Națivitatea lor era speculată de cei ce înghițiseră spațiul rusesc și ajutau înconștienți la lărgirea lui în detrimentul propriului lor popor.

Subversivitatea pătrunse adânc și în masele muncitoare. Ele nu erau, cei drept, prea numeroase pe vremea aceia, dar reprezentau un nucleu important pentru viitorul proletariat român și o bază de agitație pentru bolșevism. Deaceia gria care li se dădea din partea agenților bolșevici, a căror acțiune era ușurată de grava neatenție pe care

mes noastre creștine, aruncată în istorie de Nașterea. Răstignirea și învierea Mântuitorului, de ceaială parte, lumea descreștinată în lupta de forțe oculte ce s'au opus întotdeauna îndumnezeirii omului. De aceea prima condiție ce o pune Căpitaniștii pentru a lupta alături de el contra forțelor întunecate, este credința. Să fi credincios. Să poți cutreiera împreună cu el cărările metafizice ale vieții. Creștinismul lui Corneliu Codreanu este integral și fără pălăvie. În lupta poporului nostru și a lumii noastre, spunea el, nu mai e credință profundă, fără șovăiri și agresiivă, ne poate ajuta. Pentru a ne fortifica credința, dragul cel mai sigur este postul și rugăciunea, adică o acasă activă, pe care Corneliu Zelea Codreanu a practicat-o cu rigurozitate toată viața lui.

Școala formativă a Căpitaniștilor este o simbioză perfectă între forța și dăruirea luptătorului, măreția eroismului și perfecțiunea afinității. Eroism constant, de durată și credință profundă în Dumnezeu, lată coordonate educației legionare. Ancorarea forțelor individuale pe aceste dimensiuni va oferi lumii creștine forța necesară pentru a slăbi puterile răului incarnate în comunism.

Cu acest om modelat în școala sa, poartă Corneliu Codreanu la a doua fază a programului său: organizarea maselor românești. Activitatea lui în această fază este uriașă. El îmbrățișează tot apăsământul românesc, cu toate aspectele și cu toate realitățile lui. Niciun sector de afirmare românească nu este dat uitării. Totul este important pentru Căpitani. Ca un artist genial, mistic și pasionat, el își plimbă mâinile intrigurate și înarmate peste toate năpădurile operei sale, modelând și dând contururi unui măreț viitor românesc. Cuiburile (unitățile de bază a organizației legionare), taberele de muncă (unde se învață tineretului să muncească pentru binele obștei), organizațiile politice de la sate și orașe, Corpurile Legionare (Frații de Cruce, Studenți, Muncitori, Rădăți), școlile de educare pentru tineret, asociațiile culturale, unitățile comerciale legionare (pentru a smulge comerțul țării din mâini străine), se înmulțesc cu repeziune peste toată geografia țării. Se creează partidul "Totul Pentru Țară" și se pătrund în Parlamentul țării unde deputații legionari cer dreptate pentru păturile românești umile, demască neregulile în mizeria banilor publici a unor demnitari și cer lumină în trasarea politicii externe românești.

Țara întreagă tremură, simte chemarea omului destinului și se îngrămădește în jurul său. Curentul legionar crește uriaș.

Printre cei care-l asculta chemarea și-l urmau din primul moment îl găsim, alături de țărani, pe tineretul român. Sfârșind paravanul mincinos al marxismului și desvăluind adevărata lui față, tineretul țării îl întoarce apăsător definitiv și cu o umilitate unanimă se încredinșă luptei lui Codreanu și a poporului lor. Pentru această adunare vor avea de suferit persecuții, închisori și chiar moarte în România Regelui Carol II, dar nu se vor clinti depe pozițiile anticomuniste pe care l-a apasat Căpitaniștii lor. Se naște astfel în România, între cele două războaie, la câldura idealurilor legionare, o intelectualitate fecundă, națională și profund creștină.

Marea victorie a lui Corneliu Zelea Codreanu este însă adunarea maselor muncitorești române, la postulările legionare. El apelează numai la conștiința națională a acestor oameni. Le promite dreptate, însă numai "în cadrul dreptății neamului" și nu în afara de el sau contra intereselor colectivității românești. Drepturile muncitorului român nu pot fi mănușite de forțe externe naționale lui, aici scuturăm nu sunt preocupate de soarta lui, ci urmăresc finalități străine de interesele Națiunii noastre. Toate revizuirile și îmbunătățirile trebuiesc cerute și realizate numai pe linia și în cadrul neamului românesc din care, muncitorii fac parte cu drepturi egale ca ale tuturor cetățenilor. "Măcarrea Legionară" va da muncitorului mai mult decât un program, mai mult decât o palmă mai albă, mai mult decât un put mai bun. Ea va da muncitorului dreptul de a se simți stăpân pe țară, deopotrivă cu toți cetățenii României ("Circulări și Manifeste, pag. 185). În număr masiv, muncitorimea țării îngrășește entuziasmul rădăndu-le Măreții Legionare, unde vine obișnuit și demagogia de sloganurile înveninate ale comunismului care-o ajută la distrugerea unității societății, pentru a-l cădea în sifa și mai trănăie și mai exploatare a ființei umane. "Comunismul lucră din ură contra celor ce se spun, noi (legionarii) din dragoste pentru cei ce s'au...". le spune Corneliu Codreanu ("Circulări și Manifeste, pag. 67), strângând muncitorimea pe drumul național. El formează în Legiune puternicul Corp Muncitoresc Legionar ce va fi activ la toate acțiunile și la toate bătăliile Căpitaniștilor. Marxismul este pus definitiv în reflecție muncitorului român ce se avântă cu entuziasm și încredere în revoluția națională pe care l-o oferă Codreanu.

Infățișarea țării se schimbă încet, încet. Efectivele Măreții Legionare cresc cu repeziune în ciuda tuturor greutăților a nedreptății și abuzurilor ce se comit față de ea și a numeroaselor represiune sângeroase, la care este supusă. Adevăratele masele românești de toate categoriile este masivă și entuziasmată. Ura marxista contra societății este stăvilită și înlocuită cu dragostea și înfrățirea tuturor păturilor sociale, chemate, în plan de egalitate, la fărâșirea aceluiași nou orizont românesc. Dels lupta de clase sub steaguri și interese străine se trece la muncă ordonată, cu împărțirea justă a beneficiilor, în cadrul legilor naționale și a posibilităților economiei noastre. "Internationale" fără Patrie și Dumnezeu este înlocuită cu imnurile și marșurile legionare ce umplu vădușul românesc ca niște ciopote ce bat a sărbătoare. Dels frica și demădeșia ce caprinează ființa țării, numai câțiva ani mai înainte, se trece la hotărârea dărdă de a rezista și de a supraviețui primejiei războiului. Dels obrănciile și nerăsuflările ceterelor de agenți și trădășii ai Moscovei, se trece la sfârșitul determinării românești de a-și apăra drepturile pe aceste pământuri moștenite dela străbuni și udate cu sângele lor.

Țara românească se îmbracă în haine de sărbătoare și se avântă cu încredere pe flăcările istorice pe care i le deschide Corneliu Zelea Codreanu. Soarele speranței strălucite vesele pe cerul românesc.

Numai politicianismul rămâne străin de această trezire a nației sale. În milciul acestei jungle nu au putut răzbi ideile și generozitatea Căpitaniștilor. Atât atașamentele sale internaționale, cât și jocul de interese personale din care-și făcuseră o religie, li îndepărtează de pulul poporului lor. li împiedică să vadă primejdia rusească sub adevărată ei dimensiune și nu pot înțelege toată frământarea lui Corneliu Codreanu și a întregii lui generații pentru a o îndigui. Detășii de antenele neamului lor, acești oameni rălăcesc stupid pe săliile organizațiilor internaționale ale epocii, luând contacte, încheind pacte ce nu vor funcționa niciodată, și vor imprima, când va veni momentul amprenta murdăriei a trădării pe fața propriului lor popor. Pentru accepția nu are Corneliu Codreanu, decât cuvinte de dispreț. "Aceste două categorii (cele li undeva referindu-se la evrei și la politicieni), vor constitui într-o nasemenea ceaș rugina morală a neamului". (Este vorba de ceasul în care nația română va trebui să-și apere "cu tunul și sângele ei", dreptul la o viață liberă.)

În fața manevrelor acestui politicianism ce conducea politica externă a țării noastre pe o pantă favorabilă Rusiei Sovietice, ca primejii colosale pentru noi, Corneliu Zelea Codreanu ia o poziție radicală. Într-un Memoriu adresat Regelui țării, avertizează: "Dacă noi tineretul, vom fi puși în situația tragică de a intra într'un război alături de puterile bolșevice... declarăm pe față că vom trage toți cu revolverele în cei ce ne-au condus acolo și pentru că nu putem deserta, spre a nu face un act de demnitate, ne vom sinucide. Niciodată tineretul neamului românesc nu va lupta sub cerul Satanei împotriva lui Dumnezeu" ("Circulări și manifeste pag. 88/1951). Și tot acolo cere responsabilități tuturor celor ce ne conduceau spre dezastru: "Cărem ca Majestatea Voastră să pretindă tuturor celor ce ne conduc sau manifestă păreri privitoare la politica externă a României să declare că răspund cu capul pentru directivele pe care și le însușesc".

"Așteptăm desăsemeni același gest de mare curaj și de mare cavalerism și din partea Majestății Voastre, în ceea ce privește linia Regală de politică externă a României" (idem).

În fața acestui lăuri de poziție nu a răspuns nimeni și cu atât mai puțin Regele țării, adevăratul promotor și întregitor al acestei politici. Se produce astfel o prăpastie din ce în ce mai profundă între politica oficială a țării, pro aliați (și deci pro bolșevici) și anti-germană, și instinctul maselor românești călăgărite de cauza națională, care vedea în răzără adevărată și uriașă primejdie pentru existența poporului nostru, cum s'a adevărat din nefericire.

Această poziție ferm anticomunistă și militantă, tocmai în prezua apărării războiului de dominare al lumii, grăbește asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Uneltirile și primejdiile împăienjensce din ce în ce mai mult viața lui, ca prelușul al macabruului demodământ. Evreimea și conspirația bolșevică, cu concursul uneltirilor lor din țară, întrecare și demnitari dental de înalți, dau sentința de moarte.

Data asasinării lui va fi determinată de ultimele alegeri libere ce au avut loc în România la sfârșitul anului 1937. Sistemul de alarmă a funcționat. Măreșea lui Corneliu Codreanu a obținut o frumoasă victorie electorală, ceea ce indica tendințele politice ale țării și adunarea majoritară a poporului românesc la tenele legionare. Devenise un om prea periculos ce deslășise și deci putea strica jocul te-

nebroș ce conducea la desmembrarea țării și a întregii Europe.

Simțind aproape duhoarea trădării, Corneliu Zelea Codreanu face un ultim avertisment contemporanilor săi: "De vor intra trupele rusești pe la noi și vor legi învingătoare, în numele Diavolului, cine poate să creadă, unde este mintea care să susțină că ele vor pleca dela noi, înainte de a ne sataniza, adică bolșeviza?" În zădar însă. Anzui politicienilor români era scleromat. Strigătul lui disperat rămâne, un strigăt în deșert. Viața lui Corneliu Zelea Codreanu, valnicul luptător anticomunist și treitor al conștiinței naționale românești, a ajuns la sfârșitul traectului ei. Este condamnat întâi la 10 ani închisoare într'un odios proces lipsit de orice bază juridică, așa cum s'a demonstrat chiar în cursul lui și ucis mizerabil de spoli prin strangulare, în pădurea Tâncăbești, în timp ce era transportat la închisoarea Jilava, în noaptea de 29-30 Noembrie 1938. O noapte sinistru. Un blestem înfricoșător aruncat peste istoria țării noastre. Toată suflarea românească rămâne consternată și îngrozită. Complotiști închină cupe de șampanie. Românii scriștește din dinți, strânge pumnii și așteaptă ziua răfăușilor.

În Tâncăbești nu se frânge numai viața unui om, se frâng însăși aripile neamului românesc.

După dispariția fizică a Căpitaniștilor evenimentele s'au precipitat așa după cum le prevăzuse el. Ni se ripese Basarabia și Bucovina, ni se ciopărțese toate frontierele țării cu imense suferințe și umiliri pentru poporul nostru. Se nărușe "ca un castel de cărți", exact așa cum prevăzuse el, toate tratatele pe care se sprijinea politica noastră externă. Tot sistemul de alianțe "direcți" pe care se sprijinea apărarea noastră se dovedește inutil și deădăruit, nefructuos. Exact așa cum prevăzuse omul din pădurea Dobrina.

România rămâne singură în fața destinului ei.

În 1941 — după alungarea lui Carol II din țară, responsabil direct al dezastrului — România la parte activă la războiul de desrobire, alături de acele puteri, ce reprezentau atunci singura forță de apărare a Europei în contra jăduhului bolșevic. Ca orice stat mic, România nu a dorit războiul. Dar când destinul a împins primejdia unei crude robirii peste spațiul de viață al poporului nostru, toată suflarea românească, ca în vremea trecutelor invazii barbare, li acceptă cu seninătate și-l va purta cu bărbăție. Toată țara — aceasta este realitatea și nu aceea ce încearcă să o dea comuniștii că Românii nu ar fi luptat cu entuziasm și vitejie în contra Rusiei Sovietice — ocupă tranșeele deschise în timpul trudei sale vieți, de Corneliu Zelea Codreanu. Tranșeele anticomuniste.

Războiul este crâncen. Este o înclătare apocaliptică ce depășește planurile istoriei. Rezultatul lui este cunoscut. Orbirea Occidentului creștin, minat și corupt timp îndelungat de dăganii civilizației noastre, înclină balanta victoriei spre Rusia Sovietică. Jumătate din Europa, între care și Țara noastră, intră în Noaptea Palmilor. Un uriaș și crud "roulag" acoperă o jumătate din falnică civilizație a Europei.

***

Au trecut 40 de ani dela sfârșitoarea crimă din pădurea Tâncăbești. Viziunea politică a Căpitaniștilor este însă de o umilitate actualitate. Protecția ei la scară lumii este evidentă și tragică. Figura lui scapă și timpului și spațiului și se confundă cu aspirațiile unei lumi cuprinsă de frigurile groaze, ce-și vede orienturile vieții amenințate, ce-și simte patrimoniul spiritual hărțuit din toate părțile. Subversivitatea este totală, frontul moral prăbușit și nu mai există nici-o pază în fața infiltrațiilor dăgmane. Greșelile enorme și orbirea politică a occidentalilor alunge la scadență. Ucenicii de vrăjitor ce s'au jucat cu destinele omenirii acum 35 de ani, au dispărut fizic, dar au lăsat lumii o moștenire dezastruoasă. Astăzi, peste tot, marxismul își rânjește cinic, apropiata victorie.

Ca în 1919, lumea întreagă are nevoie de un nou spirit și Dobrină. Nu mai există altă alternativă. S'au încercat toate componentele, toate legăturile și tratativele posibile, cu dăganul și drumurile s'au închis. Lumea este îngheșuită din ce în ce mai mult în acest ghetou al libertății occidentale, atacat cu înverșunare din toate părțile: din exterior și din interior. Pentru supraviețuirea ei nu-i mai rămâne decât drumul eroismului, adică ceea ce numim noi, spiritul Dobrină, preconizat acum 60 de ani într-o pădure moldovenească.

Figura lui Corneliu Zelea Codreanu, Căpitaniștii Românilor, se desprinde din orizontul românesc și se proiectează pe firmamentul lumii ca un mare vizionar al frământărilor noastre vremuri.

CATEVA REFLECȚII ASUPRA NATIONALITATILOR de Ion TOLESCU

XISTA neamuri care dispar sub avalanșa unui sistem de desnaționalizare, ținut în mare stimă astăzi sub incintele forurilor politice internaționale.

Există o Estonie, o Letonie, o Lituanie, o Polonia, Bielorusia, Ucraina o Armenie, o Basarabia și Bucovina, și o sută patruzeci de națiuni mici, în interiorul unui moloh desnaționalizator, care clădește în Siberia cimitirul popoarelor.

Care lege să justifice această tragică pierdere a neamurilor? Tragică, pentru sufletul omului duce destinul acestor neamuri. Suferința fizică și morală pe care omul o suportă în numele neamului său dus în pădurile înghețate, cu minele de plumb.

Care e sensul acestor desnaționalizări pentru o umanitate ce rămâne imposibilă în expectativă.

Este neamul o entitate de care să se țină seama în conștiință? Sau o idee întâmplătoare, o alienare, cum spune Lenin, dela condiția originară a omului? Desființarea neamurilor, este ea o crimă împotriva umanității?

Există numai «drepturile omului» sau și ale Națiunilor?

Pentru că milioane de oameni suportă același destin implacabil, tocmai prin apartenența la un anumit neam. O crucificare în masă; o problemă de conștiință creștină. O Golgotă a însăși umanității întregi?

Națiuni care mor într'un înghet, euforie, în însuși pământul lor ancestral, sau acțiunea insidiosă de adormire a conștiinței și idealului lor milenar!

Din negura vremii s'au format neamurile, prin descendență, cultură, jertfe din generație în generație. Si din negura vremii au existat neamuri care au cucerit alte neamuri, prin forță sau prin civilizație; prin tot ceea ce omul a conceput ca să impună legea lui de viață, sau să distrugă dintr'un instinct animalic, ca barbarii sau științifici reflexelor condiționate ai geopoliticii sovietice.

Dacă unele neamuri au fost sortite să piară, sau altele să se mențină, în virtutea căror legi și cărei conștiințe?

Există numai conștiința individuală? Sau există și o conștiință colectivă? Există o ordine morală a lumii? În virtutea cărei morale dispar azi neamurile?

Care-i criteriul de judecată ce susține cuceririle, încă din antichitatea imperiilor până în zilele noastre?

Iată întrebări!

Noi românii zicem; tragedia pierderii limbii da! Si suntem «romani» deja; singurul popor care mai poartă numele de «romani». Care e motivarea ființei etnice?

Vedem că neamurile se nasc în istorie; si mor. Unele cu o agonie de milenii, până în zilele noastre încă n'au murit; și în plin secol XX își cer dreptul la viață. Unele sunt ținute în țăruci ca animalele, pe însuși pământul lor din timpuri imemorale. Neamuri nefericite care-și pierd identitatea! Unele au murit de moarte lentă, renunțând singure la

(Urmare în pag. 11.)

POEME DIN INCHISORI

de Ion PIN

UN FIR DINTR'O LEGENDA

Mă dor anii! — anii mei —

O! Țară!

Și parcă numai tu mai ești în ei!

Eu nu mă mai văd...

Că peste atâția ani de amar și de prăpăd,

Eu sunt,

Doar cerul tău și piatră, și pământ!

Doamne!

Sub poală de pădure verde

Pe unde și-altădat'

Te-am cântat...

Când cu n'auze, n'a vede,

Cine mă știe, mă poate crede!

Dar pe unde nu Te-am căutat?

Sunt tot cioban, băgat la niște

Oi, ce-ți caută urma în neguri, prin miriște.

Mi-e fluierul mut,

Căci dedemult,

De prin străbuni,

Români,

N'a mai cântat!

Colea'n tarla,

Nu-l nimenea,

Să oprim pe Sfântu mai deoparte,

Cu oile mele,

Să caute cărările întoarcerii în stele,

Și eu să-mi deschid sufletul, ca pe o carte.

Sân Petru, Doamne, să nu știe,

C'am tras sabie în lume, vijelie.

C'am scurta cu un cap,

Tot ce-am crezut că nu încap,

Sub cerul dreptilor!

Sau, cine știe?

Am tăiat și ruși și turci și tătari,

Și Români de-al mei, dar tâlhari!

A fost să mă pună în furci,

Dar fugii într-o noapte.

Ascultam de glasul lelelor,

De semnele stelelor,

Făcute printre gratii, la geam...

De luna cu șoapte!...

Și, cum îți spuseli, într-o noapte,

Fugii!

Dar lumea de-acum,

A luat alt drum!

Cu tot ce mă'mpresoară,

Simt că mă omoară!

Uitasem,

De ce n'am vrut,

Să știe Sân Petru, toate...

Să nu-și aducă aminte, de trecut!...

Uhu... huuu!

Un câine... na dulău!

Ferește oile de lupi,

Că eu vorbesc cu Dumnezeu!...

Ti-ași spune Doamne și Te-ași ruga,

Dar să nu mai știe nimenea...

În Țara mea, Țara de Români,

Unde-a trăit Ștefan...

Un Jian,

Un Codrean...

Pe unde-am haiducit odată și eu,

Sunt alții stăpâni.

Iară noi, Români,

Slugărim pe la netrebnici și la câni!...

Ne doare,

Lumina de soare!

Speranțele noastre sfâșiate, cresc,

Mormintele noastre sporesc,

Arzând în țării...

Credința ne-aprinde făclii,

În drumul pe care Te-așteptă să vii,

Românii, plângând!

Până când Doamne, până când?

Doamne!

În Țara mea,

Și zorile,

Și florile,

Și fetele,

Plâng, bietele,

Și se roagă pentru soarta asta real

Până când Doamne,

Până când atâtea dureri, în Țara mea?

DUPA PITESTI

Lui FLORICA D.

Veneam ca din lumea cealaltă!...

Frate, tu știi!

Rana în suflet și'n carne

S'adâncea ca o rugă înaltă!...

Cărări înfloreau sângerii,

Peste zările dorului, sparte.

Amar în furtună!

Poposeau la izvoare,

Lângă raze de lună,

Potolit cântând,

Arșitelor grele din gând!

În liniști-ce căutau mai adâncă hodină,

În poenile largi de lumină,

Ne-am oprit amândoi!

Lumini ne — au țesut —

ăsternut.

Iar liniști au curs peste noi mângăieri.

Ca un sbor de îngeri-ușori!

Sus în cer, înfloreau primăveri!

Și creștea din adânc de tăceri,

Înaltă nespus,

Crucea durerilor!

De pe ea cobori lângă noi, blând, Isus!

Doamne!

Eu ți-am bătut piroane

În palme!

Eu ți-am înțepat cu sulița, coasta!

Eu ți-am pus pe cap cunună de spini!

Ți-am dat fiere la moarte, și'n viață veni!

—Iartă-mă!

Vreau să fiu cu tine în pacea asta,

Lângă inima Ta, adăpost strălucit!

Ochii Lui lacrimați,

căutară spre noi.

«Veniți, —

Și din cer picurau peste noi, stropi de rouă.

Toți cei osteniți

Și'mpovărați —

Și eu vă voi odihni pe voi».

Și-a zămbit, lacrimând,

ca de — un gând —

—Luminatul!

Poruncă nouă,

—dau vouă:

Să vă iubiți unul pe altul!

IN LOC DE COLINDA

Lerul-ler!

—peste păduri,

cântă parcă munții suri!

Nu știu, stele — albastre ard!

Poate lacrimile cad —

Plânge cetina de brad!...

Lerul-ler!

—A fost odată

Țara asta minunată

Că nici basmul n'o cuprinde!

Din adâncuri care pier,

Veneau înțepii din cer,

Peste Țară, să colinde.

Tremurau lângă bordei,

Cântece de clopoțel —

Cântau clopote de argint,

La palat de mărăgărit,

Și lăsau atâtea pace,

Pe bătrânele conace!

Cobora și Domnul Sfânt,

Cu Sânpetru pe pământ!

Dol moșnegi, cu mâini de ceară,

Întâlneau umbilând prin Țară—.

Nu știai că prin nămeți

Trece Sfânt isvor de viață,

Nu știai că ai la cină,

Sfânt isvorul de lumină!

Lerul! — basmul ar tot crește,

Nu-l mai spun că prea lung este!

Lerul — Doamne — dalbe flori!

În Țara colindelor,

Numai vântul mai colindă!

Spartă-i ușa de la tindă,

De prigoana răilor!

Casa nu e luminată,

Copilași s'au culcat —

Nu cântând ca altădată...

Mama plânge'ncet la vatră,

—Tata — i dus — internită!

Lerul — Doamne — dalbe flori!

Pentru cei din închisori, —

Nu sunt clopote să sune,

Astăzi — pentru rugăciune.

Eu aștept colindătorii!

Și'n loc vine-un stol de ciori...

N'am nici nuci,

Nici mere dulci,

Nici colaci,

Nici pâine-mamă.

Le-oi da pieptu-mi de aramă

Ca să-i smulga inima,

S'o sfâșie-prada grea,

Hrană pentru Țara mea!

Le-oi da ochii mei de cer,

Licărind albastre stele,

Peste anii grei de ger,

Ca să-i ducă Țării mele!

Pentru dorurile grele,

Pentru tot amarul ei!

REFLECTII ASUPRA NATIONALITATILOR

identitatea lor; altele schimbând-o pe vițelul de aur.

Noi vorbim de neamurile crucificate. Cele ce au o conștiință.

Cele care stau în lanțurile uzurpatorilor; asasinii conștiințelor naționale. În lagărele de concentrare. În centrele de reeducare, unde se spală creierul intelectualității neamurilor, adică o înmormântează de vie.

Care este idealul în numele căruia se săvârșesc aceste atrocități? Atâtea suferință! Atâtea sânge vărsat! Atâtea răni pe trupul unei umanități de care nu se mai vorbește!

Și ne întrebăm, pentru ce? Astăzi, când milioane de suflete jertfite se înalță la cer. Pentru ce? Dumnezeu, El, ne poate răspunde. Și cei care cred în atotputernicia Lui. Ei spun că există o fiară apocaliptică.

Și spun că există o oaste a Arhanghelului Mihail. Că această oaste e strânsă din multe neamuri.

Că oricine va muri în această vreme, poate cea din urmă, în pragul veacului sfânt, va participa din cer, cu sufletul său, la doborârea balaurului. Poate e lupta care va înfrunța vremurile și înțelegerea oamenilor.

Destre această oaste ne-a vorbit un om, care a

(Urmează pag. 14.)

24 Iunie, Ziua Legiunii.

În 1937, de 24 Iunie, scria Căpitanul: "Faceți-vă cu bărbăție toate scotellele interioare și pășiiți cu hotărâre în decada decisivă a luptei legionare. Acești zece ani ce vin vor mai vedea asupriși și morminte de ale noastre, dar vor vedea și pe toți vrăjmașii noștri înfrânți și toate neuitirile lor sfărmate. Acești zece ani ce vin vor vedea lupta decisivă, vor vedea pe legionarii învingând învingând și risipind trufazele puteri întinse de astăzi, învingând și punând temelie nouă neamului nostru".

Decada decisivă! Mai sunt trei ani din ea. Șapte s'au dus. Și, Doamne, amari au fost acești șapte ani. O nesfârșită sare de cruci și morminte. Morminte și cruci mari cât vracurile. Mormântul lui Moța și Marin. Mormântul Căpitanului. Mormintele elitel legionare. Cu auzele, cu miile... Morminte, morminte... E plină țara, e plină Rusia până în Caucaz, de morminte. În curând va fi presărată și Europa de ele.

Decada decisivă a luptei legionare a cerut la temelie biruințele, însăși jertfa Căpitanului. Și cine știe câte alte jertfe va mai cere? Lumea se îmbracă în înținerire de neapătruns. Mintea, oricât de versată și născocitoare, nu mai poate vedea nimic. Și totuși biruința romanismului prin Legiune va trebui să vină. Ca istoria să aibă un sens. Pentru că să existe un echilibru în lume. Pentru că să existe însuși Dumnezeu.

Mintea nu mai poate ajuta la nimic. Suntem avizați numai la certitudinile pe care ni le dă inima. Inima credincioasă. "Crede și te vei mântui!" Și credem. Amarnică istoria acestor șapte ani din decada decisivă. Din 1938-1940, prigoane fără egal a lui Carol II și Călinescu... Căți mai credeam atunci, dintre noi, că vom mai birui politic? Căci de biruință, în spirit, în sens creștin, nu ne îndolam niciunul, cum nu ne îndolam nici astăzi. Și totuși am biruit politic. A venit epoca de libertate 1940-1941, când am putut să ne strângem din nou rândurile și să ne îngropăm morții. A venit, peste toate desnădejdele, clipa învierii. Morții s'au ridicat din morminte și au străbătut încă odată țara, dealungul și de-alături, în fruntea coloanelor legionare biruitoare. S'a ridicat de sub lespezea dela Jilava, însuși Căpitanul, pentru a străbate Bucureștiul care l-a omorât, pentru a afirma în vegnică că dreptatea nu poate fi niciodată omorâtă. Ea poate fi prigonită, dar nu, niciodată omorâtă. Dreptatea îngropată, învie. Precum învie și morții căzuți pentru ea, în numele ei.

Dar cerul s'a întunecat din nou. Din toate părțile s'a abătut niciodată asupra Legiunii și neamului nostru, furtuna prigoanei 21 Ianuarie 1941... Și anul s'au scurs repede. Îndurând batjocura și calomniile vrăjmașilor, suferind și murind în închisori și lagăre, luptând și murind pe fronturi de luptă în contra bolșevicilor, suferind și îndurând umilinta pribegiei. Ne-au mai rămas numai trei ani din decada decisivă. Și în acești ani va trebui să smulgem biruința. Dar pentru a birui, va trebui să ducem lupta grele și să jertfim mult. Mult cum poate mintea noastră nici nu și poate imagina. Va trebui să biruim. Și vom birui. Cum? Cine ar putea spune? Nouă ne-a dat Dumnezeu numai puterea de a crede, nu și aceea de a vedea. Mergem pe calea unui destin de dinainte fixat, pe care numai Căpitanul a putut-o întui și vedea. Nouă nu ni se cere decât s'o străbatem eroic și jertfelnic. Noi nu suntem decât instrumentul acestui destin de mărire al neamului românesc. Suntem numai ceea ce a spus metaforic Căpitanul: "Trămbețele de aur prin care Dumnezeu va suna neamului românesc biruința".

Mergem printre morminte, prin noapte, spre zarea luminoasă a biruinței, pe care nu o vedem, în care credem. Mergem, credem și vom birui. Ce interesează cum? Vom birui. În legendă, în istorie, în spirit, peste propriile trupuri, peste propriile dureri și visuri. Dar vom birui. Și neamul nostru va trăi din noi, din legenda noastră.

Când luptă și mori pentru o credință ca a noastră nu se poate să nu birui. Și murind, nu se poate să nu învie. Învierea stă în sensul înalt al morții și'n apăsarea grea, senin conștientă, a mormântului.

Cine ar fi cutezat să spună în 1938-39 și chiar 40, că va învia Căpitanul? Cine l-ar fi crezut sănătos la minte pe acela care ar fi afirmat atunci că Corneliu Codreanu va da, într-o bună zi, lespezea de două vagoane de ciment la o parte și că va mai mărșăli odată birurilor prin mijlocul neamului reșăsit și cutremurat de așa măreție, prin fața dușmanilor, a călărilor înnebuniți de groază și aruncați la pământ, călcând peste propria sa moarte? Cine ar fi crezut, cine ar fi putut afirma? Și totuși minunea s'a împlinit. Căpitanul și martirul lui au înviat. Au înviat! Scriu acest cuvânt cu toată îndrăzneala. Căci ridicarea lor din morminte, n'are nimic pământean. Face parte din voia lui Dumnezeu și din vegnicia celeilalte învieri. Întâmplată acum aproape 2.000 de ani. A fost cu adevărat: înviere.

Îmi stăruie și acum în minte, în suflet și'n sânge, zilele și nopțile acelea ale deshumării dela Jilava. Aș vrea să mă adun pentru a putea descrie tot florul dumnezeesc simțit atunci, și nu știu cum să încep. Mă pierd într-o stare de evlavie care-mi frânge sufletul și mă aruncă în genunchi, pentru a mă închina și a mă ruga lui Dumnezeu.

E o noapte de toamnă. Rece. Bate din când în când, câte o șuviță de vânt tăios, făcând straniu în frunza uscată a salcâmlor. Lucram de zor. Peste zi lespezea uriașă a fost dată la o parte cu ajutorul tancurilor grele și al macaralelor. Hărțile, târnăcoapele și lăpțețile hărășale în pământul jilav și înegrit de acidul sulfuric, ca și cum ar atinge în oase. În lumina stranie a reflectoarelor, fețele celor care lucrează se răsfărâș palide, ca și lutul de pe lăpțeți, iar păduricea Jilavel pare o armată de duhuri cu brațele tremurătoare a rugăciune spre cer. Lângă un mal înalt, la picioarele crucii date la o parte, ard sute de lumânări de ceară, aruncând umbră și lumină pe fețele icoanelor înegrite de vreme. O noapte ireală. Suntem undeva pe-o margine de cer, în legendă și vegnicie. Oprit pentru o clipă din lucru, mă copleșesc mil de întrebări: Oare a avea ceea ce văd? Nu cumva e un vis? Îmi vine să mă reped la camarazii dealăturea, cu frunțile numai picuri de sudoare, să-i pipăi și să-l întreb: Voi sunteți, cu adevărat, măi? Trăiți? E posibil, sau am înnebunit eu? Îi desgroapăm pe Căpitanul? Nu-mi vine să cred. Mă uit mirat, atent și cutremurat împrejur și flece clipă care se scurge, rupe din mine, împingându-mă din ce în ce mai mult în mit și ireal. Îmi duc mâna la frunte ca să o simt rece, lângă vatra de jar ce-mi incendiază trupul, mintea și sufletul, și mă întreb: E oare posibil? Acum un an se laudau dușmanii în satanica și ura lor fără margini: L-am trântit sub piatră grea. De-acum să poțosească să se mai ridice. Să poțosească a mai vorbi de biruință și înviere!

Toate fantezmele dimprejur sunt numai întrebări, numai chinuri. Și totuși, e adevărat. Săpăm la deshumarea Căpitanului; a Nicadorilor și Decemvirilor. Săpăm chinuții, mereu mai adânc, într-o lăcere de sfârșit de lume. Zidurile negre de noapte care mărginesc lumina reflectoarelor, fac din păduricea dela Jilava, o insulă de țară, de zilele de care abia ne-am desprins și dincolo de lume. Fără aderență în materie, fără calendari. Când am început? Când vom sfârși? Nu știm. Săpăm tăcuți, cu lăpțețe, cu căusele palmelor înegrite și însângerate. Mai pe deal, afinașii ai durerii românești de totdeauna, stă tatăl Căpitanului, Moș Zelea. În sumanul lui bucovinean, înalt cât un deștejar secular din Codrul Cosminului, crește în lumina justă și sufletul acestui om, în aceste clipe, când așteaptă să-și scoată din pământul nesău, feciorului? Mintea mă doare ca sub cutite. Nu pot să-mi mai răspund amărușu că în sufletul bătrânului apostol și tată, stăruie o întrebare, care ne sfârșecă și nouă înimă: "Dar dacă mormântul e gol? Dacă l-au ars la crematoriu sau l-au aruncat în altă parte, și aici au făcut mormântul, numai

pentru a minți ochii lumii? Durerea mă frământă în ghiarele ei sălbatice, cum ai frământa în mână aspră un bulgăre de lut. Mi-l rece, mi-l cald, mi-l somn. Aș vrea să dorm. Dar nu pot. Săp mai departe. Mă simt ca de piatră. S'a adunat tot universul în mine. Îmi vine să plâng cu hohote, aud gemete în mine, cari mă îngroșesc. E posibil? A murit Căpitanul? Îi desgroapăm pe Căpitan? Îmi vine să strig peste toată lumea: Unde sunteți voi dușmani? Unde vă e puterea cu care vă laudați mai ieri? Unde vă sunt slugile, unde vă sunt santinelele cari până mai ieri păziau la mormântul acesta, la ușile tuturor închisorilor, lângă rețelele lagărelor? Unde sunteți? Unde vă e dreptatea? Unde e ordinea în numele căreia ați omorât? Mi-l mintea o noapte valpurgică. Trece zece ani într-un minut. Mă văd pornind, copil încă, în 1932, la luptă. Îi văd pe Căpitanul, îi văd apostolii cutreerând țara pentru a semăna duhul nou al mântuirii românești, mă văd în primele începuturi, crezând, cântând, înfruntând lumea. Casa Verde, 1933, prigoana Duca. Apoi anii de glorie: 35, 36, 37. Victoria formidabilă din Decembrie 1937. Toate taberele de muncă: Răul, Carmen Sylva, alte și alte. Apoi viforința din 38. "Căpitanul nu poate fi omorât!" Rădeam de dușmani când spuneau că-l vor omorî. Și lată că l-au omorât. Dar nu l-au putut înfrânge. Nu l-au putut fura învierea. Acum stau aici și sap pentru a-l desgroa pe Căpitanul...

Săpăm mereu. Sudoarea depe frunți picură fierbinte în țărână. Înaltăm în adânc și nu dăm de nimic. Suntem aproape la doi metri. Desnădejdea că nu vom găsi nimic ne anchilizează brațele. Și noaptea nu se mai sfârșește. O noapte fără sfârșit... Caut să mă desbăr de viu. Să mă agăț de realitate. Iau țărână pe palme și o duc la frunte. Sunt cu adevărat? Da! Sunt cu adevărat. E adevărat. Sunt adevărate toate. Între lumânări, cu fața la icoane, cu genunchii în țărână rece și udă, se roagă doamna Lilica, soția Căpitanului. În valul de doliu, pare o umbră a mormântului pe care-l scormonim...

Trăiesc și acum clipele acelea și mă înfior. Și vorbesc de unul singur cum vorbiam și atunci. Dece l-ați omorât, măi? Dece? Dece ați însângerat întreaga istorie viitoare a neamului românesc? Ce v'a făcut acest om? Nați știut că prin El vorbește însăși istoria românească? Cu ce veți putea plăti crima aceasta care întuneacă lumea, care-l întuneacă la față pe însuși Dumnezeu?

Da... În noaptea aceea la Jilava s'a împlinit voia lui Dumnezeu. Învierea lui Corneliu Codreanu și pedepșirea fulgerătoare a călărilor lui. Cel ce cădeau în noaptea acia sub gloanțe, în cazematele de alături ale Jilavel, nu cădeau din vrerea pământeană, ca rezultat al unei uri sau însetoșări de răzbunare, ci sub bicul implacabil al destinului, al voiei lui Dumnezeu, pentru a restaura ordinea și respectul dreptății în lume.

Mă gândesc astăzi după 4 ani la toate acestea, și văd cele întâmplate acolo, total desprins de evenimente și oameni. Cel ce lovia în cazematele Jilavel, erau numai instrumente ale unei porunci care venia din mormântul Căpitanului. Nimeni mai mult. Era o poruncă mare, uriașă, pe care oamenii n'o puteau înconjura, căreia nu i se puteau refuza. Era glasul Căpitanului: "Dorsec să flu răbunat... deoarece sunt convins că în felul acesta veți face un mare bine neamului românesc".

Și în timp ce noi răcăiam lutul cu degetele, alte brațe mănate de destin ridicau pietrele depe sufletul Căpitanului. Isbiva cu moarte pe călăi. Și dimineața a venit greu. Dar a venit Albă și liniștită, cum sunt diminețile Sfintelor. Paști, când pe tot pământul se strigă: "Hristos a înviat! Căpitanul! Da pentru a învia era nevoie ca Iuda să nu mai existe. Și Iuda era acum multiplicat. Nu era numai unul. Dar și crucea, și mormântul jertfei, erau multiplicat. Nu era numai unul. Erau sute. De aceea și Iuda trebuia să se îspășească multiplicat. Și a ispițit. A plătit înainte de a se da lespezea la o parte și de-a se ridica înălț neamului..."

Au fost și mai sunt încă oameni (și probabil vor mai fi) cari să ne acuze că l-am împuscat pe călăii Căpitanului, fără a-l judeca. Dar oare deschiderea mormântului dela Jilava n'a fost un proces? N'a fost cea mai teribilă sentință, care va rămânea în toată istoria românească? Biruința legionarismului în cadrul naționalismului european nu era cea mai formidabilă sentință? Mai era nevoie de formalități? Și totuși noi n'am ocolit aceste formalități. Cel ce ne-au acuzat și ne mai acuză. Noi am fi vrut ca cei dela Jilava să fie judecați. Dar dacă judecata formală a putut fi evitată, cea mai implacabilă, care e mai tare decât vicleniile oamenilor, n'a putut fi. Pe cei dela Jilava l-a judecat istoria și tot ea l-a pedepsit prin mâna legionară. la porunca mormântului care se deschidea în noaptea aceea, pentru a aduce a doua zi, neamului întreg, ridicat cu fruntea spre cer, vestea învierii.

Mă înconjoară și acum lumina blândă a aciei dimineți tihnite de toamnă târzie. Sunt acolo în păduricea dela Jilava. Soarele ridicat de-asupra salcâmlor ne-a alungat

desnădejdea din suflute. Am dat de trupuri. Luăm țărână cu grăi, scormonind cu degetele, ridicându-o cu palmele. Desgolim încet cele 14 trupuri, întâi picioarele, apoi spatele și capetele. Au fost aruncați în două rânduri, de-alungul gropii. Unii peste alții, cu fața în jos. Îi recunoaștem la mijloc pe Căpitan. Mai volnic decât toți. Drept ca un gorun prăbușit de furtună, cu fruntea pe umărul lui Niki Constantinescu.

Căpitanul! Ne cuprinde o durere cutremurătoare. Victor Silaghi, paladinul Căpitanului, dă la o parte ultimii bulgări cari l'acopăr fața, apoi isbucnește într-un plână nestăvilit și sărută fără să se mai oprească totuși aceluia care l-a fost nădejde, soare și Căpitan. Pe mal, femeile celor morți plâng cu hohote. Fața Doamnei Lilice e numai lacrimi. În cari plângă însăși soarele. Moș Zelea geme ca o fiară rănită și ochii lui, secătuiți de plână, străpung cerul pentru a cere parca o delegare, o înțelegere. Mă simt mic, apăsat sub bolovanii uriași ai clipei care trec greu, și mă cuprind teama ca nu cumva tatăl Căpitanului să se prăbusească la pământ. Mă tem că-l va sfârși durerea. E în el nu numai durerea de tată care și-a pierdut cel mai drag fecior, ci însăși durerea neamului, care-l pierde la capătul a secole de luptă și îngencherare pe cei mai mare profet și mântuitor. Va înțelege cineva vreedată așa cum trebuie măreția durerii acestui tată, care după patru decenii de luptă națională, se înscrie pentru a duce lupta mai departe în oastea și sub comanda propriului său fecior? Cred că e unicul caz în lume acesta, când un tată se înscrie să lupte și să asculte negovăitor, până la moarte și dincolo de ea, sub comanda politică a copilului său! Mă uit la el și mă mir cum poate suporta atâta durere câtă se revarsă din ochii lui secătuiți, din brațele acele ridicate spre cer ca niște blesteme apocaliptice. Dar n'am timp să mă uit multă vreme. Alături e trupul Căpitanului, multiplicat în alte 13 trupuri. Numărăm ca să ne convingem că sunt toți. Da. Sunt 13. Imi trece repede prin minte semnificația tactică a lui 13. Chiar și'n mormânt a avut parte Căpitanul de numărul 13. A fost îngropat împreună cu "cel 13 înmormântat de vii" al săi: Nicadorii și Decemvirii. Și a murit la 39 de ani: de 3 x 13.

Cu griji, înfăşurate în cearşafuri, trupurile sunt identificate de familii şi scoase pe mal, unde se îngåră lângă cel al Căpitănelui. Tărâna din jurul trupurilor rămâne plină de sânge. O scormonim, o frământăm în mâini, o amestecăm cu lacrimile ce ne curg fără încetare, o sărutăm şi o luăm cu noi, ca talisman. Tărâna Căpitănelui, a Nicadorilor, a Decemvirilor. "Acum sloboşeste, Doamne, pe robii tăi"... Plângem cutremuraţi. De minunea pe care o vedem cu ochii, de durerea morţii nedrepte, de toată jalea neamului văduvit de Căpităni şi de cel mai bun luptător al săi. Plângem. De acum vom merge plângând, cu aceste trupuri sugrumate în gîreang, ciuruite pe la spate de gloanţe, şi arse cu acid sulfuric, vom merge ca ele în suflul, pe toate drumurile şi zilele ce le vom mai străbate, până la capătul vieţii noastre. Mormântul acesta s'a deschis şi nu se va mai închide niciodată. Vom vorbi mereu. Cum ne vorbeşte acum nouă, prin sângele pe care-l strălăim, prin tărâna ce o ascundem în sân, ca să o ducem în altarele familiilor, sau să o purtăm mâine în sacşorul cu tărâna, la gât.

Au venit preoţii ca să facă slujba. În urmă vin sicriele. Cele 14 trupuri sunt îngrate unul lângă altul, între lumânări, icoane, jerbe de flori, steaguri verzi şi tricolore. Fumul din cătuşile de tămăie se urcă înalt şi drept, spre cer, ca nişte rugăciuni fără cuvinte. Hainele vărgate, de ocaşi, ale morţilor sunt curăţate de ultimele fire de lut. Peţele şi mâinile le sunt negre, atacate de acid. Cineva se apleacă şi tale streangul dela gâtul Căpitănelui. În graba lor, criminalii au uitat să-l tăle, deşi au avut griji să mai desearce în cadavre şi gloanţe, pentru a lăsa impresia că la Tâncăbeşti cei 14 au fost împuşcaţi. Dar crimele întunecate, tes totdeauna la lumină şi se acuză. Iată o bucată din streangul cu care Carol II a vrut să sugrume neamul românesc. Acest capăt de streang îl va acuză şi pe el, şi pe toţi complicitii lui, până la sfârşitul istoriei româneşti.

Doamna Lilica scoate din buzunarul hainei Căpitănelui carticica de rugăciuni: rugăciunile Sf. Antonie de Padova. Apoi tale haina la piept. La gât stă intacte: sacşorul cu tărâna şi câteva cruculiţe cu chipul Mântuitorului şi al Măicii Domnului. Toate sunt intacte, neatinse de umuză. Înăşi trupul Căpitănelui e paroc aşezat trecut din viaţă. Pieptul e bombat, de parcă ar vrea să iasă din haină, iar sub pielea albă se desluşesc bine de tot vinele cu sânge roş. E în adevăr o minune. Căpitănelui n'a putrezit. Pe când celelalte trupuri sunt prăbuşite, al lui e întreg, nelătrât în descompunere. Jumătatea de faţă care n'a fost atinsă de tărâna e albă şi luminoasă. Ca de om viu. Privim la el cutremuraţi. Do! Căpitănelui a fost un sfânt. El n'a putrezit şi nu va putrezi. Am credinţa nestrămutată că apa se va păstra şi de acum încolo, în mormântul dela Casa Verde.

Doamna Lilica strânge lucrurile găsite la el, le sărută cu lacrimi, apoi se prăbuşeste într-un strigăt dureros: Măi Corneliu!... Măi Corneliu!...

Şi lumea începe a plânge cu hohote, din nou. Sub înfăşurarea unei aripi de vânt plîng şi călcăim, cu lacrimi mari, galbene, de frunze uscate. E în plînsul Doamnei Lilica durerea celei mai credincioase şi încercate soţii. Durere care ne străbate pe toţi. Nu ştiu de ce, simt, în clipa aceasta, cum plîng odată cu ea, toate soţiile şi mamele neamului românesc. El urmăresc mâinile calde şi mângâietoare, care respiră pînă răvîrit al Căpitănelui, pentru a se prelunge apoi peste faţă înspre pieptul unde inima aceea mare cât o istorie nu mai bate. El văd lacrimile cum spală faţa Căpitănelui, a soţului pe care duşmanii lui i-au cruţat şi simt cum un potop de durere inundă toată tara... E atîta iacrimă. Atîta plîns. Voi călători, când l-aţi omorît pe Căpităni, aţi răs şi aţi dansat în sabaturi. Iar noi, acum când v'am pedepsit, plîngem. Noi nu ne bucurăm de moartea voastră. Căci noi n'om omorît. Voi v'aţi omorît!

Astăzi par'că şi acum la slujba religioasă şi văd cum în mijlocul slujbei se ridică cu braţele înălţate spre cer, Moş Zelea. Aud rugăciunea lui cutremurătoare. Ceva de apocalipsă. Dece nu sunteţi aci, voi vrăjmaşi, ca să-l auziţi: "Doamne al Cerurilor şi pămîntului, care mi-ai luat pe Corneliu, trimite foc şi pucioasă peste toţi slujitorii întunecului şi fa ca neamul nostru să învie prin jertfa lui". Glasul lui urlă tună peste toată durnăva Jilavei, peste toată cetatea lui Bucur, sodomă care l-a omorît pe Căpităni... Şi va tuna de-acum peste toate veacurile. Căci vorbeşte la mormântul Căpitănelui, în ceas cumpit, în ceas de înviere.

Restul lucrurilor îl ştiu desigur mai mulţi dintre noi. Eu am vrut să însemn doar în această zi a Legiunii, când stăm sub zodia celorlalt mal negre semne de întrebare, sub alte prigoane şi alte morminte acoperite de pîlă, numai minunea învierii dela Jilava, învierea Căpitănelui.

Stînd şi azi sub lumina acestei minuni, comemorînd ziua de temelnicie a Legiunii, pot rosti cu conştiinţa împăcată: Legiunea nu mai poate fi înfrîntă. Condusă de

dincolo de mormânt de către Căpităni, ea va fi mereu biruitoare, oricâte decade de luptă i-ar mai sta în faţă.

***

Noi am fost o generaţie nefericită. Da când mă gândesc că am avut norocul să-l vedem şi să-l auzim pe Căpităni, nu pot crede că altă generaţie se va putea numi mai fericită decît noi. Noi l-am văzut pe Căpităni! Şi l-am văzut şi învierea. I-am sărutat sângele scurs în tărâna, trupul ferit de legea tărânei, care se prefăce în tărâna, trupul de sfânt. Şi altă mulţumire şi fericire nu ne mai trebuie până la capătul vieţii noastre.

Generaţiile de mâine, pentru a înţelege mai bine chemarea neamului şi voia lui Dumnezeu, vor trebui să meargă şi să îngrunche la Jilava şi la Casa Verde. Să sature tărâna aceea sfinţită de cel mai curat sânge al primei generaţii legionare. Căci această tărâna le va vorbi mai mult şi mai clar decît toate cărţile de învăţătură şi le va da cel mai bun sfat cum să creadă, să lupte, să moară şi să învie.

Noi cei de azi, aşa mici cum suntem, cutremuraţi de clipele trăite la Jilava, spunem: o istorie este cu atât mai mare, cu cât e mai grea de morminte. Şi mormintele istoriei se deschid, iar morţii ei învie.

***

Sărbătorim şi de data aceasta, ziua Legiunii, cu suflurile chinuite. Departe de ţară şi de rosturile noastre fireşti. Ne adunăm din nou la icoană, ca să ne rugăm, ca să trăim în Căpităni şi în Moşa, să petrecem cu mintea şi suflul bătaile, biruinţele şi înfrîngerile anilor prin care am trecut, şi să răvedim măcar o geană de lumină pe zarea viitorului. Dar nu vedem nimic. Drumul duce mereu prin întunec, mergem bălbăind, îngrunchind, căzând, ridicându-ne. Suntem în prigoană. Toată lumea noastră e îngheşuită de vrăjmaşi şi ameninţată cu moartea. Pările schelele lumii naţionaliste şi creştine sub vânt naprăsnic. Înnotăm până la gât în mlaştina desănejdii. Muntele suferinţei l-am urcat. Pădurea cu flăre sălbatice am trecut-o. Acum înnotăm prin mlaştina desănejdii. Înapoi nu ne putem întoarce. Şi malul celălit nu se vede...

Scria în Axa de acum doi ani, bădă Cornelii Georgescu: "Suntem în totul celei de a treia încercări procorocită de Căpităni: 'mlaştina desănejdii'. Legionarii se luptă din greu cu ochiurile puhave ale mocirli, cu miile de ventuze ale amărucurilor fără fund. Dol-trei dintre legionari au şi fost acoperiţi până'n creştet de gîlul desănejdii. Urle de bucurie ovrelui şi cu aliatul său, francmasonul român, îmbrăcat de ocazie în cine ştie ce haină politică de imprumut.

"Dar bucuria lor se dovedeşte pe zi ce trece a fi fost prematură. În marea de noroi a mocirlii trup lăngă trup de legionar, se îngră punde peste gîl. Dacă ventuzele mlaştinilor urei li atrag spre adăncurile pierzaniei, flacăra credinţei nestrămutată în destinul Legiunii, sâdită de Căpităni în suflurile lor, li înalţă la suprafaţă, spre cer, spre soare, spre lumină.

"Acesăi flacăra sfîntă lăuntrică le călăuzeşte drumul prin întunecimea desigurilor amărucului şi-l conduce spre limanul de verdeaţă scăldată în soare, care începe să strălucească în zare: spre biruinţa deplină, definitivă şi vecinică a Legiunii.

"Mlaştina desănejdii" va fi străbătută şi Legiunea va învinge măreţ şi definitiv. Pentru că aşa a procorocit Căpităni şi Căpitănelui n'a greşit niciodată".

Înnotăm prin mlaştina desănejdii. Nu numai noi. Ci înăşi ţara pentru care ne-am ridicat. Înăşi lumea creştină şi naţionalistă.

REFLECŢII ASUPRA NATIONALITATILOR

primit martiriului acum patruzeci de ani, în numele Arhanghelului Mihail.

El se chema Corneliu Zelea Codreanu.

Şi a fost urmat în drum către cer de mii de munceni.

Iar cel dintâi dintre ei, Ion I. Moşa, legionar român, plecat să moară pe frontul spaniol împotriva comunismului ateu, şi antinaţional, ne-a lăsat cuvînt pentru totdeauna:

"Vom învinge... pentru că forţele ale căror instrumente vrem să fim noi, sunt etern invincibile".

Ion TOLESCU

NICADORII DECEMVIIRII RASBUNATORII de Faust BRADESCU

REI nume simbolice, trei date fundamentale în istoria şi evoluţia Mişcării Legionare, trei depăşiri ascunse în taina trăirii unui neam obidit. Problema ce s'a pus şi se va mai pune în legătură cu aceste trei nume, e aceea de a se înţelege pe deplin ce au reprezentat, din punct de vedere uman şi naţional — deci, dincolo de faptul material — aceste jertfe consumite. NU fada înşirare circumstanţială a unor fapte ce au sguđuit o epocă şi-au pus în mişcare paşunile. CI profunzimea semnificaţiei a unui fenomen ce depăşea momentul şi care şi-a găsit vadul împlinirii într-o nouă conştiinţă a demnităţii omului şi-a naţiunii.

Toată înţelegerea stă în acceptarea sau respingerea premiselor care au dus la stabilirea unei noi gândiri politice şi-a unui nou comportament uman în faţa abuzului de putere, a mişcării şi-a trădării. Pentru cine bălbăie încă în întunecul neînţelegerii proprii sale demnităţi, pentru cine se complăce în promiscuitatea demagogică a politicii de căpătuire, în care prima condiţie e să te comporţi ca un vierme şi să suporţi călcăiul omului forte până îţi ajungi scopul, numele acestea simbolice pot apărea în permanenţă ca nişte sperietori. Cu atât mai mult dacă e vorba de vreo mafie cosmopolită, ce-şi vede ameninţate interesele şi scopurile nemărturise. Ne vom izbi de-o opoziţie activă şi virulentă ce va încerca să respingă totul, contestând premise, legitimitate şi drept de apărare.

Şi cum nu pot combate un fenomen de această natură, zvăcnit din adăncul conştiinţei naţionale, vor întrebuiţa până la refuz armele infamiei şi ale minciunii. Şi'n acest domeniu, astfel de mafi n'au egal! E cauza pentru care majoritatea opiniei publice — naţionale şi internaţionale — judecă greşit problema legionară şi'n special realitatea acestor trei momente excepţionale ce-au scos neamul românesc din lăbia politică a celor fără ruşine şi-au pus capăt unei racie vechi şi grele.

Omul, în genere, nu are nici timpul nici obiceiul să analizeze şi să cântărească evenimentele pentru a-şi face o opinie personală trecută prin prima propriei judecăţi. Încercărilor în ceea ce găseşte prin ziare sau aude din gura unuia sau altuia, acceptă cu ușurinţă opinia majoritară convins că a aflat adevărul. În cele mai multe cazuri, după aceea, respinge cu dispreţ orice altă explicaţie, înătrîndu-şi convingerea că un anumit fapt este într-un fel şi nu în altul.

Iar dacă i se mai cere în plus — pentru a pătrunde subtilităţile unui adevăr — să facă un efort de sistematizare mentală, de reconsiderare istorică şi de înţelegere lăuntrică a fenomenului, acţiunea i se pare imposibilă, dacă nu direct inutilă. De aceea, lozincă, fie ea cea mai absurdă şi logică, reuşeşte să mîne masele — e scurta, loveşte pe alţii şi nu cere nicio efort.

Or, printre lozincile cele mai frecvente şi eficace înătinim calomniile, minciuna, acuzaţiile gratuite, calificarea înăfăntă... Dece? Pentru că odată ce un fapt, învelit în mantia unui calificativ, intră în mintea omului, cu greu mai poate fi combătut şi înlocuit. Acestea sunt armele cele mai îngrizoare pe care duşmanii Mişcării Legionare le-au întrebuiţat — şi le întrebuiţează permanent — pentru a o compromite în ochii lumii şi a-i smulge simpatia maselor. Exemplu tipic: Mişcarea Legionară n'a avut ABSOLUT nicio legătură de subordonare politică sau ideologică cu National-Socialismul german; duşmanii însă continuă fără ruşine să califice Garda de Fier drept "nazist".

Mal mult: Mişcarea Legionară n'a primit măcar o centimă dela nicio organizaţie politică din lume, dela nicio mafie internaţională, dela nicio bancă iudaică; duşmanii continuă s'o acuze de "stipendiat mercenar", până şi a celorlalt mal înverşunată adversari ai ei.

Mişcarea Legionară a fost singura organizaţie naţionalistă ce n'a fost inclusă în procesul dela Nuremberg; duşmanii continuă a ne califica de "criminali de război".

Mişcarea Legionară a avut câteva mii de membrii asinaţi de către toate regimurile ce au dominat România în ultimii 50 de ani (regimurile democratice — regimul dictatorial carlist — regimul dictatorial antonescian — regi-

mul comunist); duşmanii continuă a ne pune în spate e groază de crime imaginare, chemându-ne de "asasini de materie".

Mişcarea Legionară se sprijină pe principii de înţelegere şi armonie, pe dragoste de neam şi justiţie socială; duşmanii continuă să ne trateze drept "terrorişt".

Şi aşa mai departe, o gamă întreagă de calificative de sonorante, svărlite cu toptanul în spatele Mişcării Legionare, perpetuează sau încearcă să menţină în spiritul mulţimilor imaginea unui Legionar pe placul duşmanilor neamului românesc. Iar pentru a ilustra "adeveral" spuselor lor, aduc în balanţa istoriei numele simbolice ale acestor trei cazuri pe care le prezintă ca cele mai semnificative ale "perversităţii" şi "criminalităţii" legionare...

Aceste trei momente au fost dezbătute cu lux de amănunte şi enormă contribuţie fantezistă de către inamicii Mişcării deosebite, toate trei, s'au terminat în mod tragic. Faptul era considerat ca un punct extrem de vulnerabil în construcţia doctrinării a organizaţiei. Se putea broda cu ușurinţă orice calomnie, orice minciună, pe socoteala lor. Presă, aparat represiv, sprijin exterior, totul le stătea la dispoziţie. Pe când, Mişcarea Legionară, hărţuită din toate părţile, cu presa internă, cu cadrele conducătoare în închisori sau în clandestinitate, nu se putea apăra, şi nici măcar explica adevărul sens al acestor tragice întâmplări, pe care nu le dorise niciodată şi nu le provocase.

E semnificativ faptul că, de câte ori s'a încercat compromiterea sau descalificarea Mişcării, s'a recurs la puterea în vedea a acestor "crime legionare". Totdeauna expunându-se faptul material (cu amănunte inventate, în căruate de gesturi şi intenţii perverse, de lagitate sau de cruzime incompatibile cu spiritul legionar, dar extrem de turburătoare pentru sensibilitatea umană) fără nicio explicaţie paralelă a substratului socio-psihologic care le-a determinat. Procedeu infam prin el însuşi, deoarece parţial şi dirijat în sensul stabilirii unei opinii unilaterale.

Intenţia era şi este totdeauna vădită: infiltrarea în cugetul mulţimilor că Garda de Fier este formată de o bandă de criminali, care nu fac decît să ucidă oameni liniştiţi şi patrioţi, pentru simplul motiv că nu cred cu ei. Când, în realitate, LUCRURILE ERAU EXACT CONTRARE, iar gestul tragic consecinţă unei disperări ajunsa la paroxisim! Mulţi au putut cădea în această capcã, mai ales opinia publică internaţională, deoarece nui uşor să crezi că lucrurile s'au petrecut altfel când n'ai la îndemână nici măcar opinia celorlalţi. Totuşi, majoritatea Românilor, martori oculari al evenimentelor, au înţeles totdeauna adăncul celor întâmplate, chiar dacă brutalitatea regimurilor la putere li împiedeca să se manifesteze deschis în favoarea Mişcării Legionare.

Dar împotriva Legiunii erau coalizate două forţe GREU DE COMBATUT, de neutralizat sau de ţinut în respect, prin mijloacele corecte şi demne puse în practică de Corneliu CODREANU:

— Pe de o parte, forţa comunităţii iudaice, extrem de activă, centrifugă intereselor naţionale şi fără nicio milă faţă de orice acţiune, mişcare politică sau simplă atitudine ce-ar fi încercat să pună în dificultate expansiunea ei dominatoare.

Interesul acestei comunităţi în România, în efortul ei de cucerire economic-culturală, cerea distrugerea imediată a tot ce putea simţi românesc şi lupta pentru descătuşarea şi înălţarea neamului. De aceea, prin presa locală şi internaţională depinzând de naţiunea iudaică, au fost susţinute, îngrăsoate şi răspândite toate acuzaţiile împotriva Mişcării Legionare.

Cu o indiferenţă faţă de adevăr şi-o răutate specifică rasei lor, au pus în sarcina Mişcării Legionare toate ororile şi perversităţile imaginabile, convins că repetarea lor prin toate mijloacele va crea o opinie defavorabilă mişcării naţionaliste.

— Pe de altă parte, partidele politice, împănate de toate lepadăturile şi profitorii momentului. Acestea aveau deosebit de mare interes să vadă ştersă de pe fruntarul politic o Mişcare ce lupta pentru emanciparea poporului şi promovarea elementelor curate ale neamului.

Suntem convingi că în nicio altă ţară din lume n'a existat o atât de infamă înţelegere lăcătă împotriva unei organizaţii, ca cea stabilită între diversele formaţii politice ce-au dominat politica românească în acea epocă. La tice ce-au dominat politica românească au avut un punct comun: să izbească cu lărie în această mişcare pentru a o împiedeca să trezească masele, pe spinarea cărora grupurile conducătoare şi-au trălat huzurul.

Mal mult chiar. Odată cu cucerirea ţării de către comunism, metodele întrebuiţate împotriva Mişcării Legionare, metodele întrebuiţate împotriva Mişcării Legionare, au nare ani de-arîndul n'au fost părăsite. Din contră, au fost continuate cu perseverenţă diabolică, înmulţite, ca fost transformate în adevărate lozinci, care să strălătească o anumită stare sufletească şi atitudine din partea omului numai la sunul anumitor cuvinte sau fraze.

era prins între două mentalități opuse, dar tot atât de dăunătoare. Prima, cea a maselor populare, adăpa un profund complex de inferioritate și umilință; a doua, cea a politicienilor și a clientelei, provoca o atmosferă turburată, plină de abuzuri și imoralitate.

INTERVENȚIA MIȘCĂRII LEGIONARE

Apariția Mișcării Legionare în mijlocul acestei atmosfere apăsătoare și dezechilibrate, provoacă o schimbare fundamentală în raporturile umane, în perspectivele politice naționale, precum și în poziția individului ca element vital al națiunii. Aștenea Mișcării se manifestă pe două axe paralele sub o formă neobișnuită:

1) Pe de o parte, se stigmatizează și se combate mentalitatea politică în toate acțiunile și ramificațiile ei. Este partea proprie zis politică a Legiunii, prin care sunt vizate toți cei care — prin influența și abuzurile lor — tin poporul în ignoranță și teamă și duc Tara la pierire. În această categorie intrau toate oligarhiile, toate grupurile de presă și toți trepădușii puși pe căpătâșul necinstății.

2) Pe de altă parte, se străduie întru modificarea mentalității minore și înjocitoare ce domină masele.

Cum? Exact în sensul și prin mijloacele total disprețuite de politicienii democrației românești: educație civică și morală — întărirea conștiinței și mândriei naționale — înțelegerea muncii cinste și bine executată — acceptarea răspunderii — dezvoltarea personalității — cunoașterea și respectarea drepturilor și obligațiilor cetățenești — admiterea sacrificiului întru salvarea neamului și a demnității omului, etc.

Educația făcută legionarului în cult și-o tabere de muncă, fără interupere, îl armasă cu caracter demagogic, abuzurilor și exceselor democrației balcanice, ridicându-l în același timp conștiința civică și umană.

Omul la cunoștință de primejdiile ce-l pasc în sânul unei societăți deformate, croită la origine pe calapodul unor adevăruri, dar mănânat în România spre țeluri particulare egoiste și prin metode învătate. În mijlocul organizației legionare omul învață să recunoască binele de rău, să judece metodele ilegale și perversiunile unor regimuri zise „naționale”, „pentru popor”, etc. dar în realitate cu totul opuse intereselor și aspirațiilor populare, indiferente la înălțarea culturală și tehnică a maselor. Deasemenea, omul e pus în condiția de a simți orgoliul național, forța personalității respective, mândria originii, etc.

Încet, încet, minunea se împlinește! Omul e smuls din teama trecutului, din neîncrederea în propriile sale mijloace, din supuneră slăbiciunii, din frica stăpânirii, din resemnarea în fața evenimentelor. Supus acestei educații, omul capătă o nouă personalitate. Trece prin școala culbului legionar imprimând în el ce aderă cu sinceritate, încrederea în el și în națiune, curajul opiniei, spiritul dreptății, sensul răspunderii, importanța luptei de transformare interioară și a sacrificiului.

Omul odată legionar, nu mai seamănă întru nimic individului oropsit dinainte, fruct stăfilit al unui trecut nenorocit. E o ființă schimbată, modificată în adâncime, plină de posibilități noi. Mentalitatea ce-i face vad e aceea de om liber, conștient de misterul lui în lume și-n societatea ce-l leagă și-n cadrul de existență.

Lupta lui ca membru al națiunii nu se mai învârtă în jurul unui ciolan de ros, a unui „patron” politic, și-a unor interese meschine, reduce la cădere privilegiul pe care și-l pretindea cu dîmii. El știe ce reprezintă ca individ în cadrul neamului și știe că luptă și sacrificiu pentru instaurarea unei dreptăți sociale.

Scopul Mișcării Legionare a fost și este schimbarea din temelii a celor două mentalități, pentru a reda omului apăsătoare și voioasă, a înțelege, sensul adevărat al politicii și pentru a-i statornici o structură psihică nouă, total opusă celeia croită în decursul anilor de „școala strădini”. Într-un cuvânt, e vorba de a face din fiecare individ un cetățean conștient de valoarea și drepturile lui, capabil să nu se lase intimidat de abuzurile de putere ale guvernului, dar, în același timp, în stare să înțeleagă până unde și el se poate întinde pentru a nu cădea în extrema anarhică a formațiilor de stângă. Deci, un cetățean gata să lupte pentru a-și apăra această demnitate recucerită și gata să se sacrifice, de-a nevoie, pentru a o dovedi.

Mișcarea Legionară a reușit în înțelegerea ei, răsturnând concepții, fel de a gândi, a crede și a se comporta. Ea a format serii întregi de cetățeni liberi, conștienți și curajoși, cum nu mai existaseră de mult timp în lumea românească. Cetățeni ce nu mai puteau fi dual de nas, ce nu mai puteau admite vexațiile, abuzurile și metodele încorecte ale partidelor politice, crescute în poala democrației balcanice. Cu atât mai puțin puteau admite accepti

oameni conștienți, ca țara trădării să se culbărească din nou în lumea românească.

Deprins, sub influența doctrinei legionare, să privească orice acțiune sub semnul demnității și al onoarei, viața lor politică și socială stabilite în decursul decadelor de către om și autoritate stabilite în decursul decadelor de către oligarhia a-tot-stăpânitoare. Ne mai fiind prinși în chingile ruginosă și apăsătoare ale trecutului, legionarii au rupt zăgăzurile ce țineau sufletul românesc într-o umilitoare iobăgie spirituală. Iar când demența guvernărilor a depășit în răutate, inconștiență și perversitate limitele suportabile, au fost acțiunile de abuz, injustiție sau trădare au fost trași la răspundere în fața neamului.

Câte o mână de legionari, luându-și răspunderea acțiunii extrem, au dat replica cuvenită. Cu umilință și demnitate, au pedepsit pe vinovați, spălând în același timp onorarea Legiunii și a Neamului Românesc, umilit în decursul istoriei și batjocorit de toți trepădușii străni în jurul oligarhiilor dominante.

Prin curajul și sacrificiul lor, legionarii au marcat schimbarea de destin și vrea a neamului românesc. Cu apariția Mișcării Legionare începe apusul profiturilor, al trepădușilor și trădătorilor. Omul-roman renaște la o viață nouă.

Cele 3 cazuri

Acesta este sensul profund al celor trei cazuri, așa de desbătute în ultimi 40 de ani, în lumea democratică, în cea comunistă și în rândurile tuturor mafurilor internaționale. Numai faptul unei atât de insistente repetări ar fi de ajuns pentru a determina extraordinară impresie provocată de apariția Gărzii de Fier în rândurile celor ce dominau sau întredueau dominața neamului românesc. Argumentele și capetele de acuzare împotriva Mișcării Legionare au fost extrem de numeroase și variate. În genere, putem spune că se insistă asupra a trei puncte:

- Garda de Fier ar fi o armă a terorismului.
- Prin acțiunile ei ar înjosi principiile morale pe care le susține.
- Prin violența demonstrată ar întina bunul simț românesc.

Intențiile erau vădite: „problema terorismului” se adresa străinătății, pe care numai astfel de acțiuni o puteau impresiona și împinge să dezavueze mișcarea naționalistă română; „problema principiilor morale” urmărea dislocarea organizației pe dinăuntru, prin aruncarea unei teribile îndoile în rândurile legionarilor; „problema bunului simț” voia pur și simplu să provoace o mobilizare activă a maselor populare contra Mișcării Legionare.

La aceste trei capete de acuzare, leit motiv al unei propagande desperante pentru a bară influența crescândă a Mișcării în toate păturile sociale românești, răspundem verde:

NU armă de teroare. CI răspuns răpăcat și atitudine demnă în fața abuzului de putere, în fața asasinatului oficializat și-n fața trădării.

NU înjose a unor principii morale, CI recinstire a unor principii călăute în picioare de cei care ar fi trebuit să le respecte primii.

NU întinare a bunului simț românesc, CI ridicarea României din mlaștină de descompunerii sufletești și a complexului de inferioritate ce-i desfigura personalitatea.

Cele trei cazuri au marcat trei evenimente caracteristice din viața neamului, la care legionarii au răspuns așa cum orice om din lume, liber și conștient de drepturile sale, ar fi răspuns. Sunt momente în istorie când numai pedepsa supremă poate șterge o injustiție și marea o atitudine de demnitate. Cu orice risc!

Să nu se uite că, în cazul acestor trei evenimente, era vorba de legionari, creștini conștienți, pentru care noțiunea de păcat avea un sens profund, esențial. Gestul lor depășea deci problema eliminării unui adversar politic. Erau conștienți și turburați de păcatul ce săvârșeau. DAR ACTUL TREBUIA CONSUMAT. Prin el se spăla un întreg trecut de lapitate și de umilință.

În plus, era un exemplu. Omul-roman al epocii, considerat ca o ființă apăsătoare și fără personalitate, se arăta de-acuma gata să înfrunte toate formele de asuprire și teroare și să pedepsească trădarea, rălia cea mai fioroasă în existența unui popor. Jertfa imensă din partea acestor echipe de sacrificiu, al căror pozor lăuntric NIMENI din cei ce l-au judecat cu atăta ușurință, n'au vrut măcar să-l semnaleze; cu atât mai puțin să-l analizeze în extraordinara lui importanță umană. Tot abuciumul lor sufletesc, toată problema de conștiință ce-a frământat pe

acești oameni, n'au fost luate în considerare, punându-le în evidență numai actul material, fapt care convenea admirabil dușmanilor Mișcării Legionare și al neamului românesc.

NICADORII (1933)

(Denumirea vine dintr-o anagramă a primelor silabe din numele celor trei ce-au format echipa — Nicolae Constantinescu — Ion Căranici — DORU Belimace)

Această echipă a pedepsit mentalitatea tiranică a unei forme de guvernare și abuzul de putere, caracterizate printr-o prigoană crudă și sângeroasă contra Gărzii de Fier, organizației politice recunoscută, legală, ce-și desfășura activitatea și propaganda în cea mai strictă legalitate. Mișcarea Legionară nu avea decât șase ani de existență. Între timp, fusese deja interzisă de două ori, suferise sute de arestări, schingiuiri, umilinți și insulte.

Iar acum, în 1933, din ordinul forțelor oculte și al Palatului, care înțeleșeră de la importanța Mișcării în sânul națiunii române și primejdia pe care o putea reprezenta această organizație pentru ele într-un viitor relativ scurt, GARDA DE FIER TREBUIA SĂ FIE DEFINITIV SCURT. GARDA DE FIER TREBUIA SĂ FIE DEFINITIV SCURT. Acest rol a fost încredințat lui Ion DUCA, distruș, care îl călătorea la Paris, în timpul căreia și-a luat obligă să îndeplinească această sarcină. Ziarele franceze din aceea epocă au scris detaliat despre „democratica” înțelegere între „democraticul” reprezentant al Partidului Liberal și „democraticile” partide occidentale, dirijate din umbră de iudaismul internațional.

În ajunul alegerilor, fixate pentru Decembrie 1933, guvernul DUCA desființează organizația Mișcării Legionare, punând-o în afara legilor. Decide arestarea a peste 11.000 de legionari, și instalează o prigoană, cu adevărat stalinistă, contra tuturor celor bănușiți mîcar de a fi legionari.

NICIUN MOTIV PLAUZIBIL întru motivarea acestor măsuri abuzive, acestor torturi medievale, acestor asasinări de oameni nevinovați. În ce țară din lume s'ar fi putut deslănți o asemenea prigoană împotriva unei organizații politice recunoscute, reprezentată în Parlament, sub SIMPLA ALGATIE CAR FI SUBVERSIVĂ?... În România însă, sub guvernul unui partid democratic, zis „liberal”, o astfel de aberație politică a fost posibilă.

Cauza ascunsă a acestei anomalii? Mentalitatea retrogradă a politicienilor și convingerea că biata națiune română va suporta — CA TOTDEAUNA PANA ATUNCI — abuzul de putere, teroarea, bunul plac al guvernului și toate crimele comise în numele democrației, a unei democrații care n'avea nimic democratic în manifestările ei.

Sistemul salbatic aplicat împotriva Mișcării Legionare nu apărea deloc injust și ilegal pentru guvernul liberal condus de Ion DUCA. De când așa zisa democrație s'a imprimă în minte, toate partidele ajunse la putere procedaseră la fel, pe aceeași linie a abuzurilor și împărilor. Era regula jocului democratic. De astă dată POATE un pic mai aspru, dar ce importanță putea avea!... Duritatea se impunea. Așa ceruseră forțele oculte, democrațiile congenere din Occident și Palatul...

Măsurile luate împotriva Mișcării Legionare erau mai violente deoarece rezistența fusese mai mare. Nemulțumirile și protest erau de așteptat din partea miciei organizații naționaliste. Dar nimeni nu se aștepta la o reacțiune de demnitate din partea legionarilor. Obiceiul pământului era ca poporul să îndure resemnat asuprirea, să-și închidă sufletul în durere și nemulțumire, să plece grumazul supus, umil, docil...

De data aceasta însă, guvernul nu mai avea de-aface cu un popor obidit și nici cu un partid las care să tremure în fața brutalității guvernamentale. Înaintea lui se ridica o organizație conștientă de menirea ei, ce-și flucase acut și pledează din precepte ce depășeau înțelegerea mentalității curente: ONOARE, DEMNITATE, CURAJ, RĂSPUNS, DREPT, FORȚA DE SACRIFICIU. Acestea erau.

Oamenii creștini și educați în crezul acestor principii erau călizi din altă oțel. Se dezvoltase în sânul Mișcării Legionare un suflet nou de mândrie națională și umană. În antiteză cu simțirea și comportamentul politice existent. În Omul-legionar nu mai putea accepta asemenea igriri și umilinți care, lovindu-l pe el, LOVEAU DIN NOU POPORUL CE-ȘI PUSESE SPERANȚA ÎN LEGIUNE.

Creșcut sub semnul marilor precepte etice și morale, toate aceste înjosiți, nedreptăți, abuzuri, nu puteau decât să-l bucură, să-l rănească profund, să-l atingă în tot ce era mai sfânt și mai curat în el. Întreaga lui luptă era închinată acestui efort pentru A SCHIMBA ACEASTA STARE DE SPIRIT NEFERICITĂ CE DOMINA NAȚIUNEA.

Odată cu apariția Mișcării Legionare nu se mai infruntau două sau mai multe partide, două echipe de guvernare, ci DOUA CONCEPȚII DE VIAȚĂ. Ori concepția nouă a Legiunii se ridica tocmai împotriva mentalității retrograde, abrutizată și lipsită de etică a celor ce-și disputau cu regularitate guvernarea țării.

Abuzurile și joricile comise în 1933 de către Guvernul liberal trecuseră orice imaginație. Prin violența și extinderea lor, apăreau ca o OFENSIVĂ DE NIMICIRE TOTĂLA a noii organizații legionare, ce-și câștigase cu dăruzenie și multe sacrificii locul ce i se cuvenea în societatea românească. Totuși, labilitățile primite nu erau în stare să doboare. I-au zdrobind suprastructura vizibilă, dar n'au putut să-i ruineze profunda implantare în spiritul adepților. Din contră, metodele barbare și armele degradante întrebunătate contra a zeii de mii de oameni, au marit revolta tuturor. Pentru prima oară în istoria politică a României, în sufletul individului naștea ideea revoltă, a rezistenței active în fața tiraniei și nedreptății.

Momentul psihologic era foarte grav, dar n'a fost primit de cei ce trăiau din astfel de expediente politico-politicești și din umilirea poporului. Prin mijlocirea educației legionare se produsese în om o schimbare adâncă întru înțelegerea problemelor politice-sociale, precum și în comportamentul său față de autoritatea guvernamentală. Omul-legionar nu mai putea accepta procedeele tiranice, umilirea permanentă și supunerea oarbă unui sistem de asuprire și bun plac.

Pentru el această epocă retrogradă era depășită. Abuzul de putere, o injurie și-o nedreptate adusă poporului. Prin el, ca legionar, pionier al unei ere noi de armonie și demnitate pentru neamul românesc, aplicarea neclirilor metode înjocitoare trebuia să dispară. Deaceia, reacțiunea lui devenea o necesitate vitală, pe care trebuia să o cristalizizeze într-un exemplu categoric și plin de demnitate. Să se marcheze în istorie voința poporului de a nu se mai lăsa călcat în picioare și condus ca vitele.

În momentele grave ale existenței unei națiuni, protestul verbal sau scriptural nu-i decât o formă patetică pentru a sublinia revolta intimă a omului. Atunci însă, când se luptă pentru înscunarea unei noi forme de a concepe viața, simpla formă patetică înscrisă în istorie mai de grabă o neputință.

În aceea zi triguoră din luna Decembrie 1933, prin curajul celor trei legionari, s'a decis un rîitor. Prin sacrificiul și durere, ca orice nouă viață... Iar dacă nu s'ar fi recurs la gestul extrem — singurul în stare să zguduie ființa neamului și să stabilească trecerea unui liman — întreaga schimbare în structura psihică a neamului românesc s'ar fi redus la o nouă formă de resemnare, mult mai tragică decât cea cunoscută până atunci. GESTUL LOR, IMPARTASIT DE MAJORITATEA NAȚIUNII, DISTRUGEA UN TRECUT!

Moartea lui I. G. DUCA — în clipa aceea omul de execuție al mentalității retrograde și umilitoare — a provocat o descătușare psihică în poporul român. Fusese ruptă magia ce învalvăla totdeauna poporul ajuns la putere. Masele întredueau o lăcărare de speranță de a nu mai fi mereu, mereu, la cheremul politicienilor și-a oamenilor lor de mână.

Prin gestul celor trei legionari, se arăta că România nu mai era moșia cîlei ajunsă la guvern — că neamul românesc era decis să-și apere de-acum încoale drepturile politice și sociale — că o mentalitate nouă, virilă, hotărâtă, intrase în procesul de deșteptare al neamului.

„Cazul Duca” nu trebuie privit prin prismă faptului banal al uciderei unui om, ci prin aceea a SENSULUI PROFUND care a determinat gestul. Acest om nu a fost ucis pentru că ajunsesse Prim Ministru, pentru că era democrat, sau pentru că avea optini opuse Mișcării Legionare. Ce importanță puteau avea aceste realități pentru evoluția spirituală legionar, pentru educația ce se dădea în culturi sau pentru aspirațiile ce dominau forțele Gărzii de Fier? Ca ei, dușmanii ai creștinismului, erau cu mîile în România. Dece l-ar fi ucis Mișcarea Legionară pe toți pentru simplul fapt de a nu gândi și vedea lucrurile la fel?... Schimbările voite de naționalism românesc nu erau întrevăzute în spirit autoritar, printr-o impunere din afară. Nu exista amenințată împotriva lui DUCA, nici mai multă decât cea normală între forțele politice divergente.

DUCA a fost, înainte de toate, victima propriei sale structuri sufletești și a mentalității ce domina forțele politice democratice din acea vreme. Această situație l-a împins să di-pretuască profunde schimbări aduse de președintele legionar în viața neamului. A fost incapabil să-și capete legionele fenomenul excepțional care l'au formată simț și să studieze fenomenul excepțional care l'au formată concretă sub o hîi lui, considerându-l ca o acțiune neînsemnată și fără viitor. Pentru el era vorba de un simplu semnătă în viața publică a României, care tur-

bura pentru o clipă interesele capitale ale elicei din care făcea parte și care, deci, TREBUIA DISTRUS.

Într-un moment de cumpănă istorică, când neamul românesc — prin intermediul Mișcării Legionare — depășise hotarul indebelilor și stabilise deja liniile de temelie ale viitorului, DUCA a făcut apel la metodele cele mai odicioase, nesocotind alături de sensul dreptății ce animau păturile de cetățeni legionarizați, NUMAI PENTRU A DA SATISFACTIE UNOR INTERESE STRAINE. Impulsul lui, dominat de legături și solicitanți centrifuge aspirațiilor naționale, are reflexul unei alte epoci. El nu apăsă neamul, ci izbise în cel care — opunându-se acestor subjugării oculte — LUPTAU PENTRU NEAM.

NICADORII, prin elanul lor plin de sacrificiu, spărgeau zidul viitorului pentru că tot Românul să devină și să se simtă un cetățean deplin, conștient și mândru de drepturile lui. Gestul lor n'a fost un act terorist, legat dintr-o tendință de singularizare, dintr-o simplă și stupidă dorință de răsunare sau dintr-o bucurie sadică de a ucide, cum s'a afirmat de-atâtea ori... Acești NICADORI au săvârșit gestul fatal dintr-o NECESITATE MORALĂ ȘI ETICĂ. Au împlinit o misiune istorică.

Neamul, asuprit, umilit și batjocorit de toate cliile politice și oculte, TREBUIA SA SIMTA așa asemenea procedee nu mai puteau constitui arme contra lui. Replica dată de legionarii Gărzii de Fier îi era o garanție pentru viitor. De-acum, lucrurile nu mai puteau să se întâmple ca în trecut.

Să nu se creadă însă că pentru cei trei, pe care destinul i-a ales să înlăptuiească pedepșirea unui întreg trecut, actul săvârșit era o povară ușoară. Moartea lui DUCA deschidea în sufletul lor o profundă problemă de conștiință. Uciderea unei filii umane nu era pentru ei — ca legionarii și creștinii — „eliminarea” unui obstacol, ci „acceptarea” unui greu păcat.

E greu de înțeles acest lucru — Pentru a întui în totul importanța acestei stări de eșec, trebuie mai întâi să crezi profund în ceva, să ai o structură spirituală.

Astfel, când s'a decis să pedepșesc pe cel care călca DIN NOU în picioare justiția, demnitatea și bunătatea poporului, NICADORII și-au asumat răspunderea gestului atât în fața JUSTITIEI UMANE cât și în cea a JUDECĂRII DE DINCOLO DE LUME. Și pentru un suflet credincios, aceasta din urmă era mult mai importantă decât cea a tribunalului civil.

Dar atunci când e vorba de soarta întregului neam, sacrificiul conștient devine APOTROEZA UNEI ÎNALTĂRI ÎN SPIRIT și-o înțelegere totală a propriei existențe. Dacă suferința neamului nu poate fi stinsă prin alte mijloace decât cele ale dăruirii, un om conștient trebuie să-și fa această răspundere, cu toate consecințele care decurg. În cazul lui DUCA au fost NICADORII.

Și dacă soarta n'ar fi decia ca această cinste să le revină, ar fi fost alții să împlinească destinul. Mișcarea Legionară trecuse capul neputinței, al fricii și al umilinței. Primeau rădăcini oameni noi, călțiți în lupta pentru dreptatea poporului; oameni dintr-o bucată, gata oriând să înfrunte puterea și îndrăzneala oligarhiilor politice; oameni în stare să-și fa răspunderea gestului hotărât.

Pedepșirea lui Ion DUCA n'a fost o „crimă” împotriva unui om de bine, iubitor de neam și plin de înțelegere pentru cel năpăstuiț, așa cum s'a repetat ani de-a rândul pangăricilor acestuia. PEDEPSIREA LUI DUCA A FOST PRIMUL ACT DE EMANCIPIARE AL ROMÂNIEI MODERNE. În el și prin el se izbea în mentalitatea stupidă și criminală a tuturor celor ce-și vedeau neamul pentru a-și satisface micile ambiții personale. Se stabila o atitudine nouă în comportarea omului-roman, capabilă să răspundă curajos de-acum incolo, altor încercări de a subjugă neamul și a-l trata ca pe rob.

A acceda acestui caz numai sensul propagandistic pe care i-l a preerit atât democrația occidentală cât și comunismul — tocmai pentru a slăbi și elimina importanța faptului pe (tărâmul) spiritual și social al neamului — însemnează a banaliza unul din cele mai importante examene ale națiunii române când, în mijlocul putrefacției cotoșitoare, TINERETUL ROMÂN A LUAT O ATITUDINE EROICĂ.

Emancipările istorice nu se produc prin subterfugii și speculații politice sau prin declarații solemne urmate de banchete. CI PRIN ATITUDINI BARBATEȘTI ȘI SACRIFICIIU CONȘTIINTE.

Acesta este sensul uman și național al pedepșirii lui Ion DUCA:

- Se distrugea o mentalitate de sclav, ce apăsa greu pe sufletul întregului neam.
- Se pune capăt unei vechi tendințe a guvernelor democratice occidentale de a considera neamul românesc la cheremul intereselor lor.
- Se dădea un avertisment tuturor ocultelor locale și din alte părți că neamul românesc nu mai acceptă ameste-

cul lor în problemele de orice natură ale națiunii fără a răspunde cum se cuvine.

DECEMVIRII (1936)

(Supranume dat celor sece legionari care au pedepsit trădarea lui Mihail STELESCU)

Cazul în sine este clasic. Trădarea poate avea multe fațete, dar gestul rămâne mereu același: desprinderea vinovată a trădătorului de neamul, armata sau grupul cărui aparține.

STELESCU, comandant legionar, apreciat de Căpitan ca organizator și intelectual, ajunsese la 26 ani deputat al Mișcării Legionare. Această ascensiune rapidă, însoțită de gloriola postului și de importanța ce i se manifesta în rândurile organizației, provoacă în el o ambiție nestăpânită de mărire și dominare. Orgoliul și încrezută, consideră ascensiunea lui prematură ca o dovadă de superioritate și autoritate în mijlocul Mișcării. În mintea lui mijlește gândul de a înlocui pe Căpitan, considerându-se superior lui și mult mai apreciat în rândurile legionare.

Cercurile dughane Gărzii de Fier prind firul acestei ambiții născând și întrevăd imediat avantajul de a susține un astfel de personaj. Adularea și promisiunile acestora turbură definitiv mintea tânărului deputat. Sub influența acestor cercuri STELESCU pierde ultima urmă de demnitate. Călcă jurământul depus în Legiune, uită respectul pe care-l datora lui Corneliu CODREANU și intră pe panta trădării.

Complotesă împotriva gefului său, pregătind asasinarea acestuia. Detaliile acestui trădări vor fi expuse într-o broșură aparte. Ceeace ne interesează e acțiunea și motivele adânci care au determinat pe DECEMVIRII să recurgă la actul suprem.

Complotul este descoperit la timp. Executorul material, un legionar numit COTEĂ, adus în fața Căpitanului, mărturisește și confirmă vinovăția lui Mihail STELESCU.

Un Consiliu de onoare este constituit pentru a judeca și decide de poziția celui înfrimant în Mișcare, Consiliul, compus din 24 de Comandanți legionari (grad egal cu cel al încaputului) și pus sub președinția generalului G. CANTACUZINO, îi declară pe STELESCU „vinovat de trădare și organizare de complot”. Decide excluderea lui definitivă din Legiune. Acuzatul a fost prezent la ședința acestui Consiliu, având dreptul de a se apăra în voie.

Căpitanul aduce o indulgență acestei sentințe, declarând că vinovatul va putea reîntra în rândurile Gărzii de Fier oricând, din moment ce va face dovada că se călește și că vrea să-și reia locul în lupta legionară. În Mișcarea Legionară există tertarea, de îndată ce se confirmă intrarea vinovatului pe drumul îndreptării.

STELESCU însă, în loc să se îndrepte, să regreta gestul crimei și intenția trădării, să ceară trimiterea lui în acțiuni grele prin care să-și plătească păcatul, intră în raporturi de carădă și activitate cu cercurile dughane. Acestea, imboldindu-l din urmă, îl finanțează pentru a scoate o publicație „CRUCIADA ROMANISMULUI”, care devino cea mai anti-legionară publicație din țară. Insultele la adresa lui Corneliu CODREANU, acuzațiile și minciunile contra Mișcării Legionare ce-și umplu paginile, indignează la culme masele legionare și chiar cercurile politice neguvernamentale. Trădătorul, în loc să-și pună capăt năp. își continuă trădarea sub forma cea mai josnică și mârșavă: minciuna și calomnia.

Ceeace a urmat trebuia să se întâmple! E legea firei atunci când omul conștient de adevărul și curățenia luptei sale, înțelege să înfrunte cu demnitate porfida și răul care-l amenință filinta. E un simplu gest de auto-apărare. Astfel, sece legionarii, vechi camarazi de luptă al lui STELESCU, decid să pună capăt acestei atitudini infame care, în afară de a răspândi toate răutățile împotriva Mișcării, sfida ÎNCAODATA ÎN ISTORIA NEAMULUI bunătatea, omnia, conștiința întregului popor.

De sute de ani trădarea ne-a frânt existența și înălțarea în istorie. Mușii din maril noștri Voevozi și Domnitori au pierit prin trădare. Maril noștri revoluționari au fost toți răpuși prin trădare. Trădarea a curmat viața multor patrioți și ne-a răpândit sângele, fără ca vinovații să-și primească pedeapsa bine meritată. Și-acum, din nou, trădătorul se răsfăță nestăgherit, călcând în picioare suferințele poporului. TRADAREA, cuibărită în obiceiurile pămintului ca un mijloc de trăire și parvenire, nepăditoare la soarta neamului și a celor pe care-l izbea.

Pentru membrii Gărzii de Fier, creșcuți în spiritul onoarei și sacrificiului, trădarea este forma cea mai respingătoare pe care-o poate lua acțiunea umană în deăsfăurarea ei negativă. „Problema trădării” a fost foarte adesea dezbătută în sânul Mișcării pentru a se infiltra în spiritul

legionarilor sensul demnității, al răspunderii și al loialității. O asemenea acțiune în mijlocul unei organizații urmărind transformarea omului, constituia o anomalie și o spădire, cu greu suportată de masele legionare.

Cazul lui STELESCU era unic în Mișcarea Legionară și consecințele lui puneau la grea încercare răbdarea și mândria tuturor. Dar implicațiile lui erau și de ordin național. Trădarea comisă atingea în primul rând Legiunea. Totuși, prin relațiile trădătorului cu cercurile oculte, prin importanța pe care o luase Garda de Fier în comunitatea românească, prin îndrăzneala provocatoare a lui STELESCU susținut de oficialitatea guvernamentală, ACTUL TRADĂRII LUASE PROPORTII DE SFIDARE NAȚIONALĂ. Aiat în sufletul legionarilor cât și în mintea Românilor, actul lui STELESCU se preciza ca „încă o trădare nepedepsită”, încă o victorie a răului...

Națiunea avea nevoie de un gest care s'o liniștească și să-l redeie speranța într-o posibilă schimbare radicală la moravurile politice. Și singura forță ce putea trece la o astfel de acțiune binefacitoare era Mișcarea Legionară. Cu atât mai mul cu cât „cazul” o privea direct. Orice întârziere în a pedepsi crima de trădare a lui STELESCU devenea o slăbune, în contradicție izbitoră cu preceptele etice ale Mișcării.

E drept. Așa este din punct de vedere doctrinar. Dar Legiunea este, înainte de toate, o școală de transformare a omului, iar nu un instrument de reprimare. Mișcarea Legionară ca organizație socio-politică nu poate lua măsuri coercitive nici măcar împotriva celor ce-o trădă. Ea enunță reguli etice de comportare și precizează linia de onoare a celor ce vor să se depășească. Ea arată și stigmatizează, pe de o parte, RAUL ce se poate abate peste om și națiune; iar, pe de altă parte, pune în relief LINIA DE COMPORTAMENT ce poate salva și omul și națiunea. Restul rămâne la suflul de înțelegere al individului, la liberul său arbitru, la forța lui de dăruire.

Cel sece legionarii care și-au luat marea răspundere de a pedepsi pe vinovat, erau oameni creșcuți în spiritul și normele cardinale ce dirijează viața și comportamentul legionar. Ei, ca membrii ai Gărzii de Fier și ca Români, și-au dat seama de gravitatea faptului în viața națională și de nevoia de a se sfârșama blestemul trădării ce plana peste neam.

Pedepșirea trădătorului devenea un gest simbolic de-o importanță nebănuită pentru cel mulți. Era în același timp o RUPERE CU TRECUTUL în care trădătorii s'ou bucurat de fapta lor infamă și o LUARE DE POZITIE a nollor generali care nu mai volau să accepte apăsarea trădării în moravurile țării. Prin pedepșirea lui STELESCU se realiza o ÎNNOIRE SPIRITUALĂ. Se elimina trădătorul legionar și se răbuna un și ră nesfârșit de trădării similare, nepedepsite în istorie și neuite în memoria națiunii.

Gestul lor intrupa o VOAINTA de SCHIMBARE. Era biuturul necesar care elimina gangrena. Trebuia să se gte că DE-ACUM ÎNCOLO NU VA MAI FI TOLERANȚA TRADAREA, sub orice formă s'ar manifesta. Domnia nevăzută a lichilolilor era condamnată. Iar cel ce-ar fi îndrăznit totuși să persiste pe această cale, era avertizat de soarta ce-l aștepta. Deaceea, actul lor a fost socotit de popor ca o ÎNFAPTUIRE DE SALUBRITATE PUBLICĂ.

DECEMVIRII făceau parte din acești oameni noi care nu mai acceptau atreale umilinței trecute și nici domnia trădării. Pentru ei — ca și pentru noi toți legionarii — neamul nu se poate ridica și armonia nu poate domni, decât după ce vor fi îndepărtate metehnele și modificate slăbiciunile ce apăsă greu pe spinarea omului.

Numal legionarii erau în stare să termine cu acest trecut întunecat, deoarece NUMAI ÎN EI A AVUT LOC TRANSFORMAREA ESSENTIALĂ, a gândului de înnoire a neamului prin luptă și sacrificiu. De unde consecința logică: CINE E CAPABIL SĂ SE JERTFEASCĂ PENTRU UN IDEAL MORAL ȘI ETIC, ARE DREPTUL SA TRAGA LA RĂSPUNDERE PE CEI CARE L ÎNTENEAZĂ.

Această echipă, ca și prima, după împlinirea misiunii luate în conștiința răspunderii și păcatului comis, s'a predat autorităților pentru a fi judecată conform legilor în vigoare. Înțelegeră să răspundă cu fruntea sus în fața instanțelor penale.

RAZBUNATORII (1939)

(Dnumirea revine folclorului popular, care i-a asimilat marilor figuri istorice legitime din popor, pentru a răbuna dispariția violentă și mizelească a vreunei filii ecumpe sau suferința comună îndurată sub apăsarea vreunei U-ranil.)

Când în lucrările dughanilor se vorbește de el, se spune

„legionarii care au asasinat pe Armand Călinescu”. Expresie consacrată, urmată de un șirag nesfârșit de alte calificative înaltătoare. Nicio altă explicație, nicio analiză a situației politice și-a atării lor suferințe, pentru a se înțelege DECE acești legionari s'au constituit în echipă de pedepsire; sau, ce ELAN PROFUND i-a îndemnat să accepte sacrificiul vieții, înfruntând dictatura regală și ura forțelor oculte...

În acea epocă, cu toate prigoanele suferite, Legiunea creștea în întrega țară. Era un lăurec nestăpânit de entuziasm și speranță în viitor. Masele simțeau instinctiv că prin Legiune o eră nouă se deschidea pentru ele. Regele, la rândul lui, temea ajungerea la putere a acestei organizații care n'ar fi acceptat nici dictatura sa personală, nici legăturile sale cu învechita Elena LUPESCU. Aceleasi sentimente de ură și îngrijorare mărturiseau și forțele anti-naționale culăbrite în mijlocul neamului românesc. O victorie electorală legionară ar fi însemnat PROMOVAREA ROMANISMULUI și prăbușirea proiectelor lor înghetate pe spinarea poporului. În astfel de condiții, coaliția tuturor profiturilor împotriva singurei forțe capabilă să le țină piept, s'a împlinit într-un timp record.

Printr-un proces odios, înscenat pe argumente copliărești și false, dar judecat de un Tribunal Militar supus voinei regale, Căpitanul fusese condamnat la sece ani închisoare. Organizația legionară desființată în mod arbitrar, după ce în alegerile din Decembrie 1937 ajunsesă să aibă 66 de deputați. În același timp sute de fruntași legionari arestați și o teroare cumpănită deslănțuită contra tuturor membrilor cunoscuți de autorități.

În România stăpâna voiața regelui Carol II și-a oculte semite din jurul tronului. Dar, pentru a se simți „stăpân” pe deplin — așa cum îl șoptea în tot momentul elica politică și oculta iudaică — regele avea nevoie să nu mai simtă prezența grănică a lui Corneliu CODREANU, chiar așa condamnat și închis cum era.

Coaliția acestor forțe, dughane Legiunii și neamului, conving pe rege că moartea Căpitanului ar adrobi în același timp orice rezistență legionară și-ar provoca și dispariția curentului pro-legionar în plină dezvoltare. Megalomania regelui Carol II era punctul de convergență al acestor presuni obscure: „camarii” palatului, în frunte cu Elena LUPESCU și URDAREANU; „elica” politică, în frunte cu Armand CALINESCU; „maia” iudaică, în frunte cu FIDDERMAN. Pentru prima oară aceste „forțe oculte” erau de acord, susținându-se între acțiune care labea neamul românesc.

Convins cu ușurință (deoarece și el voia același lucru), regele dă ordin Ministrului său de Interne — Întâmplător era tocmai Armand CALINESCU, dughan nempăcat al Mișcării Legionare și co-autor al planului de ucidere — să execute planul de exterminare. Acesta îndeplinește „ordinul” în cel mai clasic stil al celor ce dețin puterea: ARGUMENTUL ÎNCERCĂRII DE EVADARE.

În noaptea de 29-30 Noembrie 1939, CAPITANUL, NICADORII și DECEMVIRII sunt asazinați în pădurea Tâncăbogi, de către o echipă de jandarmi, în condiții de o perversitate diavolească, după cum s'a aflat mai târziu. Faptul provoacă o conternare generală. Nimeni nu se aștepta la un astfel de act barbar din partea regelui și a guvernului. Mai ales că cei uciși erau închiși, condamnați la ani grei de temniță. Dar presunile oculte fuseseră atât de mari și de „convingătoare” încât monstruozitatea actului nu mai avusese nicio influență asupra deciziei. Nu știm sub ce regim politic din Occident s'ar fi putut executa un astfel de act: 14 oameni, condamnați deja la pedepse mergând până la munca silnică pe viață, să fie scoși din celule, legați de mâini și de picioare în două camioane, duși într-o pădure și strangulați. Înainte de a primi fiecare câteun glorie în ceață, de jandarmii autorități înărcinate cu apăsarea justiției... Și un astfel de regim se intitula „DEMOCRATIE”!

Beful suprem ucia, majoritatea celorlalți sefi legionari în închisori împreună cu alți sece de mili de luptători. Cei rămași liberi, trăind în totală clandestinitate, urmăriti de autorități. Tare sub stare de asediu, lumea îngrozită de stăta cruzime și slăbăcie. Această era EPIANTUL MAREI LAPTANIRII FORTELOR OCULTE ÎN ROMÂNIA! Pe deasupra, teribila reprimare instituită de Armand CALINESCU, Ministrul de Interne.

Natural, peste tot, domnea liniștea cea mai completă. LINISTEA GROAZEȘTI...

Regele inconștient, era satisfăcut. Ocultele își freneau mâinile. Călinescu veghea ca nimic să nu mai miște în țara suferințelor și-a asupinului...

Dar ceeace n'au înțeles atunci — CUM NU ÎNTELEG NICI AZI DEMOCRATII NOSTRI — e că ceva profund se schimbise în sufletul și'n trăirea neamului românesc. Preceptele legionare modificaseră străduirile omului-român, împingându-l pe alte coordonate de simțire și de

IUBITE NENE PETRICA

M așteptat două luni, lungi și deosebit de grele pentru mine, în acest exil, să pot ști totul, să văd totul, ca să pot vorbi despre totul! Măști ajutat mult cu "Vatra", pe care o redactați dătră.

Vă mulțumesc! Voiam să nu greșesc nimic. Acum tot vorbi, pentru cei ce mi sunt aproape și voi scrie pentru cei ce sunt departe. Din început să știți, eu, venit aici, nu îndrăgesc pe niciun om anume și nici nu urăsc pe cineva! Imi sunt dragi legionarii și iubesc nespus Legiunea. Ea este Tăra și drept măritoarea de Christos! Prin Christos noi suntem legionari, și prin El Legiunea a primit adevăratele vieții eterne. Acestea se relevă celor următori lui Christos. El ne-a arătat calea, adevărul și viața. A-L cunoaște însemna a-L iubi, urcând Golgota și împărțind crucea sfajetătoarelor dureri. "Mai multă dragoste nimeni nu are, ca acei ce se dă pe sine morții, pentru prietenii lui!"

El ne-a iubit mult! Aceasta era drumul de urmal, nu altul! Drumul dragostei de frate, nu al patimilor, al urii! Unde este ură, nu este Dumnezeu, nu poate exista Mișcarea Legionară! Isus este calea și Legiunea este cu El. În El nu este învrăbire. Nu poate fi apărută Mișcarea, decât cu armele dragostei Lui. Altfel ajungem la infamie, și "decăd să învingi printr-o infamie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei!"

Vedeți câtă departare este dela celace a spus Căpitănu, la celace se practică aici? El ne-a arătat drumul biruinții. A birui, este a iubi. A iubi însemna a jertfi. "A te călca pe tine în picioare, cu toate poftele și tot egoismul din tine!"

Iată gândul meu curat, cinstit, așa cum Legiunea și mama m'au învâțat! Mama mea a murit de durere, auzind că fratele meu este împușcat. Pe Vergică, fratele meu, îl cunoașteți... că venea la vorbitor, când eram împreună în închisoare! 20 de zile mama nu a mâncat și nu voia să mai intre în casă. A murit de durere. Dela ea am învâțat să fiu Legionar. Era o creștină!

Acum să privim la noi înșine, față cu drumul Legiunii, să vedem pe unde suntem. Într-o zi, pe la începutul lunii August, după ce venisem în acest... am găsit în pădurea cea din "Vatra" și în întregime "Mileni". Am fost convins că în... sunt introdus agenți comunisti, veniți din Tăra, și că aceste foți sunt imprimare în Tăra de către comunisti pentru a întuneca cerul din sufletul curat al Legionarilor. Limbajul, întorsături de frază, cum numai în "Cruciada românismului" la Stănescu, am văzut!

Am început pândă. Am prins un medic cu "Amintriri" de Arndulu, cu "Amintriri" de Fieșteru, și cu "Vatra". Atunci am văzut că "Vatra" este redactată de dus. Nu-mi venea să cred și deaceia am tăcut, aceste două amare leni! Imi venea greu să cred că nenea Petrică a ajuns aici! Așa! Domnila, prima dă soție, ar fi gândit ca mine. Siguri! Era așa de pură, atât de înaltă în trădarea cinstită Românească și creștină, încât ar fi fost o impietate față de cerul sufletului său, să-l fi stat în față cu gânduri ascunse.

Calciu, Mileni, Arndulu, ar trebui scoși din lumea Românească a exilului. Un Român — aici — nu poate avea înmăta aceasta. Cred că Legionarii nu au fost nici o zi în viața lor. "Un Legionar nu are suflet și gura de țigă", așa ne-a spus Căpitănu. Este firesc, uneori, ca cutare sau cutare șef să nu-și fie pe plac, dar de aici până la pălmuirea Legiunii, la batjocorirea atător jertfe, câtă cale!! N'am văzut în nici un rând, din cele scrise de cei de aici, un cât de mic spirit legionar. Mi-e rușine să întrebunțez expresii ale Românului în atari împrejurări. Dar pentru că mă cunoașteți, vă spun ce imagine mi-au creat aceștia cu scrierul lor: "au țesut fațete la maldan și-și dau poalele peste cap!" Ce urâtă expresie! Ce oribil! Dar drept! Aceștia să așere Mișcarea Legionară? Orice jertfă ar fi făcut în trecut, o pot spune, răspicat: Aceștia nu au fost Legionarii nici o zi în viața lor. Mulți au trecut prin închisori degeaba. Cu dos problema se pune cu totul altfel. Nu cumva un fum de mândrie vi s'a abătut peste creștet? Aceasta este un păcat mare, duce la pierzarea sufletului, la nimicirea conștiinței pure!

Să nu credeți că noi în Tăra nu am avut oameni bolnavi de acaemena (foști) Ce ușor s'au spulberat sub cloșeg! Toți aceștia au răzuit urii de tot. Am rămas noi cei ce nu

am urit pe nimeni. Să nu se mai bată nimeni cu pumnul în piept, ca apologet al Legiunii.

Aici în... sunt foarte mulți Români. Știți ce-au spus, vădând cele scrise de dus și cei cialți mai sus? — Păcâli Comunistii în Tăra au scris adevărat ce-au scris despre Legionari. Legionarii sunt o calamitate aici în Apus ca și în Tăra de mâine! Să credeți că sunt majoritatea țineri. Sunt și în vârstă care nu au cunoscut Legiunea. Ce creși să cred eu despre cele ce am văzut scrise? Să vă laud? Nu! Peste 80.000 de morți avem în Tăra în acești 30 de ani de comunism. Foarte mulți nu au morminte. Au fost îngropați de cetină și frunzele pădurii și nu pot suporta să aud batjocorirea unor canali, care cred că apără Legiunea. Când s'area carnea din noi, împrocând în iur, cu sânge și jărdeam din carnea noastră, ne făceam cruce cu limba în cerul gurii și ne rugam: Doamne ajută-mă să nu ajung un ticălos! Ei voiau să omoare Legiunea, ucigând în noi pe Christos. Așa s'au topit toate frecurile dintr-o noi și Legiunea a fost unitară, frumoasă, pură prin noi, în orice moment al luptelor din Tăra. Lumea românească a fost permanent cu noi!

Să nu credeți însă că în Tăra ar fi cineva de acord cu învrăbirea de aici. Ce-ați făcut în acești aproape 40 de ani, în exil? Mai bine nu ați fi scris nimic. Cui folosesc ce ați scris în altelea foți? Fără noi, și nici Legiunii. Uite nene Petrică, mi-a adus cineva oasează un nelegionar — "Carpații" și "Tăra și exilul"! E cu totul altă învâță. Fără orăbă, așa cum sunt Românii când sunt porniți pe o treabă. Se leagă doar de Pr. Boldeanu... deli!, ce să mai spun eu? Văți cam grăbit cu di Penescu. Nu-l cunoașteți. Eu am stat în câteva rânduri cu acesta în celuld. La interne. La Uranus, areștul MAFI îl cunoaște bine. Acolo, omul este așa cum li este firea. Fără zorzoane. Fără cravată, fără guler tare, cum este în fond, nu cum vrea să apară. Îi plăcea să ne pălmuieasca sufletele. "Comarade, nu fi trist — Garda merge înainte — cu Partidul comunisti!". Ca și când noi aveam miniștri în guvernul comunist, Mihail Ralea, Geamănu, Roșianu, ambasadori și miniștri adunați la interne erau național-tărăniști. Ultimii doi au participat la punerea la punct a planului reeducării din Pitești și celelalte închisori. Ei scosese pe Gheorghiu-Dej din lagărul dela Târgu Jiu. Geamănu era șef al organizației jărăniste din Gori, iar Roșianu dela Dol, iar Ralea în biroul politic național-jărănist. Justinian, Marina la Valcea, Cumpănașu, ajuns general de securitate la Craiova orăz, Mai erau la Alud, în anul 1960, circa 11.000 de legionari. Plus 4.000 murați la Gherla. Aludul făcuse dormitoare și în fabrică. Toate aceste jertfe pe care le dădea Mișcarea, erau socotite de "istorici", ca normale: Voi sunteți Legionarii! Di Penescu, interesat de ziua de mâine, vorbea cu mine și pleca la alți, spundându-le: "Pericolul numărul unui pentru noi, mâine, nu sunt comunisti. Sunt Legionarii. Aceștia sunt mulți, dinamici, și mai foți, intelectuali și țineri!". Oamenii imi spuneau, îi priceau cu neîncredere, ca foți cei din închisori. Nici un jărănist din închisoare nu-l vorbea decât strângând din dinți, ca să nu-l injure. Din cauza urii poștii față de Mantu la proces, nu era agreat de nimeni.

Nene Petrică, văd că vă preocupă o problemă: de ani și ani, "Vatra" vă pune în lumină gândurile. Cutare sau cutare legionar-le el chiar comandant, ar fi avut unele legături cu o doamnă! Dă! Știu eu? Știu că este cinstit ca să nu arunce înădui cu pialra cel ce face la fel. Eu sunt cinstit, nene Petrică, nu aș arunca nici primul, nici ultimul. Dvoastră însă, foți care ați fost mâncați de viermii urii, nu ați înțeles că nu lovești un legionar, ci pălmuiți Mișcarea? Și asta ați făcut-o ani și ani de zile. Pândă când? Nu am văzut că n'o preocupat Legiunea și drumul ei, ci ați pornit la vânoare de greșeli. Decăd Legionarii au ajuns "călă la diavol"?

Într-o noapte, satul Rubia, al D.O.-știlor veniți din închisori, a fost înconjurat de batalioane de securitate. Au fost ridicați foți Legionarii. Foți! Foți! Soțiile lor veniseră să-și ducă viața în D.O. adăruși de soții lor. Când au fost ridicați aceștia, ele au rămas plângând. Norocul lor a fost... di Penescu. Le-a mângălat pe rând, pe toate! Dădea și nume. Spunea cum aveau piciorule și cum... Nu-mi spunea direct, dar știa că aud și că-mi pare rău. O spunea pentru că știa că mă doare. Pentru di Penescu era o laudă.

condiția Din umilința și teama de opinie de odinioară, care-l sârleau la discreția tuturor politicienilor egoiști și rapaci, care-l transformau într-o victimă continuă a autorității abuzive. OMUL-LEGIONAR CAPATASE CONSTIINTA PERSONALITATII SALE SI INCREDAREA IN ACTUL SAU DE AFIRMIARE. Nu mai putea admite să fie tratat ca un sclav fără să riposteze, să i se impună o trăire care să nu fi trecut prin conștiința lui. Si mai ales, nu mai putea admite să treacă cu vederea peste lichellemele, abuzurile și crimele comise contra omului și națiunii de către cei aduși în fruntea țării pentru o a servi.

Tăcerea profundă — timp de reculegere și împlinire lăuntrică — ce a durat mai multe luni de zile după asasinarea Căpitănuului, a dat impresia că totul era sfârșit pentru totdeauna; că turma fără păstor se destrămasese; că vechile moravuri și vor reuua întâietatea, spre bucuria profiturilor. Poporul însă, instinctiv, aștepta ca moartea Căpitănuului să fie răsunată. Nu se putea admite ca atăta ticălogenie să fie trecută cu vederea și zvărlită uitării. Iertarea are și ea limite. Era națiunea care vrea să lerte TOTUL e condamnată pierii.

În rândurile legionarilor, drama era și mai cumplită. Pentru ei problemele ridicate prin moartea lui Corneliu CODREANU aveau un răsunet mult mai adânc. Murise inițiatorul, dar doctrina lui stăpânea deja adâncul suterilor de mii de legionari. Ei reprezentau, ASA HULITI SI HARTUITI CUM ERAU IN ACEA CLIPA, toată mândria și demnitatea națiunii. În ei se concentra toată răspunderea și onoarea unei organizații în care ÎNTREAGA TARA VEDEA VIITORUL.

Legionarii știe să îndure cutezător prigoane, închisoare, moarte. Dar nu admite nedreptatea, mișela și umilința. Când ființa neamului se închiriese batjocorită de ticălogia siberilor și întreaga trăire legionară se șabăta amenințată de acele abuzuri ale unui guvern supus vrerilor oculte. Garda de Fier avea obligația morală să răspundă cu țarie. SA RASPUNDA RASPICAT SI SA PEDEPSISCA!

Deaceia, "Echipa celor nouă", condusă de Mitu Dumitrescu și-a luat răspunderea pedepsirii celui ce fusese centrul coaliției și mâna executoare a arasinatului. El trebuia să plătească primul și să rămână pildă pentru foți care-ar mai fi gândit astfel de fărâdelegi contra Mișcării Legionare și contra neamului. Era gestul cel mai legitim al oricărui muritor împotriva tiranilor, pe care NIMENI SI NICIODATA NU I-L PUTEA CONTESTA.

Dealtfel, când s'a aflat că Armand CALNESCU și-a luat pedeapsa, a fost ca o descătușare de multumire colectivă. În sfârșit, căuse unul dintre călăii neamului! CALNESCU își primise osânda bine meritată. RASBUNATORII își făcuseră datoria față de legionarii asasinati și față de neamul discreditat și batjocorit.

Represabile pentru moartea unui singur om au fost UNICE IN ISTORIA LUMII: Echipa lui Mitu DUMITRESCU a fost executată pe loc, îndată ce s'a predat autorităților, fără nicio judecată. În închisori și lagăre alți 240 legionari au fost uciși prin platon de executie sub simplul ordin venit prin telefon dela Ministerul de Interne. Iar în restul țării, asasinati sub ordin, câte 2-3 legionari pe fiecare județ. TOTI FARA NICIO JUDECATĂ, în cele 24 de ore ce-au urmat tragienul eveniment și PARA A FI VINOVAȚI CU CEVA IN DRAMA CE AVUSESE LOC LA BUCURESTI.

Oare opinia publică mondială și "conștiința universali" au luat cunoștință de aceste orori, comise contra legionarilor acuzați într-una pe nedrept de a fi "terroriști"? Așa s'a comportat democrația română, pe care o susținea cu atăta ardore guvernele kongerene din Occident. Cu ce drept vin oare azi să reproșeze Mișcării Legionare acele fapte, acte de apărare și de demnitate în fața crimelor de neiertat ale unei democrații putregăite și demerite?

Ceace trebuie reținut din gestul echipei legionare de pedeapsă a faptului că a distruș prin sacrificiul ei o altă racia a neamului românesc: teama de autoritate în genere și incapacitatea de a brava autoritatea abuzând în particular.

Prin gestul acestor legionari se răsună moartea CAPITANULUI și se ridică în același timp un piedestal DEMNITATII UMANE ce nu mai admitea să fie călcată în picioare.

CONCLUZIE

Pedeșele capitale aplicate de legionari nu pot fi considerate "crime" cum se sugerează continuu în anumite publicații tendențioase și'n presă de peste 35 de ani. Ele au fost săvârșite în alt spirit și cu un alt scop. Aceste pedeșe sunt în același timp:

1) REPLICĂ implacabilă la abuzurile comise împotriva Mișcării Legionare și a Neamului românesc

2) AVERTISMENT pentru cei ce vor îndrăzni în viitor să calce în picioare legile fundamentale ale țării, demnitatea umană și drepturile fiecăruia.

3) EXEMPLU pentru întregul neam de cum trebuie să se comporte un om liber și conștient în fața tiraniei.

Spre deosebire de alte acțiuni similare săvârșite în alte țări, la noi, gesturile extreme ale legionarilor au avut totdeauna asentimentul tacit al poporului. Se recunoștea în ele o NECESITATE NATIONALA, așteptată cu neliniște de întreaga suflare românească, obidită și umilită de "mai marii zilei".

De fiecare dată, s'a încercat ca Mișcarea Legionară să fie amestecată în "problemă" și scoasă vinovată ca "instigatoare morală" sau chiar ca "parte directă". Procesele deschise împotriva Legiunii și împănate de "donesi zdrobitoare", în întregime false, s'au încheiat TOATE IN FAVOAREA MISCARII. Nicio vină nu i s'a putut imputa. Actele săvârșite erau simple acțiuni personale ale unor oameni conștienți de datoria lor ca legionari și ca Români.

Motive pentru a se desalțănu o aprigă luptă de tenebre contra celor ce loveau în Mișcarea Legionară n'au lipsit în decursul celor 13 ani al începuturilor legionare (1927-1940). Sutele de morți legionari, mii de schingiuiți, cele patru prigoane nemiloase și nedrepte, interzicerile periodice, șicanele permanente, arestările fără motiv, etc., erau tot atâtea cauze majore pentru un șir nelămurit de "replici" din partea noastră. N'AU EXISTAT NICIODATA ASTFEL DE REPLICI! Mișcarea Legionară își apăra cu stoicism principiile, fără să cadă în greșala unui conflict deschis cu autoritatea legală (care nu avea deloc asemenea scrupule).

În viața și trăirea legionară "ECHIPA DE PEDEPSIRE" este o echipă de onoare și de sacrificiu, ce la ființă numai în cazuri excepționale, și sub răspunderea personală a celor ce o compun. Deaceia, odată actul de pedeapsă împlinit, echipa se predă autorităților pentru a-și primi la rândul-i pedeapsa legala pentru fapta sa.

Faptul de a se predă autorităților arată că pentru acești oameni împlinirea gestului suprem depășește momentul istoric și propria lor viață. În clipa pedepsirii el împlinesc un act ce interesează neamul în accepțiunea lui socio-istorică, iar nu societatea structurată după concepția politică la modă PEDEPSIREA ARE LOC IN NEAM SI PENTRU NEAM!

Aceste trei echipe de pedeapsă (NICADORII, DECEMVIRII și RĂZBUNATORII) trebuiesc privite prin prisma suferințelor Mișcării Legionare și ale poporului român pentru care luptă Garda de Fier. Adică, trebuiesc luate în considerație atât cauzele imediate care au precipitat faptul, cât și cauzele îndepărtate ce apasă pe sufletul tuturor.

Gestul lor a fost răspunsul unei generații desprinsă din complexul robiei spirituale, decăd să readucă ordinea și cinstea în mijlocul unei societăți ce pierduse și sensul răspunderii și al curajului civic.

Asasinarea lor tragică n'a făcut decât să confirme preceptele pentru care luptau și erau gata de sacrificiu. Si atăta timp cât în neamul românesc vor apare oameni gata să-și la răspunderea unui gest suprem, care să frângă teroarea și abuzul, va înflori și speranța unui viitor mai bun pentru cei slabi și necăjiți.

FAUST BRĂDESCU

Nu l-am palmuit atunci, dar acum poate primi o palmă năpraznică, peste buza obrazului!

În nici un caz el nu poate dirija eforturile Românilor din azil. Eu nu mă consider un exilat. Am venit din Târnă, din pândă în pândă, gata de luptă cu orice înșelăciune și gata de luptă am rămas. Pentru Târnă și Legiune, din creștet până jos, sunt în stare să despic pe unul cu o săgudă lovitură. Gladiul meu e greu, și fulgeră. Nu pot renunța, pe cât se vede, aici! Am rămas o săbădăciune, cum m'ajă cunoaște. Dvoastră spuneți că în 1938 ați vorbit cu Costică Stănescu și cu alții, că ar fi nevoie de 100 de toponame, ca să fie scutiți cu un cap, Carol "chiorul" și toți alții, când sunt strâși în parlament. Nu v'am judecat atunci pentru o faptă necreștină. Era rețeta noastră a tuturor la o năpăstie care se făcea Căpitanului Intențiat și Legionarilor. Și toți Legionarii trecuți prin închisori din 1938-1939 până în Iunie 1940, când eu am plecat din închisoare, au gândit la fel! Bănuiesc spuse: "Și să faceți să urle mai comarazi, să urle până eocari în Istoria Neamului, răbunarea noastră!". Și Dvoastră vă aminteați mereu de asta. Cum de așteți, cei ce am gândit că neolam să făptuim alături, înțelegem pe cei ce au gândit că noi atunci și au făptuit cauze noi bune, dorim să făptuim? Tot ce s'a făcut atunci, oricare dintre noi am fi făcut, dar ne-ar fi stăt la îndemână! Deci să nu mai judecăm pe alții. Dvoastră spuneți că și Căpitanul a greșit, pentru că el numai cu Biblia în brațe, la Jilava. Ori Legiunea este lupătoare:

"Fă un semn din închisoare
Din Jilava fără soare
Te-am auzi milioane
Căpitan, Căpitan
Și în casul sfânt jurăm
Că de moarte, gata stăm
Așteptăm numai porocod
Să pornim din muni, din lunod!"

Era cântecul cel mai cântat atunci în închisoare. Dacă noi voiam să făptuim alături, de ce să înțelegem și să facem vinovați pe cei ce au făcut ce dorim noi? Nu cred că așteți sunt mai înțelepți ca atunci, Legionarii. Dar un duș salonic, de nimicare a frumuseții având România s'a abătut peste atâtea suflete în Târnă nu s'a întâmplat așa ceva.

Nene Petrică, eu nu am pe cineva în deosebi mai drag, aici. Tăbese pe Legionari și Legiunea și mult pe Ișus. Îl dădese încrederea prietenilor mei. Să alegea duhurile rele! Noi acum nevoim de unitate. Târnă și Legionari și salongarii, atât vrea de la ei de aici. Legionarii trebuie să înțeleagă asta. O bătaie bănească, necredincioasă, fără dorințe, dar să ne închinăm la ea, să fim cu reprezentarea unității legionare. Așa să fim uniți. Nu mă interesează cine este sus, că este sau nu capabil de fapte mari. Să nu spun nimic, nimic! Noi omm merge înainte și nu am greșit, pentru că am fi unită și nu sistem copil.

Trimis pe front, fără grad, fără decorații, supraneghiat tot timpul. Nu puteam să plec decât însoțit de un ofițer, sau în cadrul unui pluton, cu 22 de ani de închisoare numai sub comunități, sunt convinsă eu și dintr-o înțelegere că pândă acum m'ajă înțelegem, am trecut și prin iad și am teșit biruri. De această unitate este nevoie. Sunt convinsă că vă dați seama rațional, dar palma omenească, nimicnicia din om, nu vă lasă. Nu a greșit nimeni, nimeni, în trecut; greșit acum. Eram la Cernăuți, pe front, când am primit o scrisoare de la Domnița și Nati-Joia Cojocaru. Mi-a scris amândouă că au scris la Ișus... tot morții acela tar fosti politicieni vor să distrugă lupta noastră, să stărească frontal armata noastră, biruitoare până acum. Atăta încredere aveam în noi, vete mai mari și mai pure, adevăratele Dușmane ale Târnă, și noi nu ne-am bătut joc de încrederea lor. Foarte mult doram, toate să vada Români trecându-l. Că sabota efortul frontalului! Și!!

La Tăbese se întâlniseră comunistii, socialistii, Petru Gheza și neamăntăreștii și făcuseră legăminte pentru a zădărnici eforturile ce făcea armata ce pândă atunci era biruitoare. De la fărâșiiți au fost Manuș, Penescu, Lăzăr și alții mai mici. Așa spunea di Penescu!

Nu ne legasem noi, nene Petrică în închisoare ca să nu lădăm să mai ajungă sau nici să necreștină suferințele? Nu vorbeam de unele greșeli, încrente omului, dar Penescu nu greșea, și făcându-l o trădare, înțelegem noastră armată plângă când a omni de ocaz trădare. Să fi fost în Târnă, să fi vădat ce a însemnat 23 August 1944, pentru armată!

Și atât ce am făptuit noi Legionarii! Că mai mare cruzădă pe care a putut s'a facă un popor. De la 13 la 14 ani, băieți și fete, bărbați și femei bătrâni până la 85 de ani, am intrat de bună voie în luptă. N-au putut comunistii omori dintre noi, ești am fi fost în stare să murim pentru credința noastră. Și aceste fise și fi la Neamului, au intrat de bună voie în luptă, chiar dacă N. Pătrăscu nu

ne-ar fi spus o vorbă, noi toți, tot așa am fi făcut. Era Neamul tot, rii și morți, într-o singură voință. Nic. Pătrăscu a condus cumințe, dăra, plin de credință Legiunea în Târnă. Au fost și câțiva care mai lătrau pe delături, dar în închisoare au amușit. Di Arnduță să știe că lui N. Pătrăscu nu l-au dat comunității nici o vildă la sosea, și nici nu a dat Mișcarea pe mâna comunistilor. A dormit cu mine lângă Piața Regina Maria, pe Gramoni, cu mine și cu Jarubiță pe Isvor, într-o cameră rămasă întreaga după bombardament. Alături de noi, la circa 10 metri avea și domnița una tot ca a noastră. Cum nu-l înghetă sângele în vine, să rămând stet, unuia care poate să acuze pe N. Pătrăscu de necreștin? Nici cu mintea nu poate cuprinde viața de luptă și jertfă, trecând prin cele mai mari suferințe, așa cum N. Pătrăscu a avut-o? Tot ce-am văzut în "Amin-tiri"—Arnduță și "Mileni"—Calciu, sunt înfamii. Mă mir că dostră puteți merge alături de asemenea oameni!

Nic. Pătrăscu, în declarația de desolidarizare, cerută de Imprejurările speciale din Aiud 1964, nu a aruncat cu noroi în Căpitan, în Legiune și nici în trecutul său de legionar. Singurii care au făcut-o într-un mod urit, rușinos, au fost Dumitrescu—Borșa și Volen. Au mai fost și alții, dar mai cu deosebire. Apoi să știe și di Arnduță și toți Arnduții din acest azil, că înainte de a veni Stoicănescu în Târnă, noi eram în luptă. Alături de noi era Di Comandant al Bunei Vestiri Radu Mironovici. Și oricât au încercat alții să-l rupă, să sfășie prin el Mișcarea, el a rămas cumințe, pe drumul cel bun.

Iată un crâmpel din viața noastră de închisoare. Un pas din marele drum de luptă legionară. Eram la camera 4 spital, la Pitești. Eu terminasem de bandajul cu feji dintr-o cămară ruptă, pe Pop Cornel, mort mai târziu. Amândouă feșile erau căzute, era carne vie peste carne ciomegile cădeau zilnic, și mult puroi. Voicu Andreșcu, pe care știu că-l cunoașteți, nu mai avea mușchii laterali de la pold la genunchi. Au căzut locați de ciomege. N. C., unul dintre cei mai dragi mie, își băga în orbită ochiul așa seos dintr-o lovitură. Ochii drepți, îl apăsa înecut cu degetele, iar cu ochiul stâng parcă îmi zâmbea. De pe jos se dădă dintr-o mână dragă mie, își băga în orbită ochiul toare" și "joala pailor de urs", bătuți la tâlpi ca să știe luca. Mă lare greu să scriu prin căle am trecut și despre tot ce am văzut! Voi scrie însă.

V'am scris ceva, destul de puțin, despre di Nicolae Penescu. Am scris pentru că ar fi păcat de tot ce-a suferit Târnă noastră, să se mai ridice sus peste suferințele ei, asemenea oameni. Târnă este sălătu de ei. Eu sunt săditi până peste cap de câte vâd și aud în aceste două luni. Cu necreștină celor de sus, am ajuns unde am ajuns. Târnă nu are nevoie de ei. Cred că mă înțelegeți. Nu vă spun eu toate acestea ci Târnă. Legionarii din Târnă, aceia care au fost frânți pe roata alături neputința omenești. Aceasta sa fi singura mare manifestare politică, cât voinți fi în acest Occident. Incolo, eu nu am decedat o religie; sunt robul unei credințe și depin stăpânit de ea. O voi sluji până în ultima mea picătură de putere.

Altfel nici eu nu merit să mai cloc pământul Târnă. Despre aceste doruri și amoriuri v'am scris și mai înainte, rețin pentru că mi-e sufletul prea plin și nu mai pot.

Iată acum crâmpelul acela de viață din închisoare. Este adus în cameră un student tânăr. Părea un copil: Nișa Cornel din Corni-Cămpulung Bucovina. Turcanu îl primește de gât și-l însoțește prin cameră cu fața spre prietel nostru? Îi bezi? Nu sunt morți nici unii. Dar pândă mână nu garantez pentru nimeni, la spune fu, ce crezi? Și îl strângea tot mai tare de gât. Pe la colțurile gurii îl curgea salivă cu sânge, ochii leșeau din orbită, erau tot mai mari, tot mai mari! Fața, la început galbenă-nădădă, acum era albă, albă ca varul. S'a lăsat moale, jos. După puțin, s'a ridicat singur. Ochii cădeau la noi, parcă ar fi vrut să vadă ce lăudă asta în mână noastră. Noi eram umflați la față. Capul lui era umflat orbiți. Trebyta să desăteam plasele pe degetul ca să vedem pe cineva. În "varje" curărilor capui se umflă, arde pe ai și uria în urechi și în cutia cranială, ceea, na aște mari căderi de apă. Șorta a durat ca tot chinul trupului lui de zile și de două-trei ori pe zi. Nișa Cornel nu trecuse prin asta și-mi părea atât de frumos acum, cu ochii mari, dar nu de spaimă. Parcă se bucura că ne vede. Era atăta lumină în ochii lui!

Vasile Pătrăscu și Ghiță Roșca l-au luat atunci, l-au legat cu mâinile la spate și l-au băgat un par între mâini, ridicându-l în sus. Ligamentele umbrului s'au rupt iar trupul atârna acum de niște brațe stremie parcă. Fuz și Stăp, doi erici care spuneau că au trecut prin Auschwitz, au început să-l bată în stomac. Impreunau mâinile și formau un pumn mai mare, mai greu, și dădeau pe rând. Suma cerea surd, cum poate geme pământul în mărșăle. Ei, ocidăi înșeana, loceau. Au dat bătaia lui și loceau mereu. S'a umflat ca o stărnire uscată. Capul a căzut pe piept, cu ochii închiși. S'a umflat aproape imediat. A fost pus într-o pătură și seos afară. "Un legionar mai puțin!"

Aceasta am tot auzit-o, de când am fost dus la securitate. Și aneam s'o auzd mereu 16 ani, 22 de ani cu același plăcere diabolici spui!

Fiind la "Uranus", arestatul MAI, am arut vecini de celulă doi, în lanțuri. Erau pași bolnavi, slăbiți, ca de oameni bătrâni, bătrând. Mă întrebam ce au putut face acești oameni care deabia — și lădăse lanțurile, lanțurile noastre urlau pe coridoare. Acestea, ale lor, se lănguiau trist, stins. Am aflat că cei doi erau Radu Gîr și Scarobă. Amândoi condamnăți la moarte în procesul cu Dr. Aurel Manu. Am aflat deabia lădăzu, în ared, că le-a fost comitată pedeapsa. Stătuseră aproape un an în lanțuri, așteptând moartea!

În Iunie 1964, fiind și eu acos din sarcă să vâd cum pleacă un lot mai mare din secție și celular, au venit la mine trei prieteni. Numele lor nu-l dau decât așa F. O. G. O. G. O. V. După ce m'au poșdăit să cedez, că nu are rost, nu om mai putea rezista la alimentația din sarcă și cu regimul absurd de rău, mi-au primit răspunsul, strângându-mă în brațe: "Măi fraților, lădăți-mă, că pot să greșesc și singur"! Ei au plecat în seara aceea. Mi-au spus cum a plecat Radu Gîr. Au fost aduși în club circa 80 de feji legionari. A fost adus de suburbiu Radu Gîr de către un ofițer. Crăciun, colonelul, a spus să se facă liniște. "Gîr pleacă dintre noi". Radu Gîr a plâns tot timpul cât a durat celora declarației lui de desolidarizare de trecutul său legionar, circa 40 de minute. La sfârșit a spus: "Comarazi deșeli, eu nu mai pot. Plec acasă. Dacă credeți cineva că mai merit să-mi întindă mână, să vîdă să-mi lau rămas bun, ca de la toți" S'a dus Ilie Stângă, di Mironovici și alți trei. Așa a plecat Radu Gîr!

Nene Petrică, Pătrăscu a fost găsit mort, cu ambele mâini pline de sânge — venile erau tălate și spânzurate de fereastră. Familia lui — fusese aranjat de securitate să nu fie acasă —, După două luni a murit și colonelul Dumitrescu, cel care-l anchetase, și care-ștăcă că l-a găsit mort. Lumea din Sibiu spune că a fost un asasinat. Securitatea spune: o sinucidere! Eu privind moartea colonelului. Dumitrescu, și că așa s'a întâmplat totdeauna la comunități: mor făptuitorii cei mici, pentru a rămâne partidul cu fața curată!

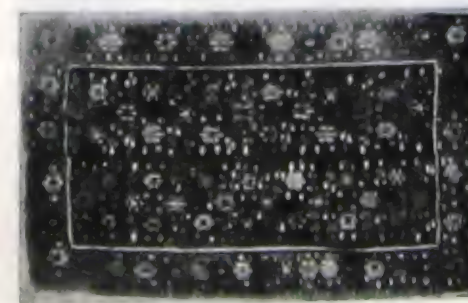
Văd însă că di Arnduță, în "Amin-tiri", știe mai mult decât mine, care am trăit alături de N. Pătrăscu în acești 4 ani. Căldă minciună încape în acest "cap de arnduță", nu cred că mai încape în mulți. Și căldă urd! Cea-a căldă acest om în Mișcare? Mișcarea a fost a oamenilor curajii în credință și faptă. Cred că puteau greși ca oameni, dar "a greși" cu judecată, e ceva satanic. Cum de mai sunt așa oameni, printre noi?

Nene Petrică, eu v'am scris destul pentru că mă cunoșc. Știu că nu vă place ce v'am scris. Celții de mai multe ori și vă rog să publicați în "Vatra", scrisoarea mea. Să știe toți că așa gândește Târnă. Și Târnă cu cunoaște pe toți, pe toți! Știe faptele fidele. Am numai două luni decedând am venit și să credeți că eu cunoșc cinece este în Târnă, că eu nu am dormit. Căpitanul, în prefața la volumul doi (?) "Pentru Legionari", scrie: "Adu-ți aminte Moșe, căle nopți nedormite, căldă joame n'am răbdat, tremurându-ne în mine, cu gândul la viața noastră Târnă! Au pus să mă împughe. Eu simt însă că nu mi-a venit cazul ca să mor. Încă dacă ar trage cu mitraliera în mine, nu aș muri, gloriolele s'ar opri pe teard".

Prefața aceasta, am găsit-o la o mândărire în Oltenu, după de Nicolae, la stăreție. Mi-a fost dat originalul. Încheie prefața așa: "Ma văd înmormântat. Măntie cruce pe piept, îngropat în țărina Târnă mele, care mă primește cu prietenia ei neapasă".

"Te voi urma și-n fundul gropii, Moșe!"
Poate ca înțelege cineva, ceea, din toate acestea.
Te voi urma și-n fundul gropii, Căpitanul!
Trăiasă Legiunea și Căpitanul!

ION PIN

DEMASCAREA

de G. DUMITRESCU*

Plantelele și-au făcut plimbarea, fără să mai albă ochii pe noi, iar cellații din echipa de teroare au stat de vorbă, preocupăți parcă de alte probleme, decât de chinurile noastre.

E prima seară, până acum, când suntem lașiți în pace, flectare cu gândurile lui!

Dar lăta că reintors în cameră teroristul rupe tăcerea:

—Am să vă spun câteva cuvinte.

Cincizeci și cinci de capete, plecate, deznădăduite, se întorc spre el; umora, chiar li se întipărește pe fețe speranța.

Se uită cu toată atenția la noi și continuă:

—Vă găsiți aici de cinci zile. Văți întrebă, desigur, de ce sunteți bătuți, de ce sunteți obligați să nu vă mișcați pe pînă, să vă culcați numai pe o rână sau să nu vorbiți.

Ca să înțelegeți ce se petrece cu voi, e bine să știți, mai întâi, cine sunt eu și care mi-e țelul în viață. Mă numesc Eugen Turcanu; am studiat Dreptul la Iași. Sunt condamnat la șapte ani închisoare pentru nedreptate. Pedepsa am primit-o fiindcă știam de activitatea legionară a unor cunoscuți, unii din ei chiar prieteni și nu i-am dat pe mâna organelor de securitate. În trecut, fusesem și eu legionar.

În 1944 m'am înscris în Uniunea Tineretului Comunist. Am avut acolo activitate rodnică, am fost trimis ca șef al unei brigazi de comunisti la Sofia. În 1945, unde am rămas profund impresionat de credința în comunism și hotărârea de luptă a acestui tineret în vederea fărâșirii unei vieți fericite, pentru toți oamenii.

În Bulgaria, credeam că rușesem cu trecutul meu de fascist înrăit, de dușman al poporului și al clasei muncitoare.

Mă înșelase însă! În mine zăceau încă sentimente care mă împiedecă să-l denunt pe cel care conșpură împotriva clasei muncitoare, de care eu mă simțeam totuși legat. Nu i-am denunțat, fiindcă-mi erau prieteni...

Așa am ajuns în închisoare. Și nu-mi pare rău deloc! Aici, mi-am dat seama că sunt ros în interiorul meu, de un putregai al unui trecut urit și al unei educații criminale. Era acest putregai care mă ținea în loc să-mi denunt prietenii. Și măm hotărât să-l scot. Nu e o treabă ușoară să te cureți de tot ce e rău în tine. Dar am reușit.

Administrația închisorii m'a ajutat, punându-mi la dispoziție lucrări în acest domeniu, pentru care îl voi rămâne recunoscător toată viața. Asta s'a întâmplat în închisoarea Suceava, în 1948.

După ce am reușit să-mi curăț interiorul de toată murdăria educației burghezo-capitaliste, primită în școală, în universitate, la biserică, mi-am propus ca tel suprem în viață să aduc și pe alții pe calea cea bună.

M'am adresat direcției închisorii, arătându-i în mod sincer ceea ce vream. Am fost înțeles, apoi ajutat și sfătuit. Am înțeles că nu au nimic împotriva aducerii deșinuitor la o viață sănătoasă, curățirii trupurilor lor de putregaiul care le pervertește conștiințele. Am pornit la treabă. Alături de mine a venit un prieten. Îl cheamă Alexandru Bogdanovici. După câteva luni de zile înșă, mi-am dat seama că prietenul meu e un criminal. Se atasea acestei acțiuni de curățire a trupului cu gânduri ascunse; pentru el, reducerea prin convingere, de care îmi vorbea, era numai mijlocul de a scăpa din închisoare. L'am demascat!

E acolo de prier. Uitați-vă la el.

Îl întinde mâna spre prietel de vis-a-vis de mine. Îl privește apoi lung, cu o dușmănie legată din ochi, care face să-mi dea un fior.

E un om înalt, cel puțin așa mi se pare cum șade turcește. Capul și-l ține în piept, privirea fixată pe crâmpelul de prier dintre picioare. Are o ușoară tremurătură a corpului, constantă și înspăimântătoare. Pare un om căzut într-o resemnare totală și care-și așteaptă irevocabil condamnarea.

Eugen Turcanu face câțiva pași în direcția prietelui unde tremură Bogdanovici. După câteva secunde lungi, nesfârșite le lungi, cu voce amenințătoare, spune:

—De mâinile mele al să mori, bandituile!

Fae un efort pentru a-mi stăpâni tremuratul violent al corpului.

În cameră e tăcere mormântală. Din mijlocul tavanului, becul electric lădă o lumină palidă peste cinci și cinci de fețe schimonosite de spectrul morții. Doar pași rari și apăsați ai gardianului pe cimentul culoareului amintesc că viața continuă dincolo de ușa după nenumărate diferite de ale

Loviturile încep din ambele părți. Închid ochii. Instinctiv, îmi fac semnul crucii pe cerul gurii. Parcă totuși se învârteste cu mine. Am impresia că viața se oprește aici. Inima îmi bate de mâi sufocă.

Ni se dă ordin să ne culcăm. Trebuie însă, să avem mâinile afară din pătură, înseamnă că eșecul numelui până...

distinge — acest comisar sovietic care fixează ordinea
muntelui pe teritoriul României. Nu știu de ce, dar

de Dumnezeu; să-l înlocuiască cu un altul care — cel

În după spusele lui Turcanu — să fie omul marxist, crea-
tura marxistă...

Adorm... dar nu pentru mult timp. Mișcări și șoapte, ce-
mi par bizare, mi-au turburat somnul.

Pe cîmă, la doi metri de picioarele mele, văd printre
ploapele pe jumătate deschise, capul lui Turcanu. Între
măini se pare că are gâtul unei victime. Lângă el, Puga-
șu, Steiner și Oberman. Din când în când, se apleacă și
ei peste victima de sub trupul lui Turcanu.

În urechi îmi pătrund horcălele năbușite ale terorizatu-
lui Bruce, aud cum i se izbește capul de ciment. Un flor
mi sapă gîra spinării. Vederea mi se împânjențește.
Tremur.

Aud mereu izbiturile capului de ciment.

Cei doi de lângă mine, îi simt terorizați de aceeași fiori
de care sunt și eu cuprins.

Îmi ridic ușor capul. Turcanu, cu mâinile în gâtul victi-
mei, îl trage în sus. Are ochii hoibați, ca de moarte. Gura
îi e roșie. Apoi, după un timp, îl zguduie puternic. Aud
vocea teroristului, mal mult supătat, dar amenințătoare.

— Nițule, vorbește Nițule! Morți de mâinile mele, bandi-
tule dacă nu recunoști!

Turcanu e desfigurat. Ochiul îi lucește de furie, își strân-
ge buzele și apoi își lasă din nou victima pe ciment.

Nițu — acum i-am aflat numele — își are locul la vreo
doi metri în dreapta mea. I-am văzut fața în câteva rân-
duri, pentru câteva secunde. E poate cel mai tânăr de aici.
E legionar, după câte îmi amintesc când am fost aranjați
pe pîcieri.

Acum îmi dau perfect seama, cât de periculoase sunt
descărierile exterioare! Un secret știut de doi, poate aduce
moartea unuia sau amândouora. Poziția în care trebuie să
stai nu-ți dă posibilitatea să faci cel mai mic semn, pen-
tru a cădea curva de acord, că ceva trebuie tăcut. Nițu,
desigur, a ascuns ceva știut și de un altul, și acesta n'a
avut tăria să nu-l dea în vileag.

Mă înspăimânt la gândul că omul ar putea să moară
aici de mâinile lui Turcanu...

În fine, misterul mi se desvălește în parte:

— Nițule, ai omorât doi soldați sovietici. Nițule și nu
vrei să-ți recunoști crima. Ai luat viața a doi luptători,
pentru binele și fericirea noastră.

Nițu e izbit mereu cu capul de ciment. Îi aud, printre
buzburui, horcălele în strănsoarea mâinilor lui Turcanu.
Cu toată teama de care sunt cuprins, reușesc totuși să fac
scoteala că Nițu, fiind astăzi în vîrstă de douăzeci de
ani, e foarte puțin probabil ca cei doi soldați sovietici,
de care vorbește Turcanu, să fi fost omorâți de el în primele
luni după "eliberare". Sunt mai bine de cinci ani de atun-
ci și Nițu să tot fi avut cînsprezece ani. Desigur, rușii au
putut fi omorâți mai târziu. În 1947-1948! În lunile care au
urmat "eliberării" României, am aflat totuși de mulți so-
vietici uciși...

Au fost surprinși violînd fete de zece-unsprezece ani,
sau batjocorînd, în grup, femei trecute cu mult de vîrstă la
care îli-ar putea deschide poftă...

Tați, fiii au lovit cu înverșunare, până au luat viața
celui care le necinstise fiica sau mama.

Au fost uciși sovietici și din alte motive: pradă, devas-
tări de căminuri înghesbate după ani grei de trudă, au fost
uciși și fiindcă erau considerați mereu dușmani și
nu eliberați, au fost uciși, fiindcă cu ajutorul armatei
sovietice s'a impus în țara noastră un sistem politic și
social străin de firea românului; au fost uciși în virtutea
acestui sentiment, pe care poporul român l-a purtat în
decurul vechurilor față de armatele rusești — în trecut
fărate, astăzi comuniste — venite în țara noastră sub
aceiași pretext al eliberării. Turcanu a aflat sau numai
banuiește că și Nițu ar fi omorât ruși. Nu are probe, căci
dacă le-ar avea, le-ar da în vileag. Și totuși consideră că
trebuie să-l ia la viață! Pentru acest robot, judecata se face
după legile pe care și le-a însușit dela cei care l-au luat
războiul... Tortura lui Nițu continuă; trebuie să fi trecut
mai bine de o oră de când a început...

Bruce, Nițu scoate un strigăt, într-o sforțare să iasă din
strănsoarea mâinilor lui Turcanu. Apoi, îi aud capul izbind
cimentul.

— Nițule!... totul parcă s'a sfârșit!

Nu e adevărat, nu e mort... dar de ce nu se mai aude
nimic?

După câteva minute, nesfârșit de lungi, o voce stînsă,
scoasă dintr-un piept sfârșit de puteri — de viață în
suspensie:

— Nu, nu știu nimic...

E tăcere mormăntală. Îmi aud, înima, care-mi zvăgînește
cu putere...

Bă fie ultimela lui cuvinte?

Unul de lângă Turcanu, spune cu vocea tremurîndă:

A murit... nu mai suflă.

Capul mi se învîrtește, nu mai simt eu însumi, mi-e
frica parcă de mine, mi-e frică de tot ce e în jurul meu.

Deodată Turcanu se repede spre ușă: bate puternic în
geam. Privirea-i e alintită pe cîmă, ochi mari deschii,
înfloritori. Pe culoar se aud pașii gardianului din ce în
ce mai pronunțați. Turcanu bate nerăbdător în ușă. Paz-
nicul întoarce cheia în broască.

Vorbec, dar nu deslușesc nimic. Gardianul rămîno me-
reu pe culoar; nu vrea să intre în cameră sau poate nu
trebuie.

Apoi Turcanu și încă doi, îl trag pe Nițu afară. Tărgitul
pașilor se pierde pe culoar...

După câteva minute se întorc. Cheia se învîrtește din
nou în broască.

Se mai vorbește în șoaptă. Apoi, roboții trec la locurile
lor, cu pași înceți, oboști.

Moartea parcă nu-i înspăimîntă!

Peste linștea care s'a lăsat, viscolul de afară, cu rafale
de ninsoare, șuerînd în geam, îmi face noaptea și mai
groaznică.

Mă trezesc de cu noapte, frînt de oboseală. De unde
sunt, culcat pe-o rîmă, îl văd pe Turcanu străbătînd ca-
mera de-alungul, cu pași rari, cu capul în jos.

Cele trei plantoane își fac plimbarea obișnuită, domol,
îngîndurăți.

În afară de zgometul dezolant al pașilor, nu se aude
nimic, nici măcar respirația oamenilor lungiți pe pîcieri.
E mereu aceeași impresie de rupere cu viața. Rămîn
dus de gânduri, poate o oră, două. Și în această izolare
totală, zorii acestui început de Februarie apar în geam,
clar și glacial. Trebuie să fie trecut de ora șapte.

Azi e Miercuri, 1 Februarie 1950...

Se dă deșteptarea. Suntem trași de pe pîcieri de roboți
și imediat rămînem aceleiași stane de piatră.

După vreo jumătate de oră, suntem scoși în grabă în
grupe de câte zece la WC, mereu cu mâinile în sus. Cealul
îi sorbim din gamelele nespălate de mai multe zile, sub
privirea lui Turcanu, care și-o plimbă peste noi dela un
cap la altul al camerei.

Suntem luați la bătele. Însuși Turcanu, cu o curea în
mână, lovește unde se nimeresc. Îmi bag capul în mâini
— și așa, cu privirea acunată, examinez dezordinea în care
primim loviturile. Caut să-mi feresc pieptul, care mă doare
mereu, îngrozitor, și-mi pun în joc toată abilitatea să flu-
lovit mai mult în spate. Lăsat de unul, minutele trec prea
repede până sunt luați în primire de altul.

Se face o pauză, după care bătele reîncepe.

Turcanu a pus ochii pe unul venit cu mine dela Jilava,
pe Burcea. E vis-a-vis, îi ridică capul cu mîna stîngă, îl
prinde bine gîtul și-l lovește cu dreapta; pretinde că Bur-
cea are ochi de om viclean și deci trebuie pălmuit. Număr
peste treizeci de palme.

Celălalt, lovește și el, mereu, neobosiți...

Se mai face o pauză, după care batjocura ține până
aproape de ora prînzului.

Totul s'a desfașurat perfect, automat. Roboții au acțio-
nat ca niște mașinării; cu o brutalitate totală — în așa
măsură și-au pierdut caracterile umane...

Hărdăul cu ciorba de arpacă e tras înăuntru de Turca-
nu, înainte să înceapă distribuirea, ne spune scurt:

— Nimeni nu mîncăcă până nu dau eu ordin.

Așteptare lungă, dezolantă, plină de suspiciune.

Ordinul pe care-l primim apoi, e categoric:

— Fiecare își pune gema la jos, la picioare, îngenunche
aături, își apleacă capul deasupra, se apleacă în mâini
și apoi începe să mîncăce... Executare!

Nu pot să rezist tentației să nu-mi arunc privirea spre
celălalt, aplecîndu-se deasupra gamelelor fumegînde. Îi privec
cu emoție! N'am văzut fete mai umite și totodată mai
îndignate ca cele ale terorizaților din camera 4 Spital. Iar
cea a lui Turcanu exprimă strălucirea triumfului de a fi
cohorit omul la treapta animalică!

E agitație pe cimentul camerei... Încercări să se prin-
dă cu limba din zeama fierbinte, vîlcărele provocate de ar-
sura buzelor, sorbituri repezi...

O lăpă de gheață, apăsată scurt pe ceafă, mi se afun-
dă fața în ciorba fierbinte.

Scoț un urlet de durere...

În jurul meu, cu toți celălți, e același spectacol...
Înceț, ne obignim, Ciorba nu mai arde; o sorbim în li-
niște — zeamă și boabe de arpacă. Ne gtergem fețele
mortolite. Apoi, fiecare, la locul lui, își ia poziția impu-
să.

Programul descărierilor e din ce în ce mai greu. Până
la ce grad vom fi batjocoriți și căți îl vor putea trece
fără să-și piardă chipul uman?

***

E 17 Februarie și am tot sperat în ultimele zile, ca țarna
să se ducă încoace. În această Vinere, timpul e mai întunecos
ca în zilele lui Ianuarie și ale lui Februarie de până acum.
Viscolul gîsură la colțurile penitenciarului și din camera

4 Spital, prin ferestrele largi, priveac pe furis învîlmășeala
norilor.

Suntem înaintea de masa de prînz și în așteptarea
ciorbei de arpacă oamenii stau încovalați de chinul venit
dela stomac. Dacă au aceeași senzație de sfîrșeală ca și
mine îl plîng și pe ei ca și pe mine!

Ni se împinge hărdăul pe ușa întredeschisă, după care
Turcanu face împăcarea zorii fierbinți. Aștept cu neliniște
ordinul să mîncăm și astăzi ca animalele: nu ni se spune
însă nimic!

Ne potolim foamea în cea mai mari liniște. Gamelele
rămîn tot nespălate: sunt așa de mal bine de zece zile.
După masă suntem tînuți cu mâinile în sus, în două
reprise, până ne-au amorțit de durere. A urmat obișnuita
bătele generală. Apoi, pauză.

După un timp, Turcanu face semn unuia, la vreo doi
metri în dreapta mea, să vină la el. Omul ales execută
chemarea cu pași mici, timizi.

Înima îmi bate puternic.

Cel chemat e în panică. I se vede aceasta pe fața lun-
guiață și în ochii băgați prea mult în orbite.

Turcanu îl privește fix, bătînd ușor cimentul cu talpa
picioarelor drept. Apoi îl întreabă:

— Al aici un prieten sau cel puțin un cunoscut mai
îndeaproape?

Surprins de întrebare, omul răspunde, mai mult băl-
bîndu-se:

— Sunt doi prieteni de ai mei aici.

— Arată-i care sunt, spune se Turcanu.

Cu mîna tremurîndă, cel întebat, arată spre pîcieri
de vis-a-vis, către fereastră și apoi în față, lângă ușa.

Cei desemnați sunt chemați să vină în mijlocul camerei.
Li se spune apoi, ca toți trei să se așeze pe masă, stînd
turește; cel ales de Turcanu e separat de celălți doi,
care stau în fața lui, lipiți unul de altul.

Sunt năuc; nu înțeleg ce are de gând cu ei. E greu să
gîti, dacă urmează un joc stupid sau dacă e vorba de vreo
tălmuire păstrată de unul din ei și dată în vileag de celălți!

Turcanu se întoarce, mai mult spre bătuși, grupați
lângă ușa și spune ironic:

— Uitați-vă la aștia trei; au făcut parte din același cuib.
După ce au fost condamnați, au glăsit de cuvîntă să-și
ducă activitatea legionară și în închisoare. Pe celular,
pînă în ziua când au fost aduși în această cameră, țineau
regulat gîdîne de cuib.

Ca la comandă, bătușii izbucnesc în hohote de răs.
Cei trei, de pe masă, se uită unul la altul, cu ochi hoibați
de mirare, de zăpăcăală, de teamă.

Turcanu, continuă să dea explicații:

— Asta, arătîndu-l pe cel chemat, primul, e șeful âstor-
lați doi...

Mal înalt domol, răsul batjocorit al bătușilor devine
până la urmă o adevărată cascadă de hohote, de-ai zice
ca n'ar mai putea fi stăvilită.

Turcanu face un semn cu mîna și răsul se oprește
brusc. După câteva secunde:

— Asta, care pare ceva mai lăteț (cel arătat, e înalt,
blond, cu o față nu local matorizată) acceptă să-l albe-
de sef pe nenorocitul care gade în fața lui turește. Uitați-
vă la el ce cap de imbecil are.

Hohotele de răs izbucnesc din nou, ca la comandă.

Șeful face din nou semn cu mîna și iar e liniște. Apoi
continuă:

— Astălat pare și el mal desghețat decît șeful.

Răsul se deslănțue din nou.

Turcanu îl terorizează în continuare:

— Ascultă șefule, la dă-le câte două palme la fiecare.

Omul pus în fața unei astfel de situații, reușește numai
să iase capul în jos; mâinile i rămîn imobile. Turcanu
se dă lângă el, îl privește fix, încruntat și-l spune din nou,
răspicat:

— Ia-l la palme.

Nefericitul își întoarce capul spre Turcanu; în ochi,
neputință și teamă.

Fuierător e izbit cu pumnul în piept de Turcanu și
victima cade de pe masă, răscundu-se ca o pisică arun-
cată în gol. Cu toată greutatea corpului, răbucnește pe
ciment.

— Nemernicule, urlă bătușul, îi închipui că poți esia
să execuți ordinul meu?

Îl trage în sus, după care Steiner și Chermann îl apucă
de mîini; i le dau, strîns, la spate.

Turcanu îl palmuește puternic, ascundu-l capul dintr-o
parte în alta, brutal, nemilos.

E întins apoi pe masă, cu burta în jos. E descălțat. Cei
doi, care trebuiau, potrivit ordinului, să fie palmuiți, pri-
mesec câte o bată în mîna.

Turcanu le ordonă:

— Băteți-l la picioare.

O scurtă ezitare a celor doi le aduce imediat o ploaie
de băte și curele în cap, pe spinare, peste mîini... Într-o

resemnare totală, cu capetele în piept, tremurînd, terori-
zați încep să lovească în tălpile celui de pe masă, ținut
strîns de patru inși, de mîini și de picioare. La un moment
dat, victima dă să zbere de durere, dar i se astupă imediat
gura cu un prosop.

A fost bătut la tălpi, până a rămas în nesimțire, lungit
pe masă. O bătaie care înseamnă: aici nu se poate rezista.
Iar noi, celălți, înlemniți de atîta cruzime, rămînem cu
privirile ațintite în ciment; e semn de neputință, de re-
semnare...

Suntem pe la mijlocul lui Februarie. Zilele tres înspă-
mîntător de greu. În ultima săptămînă am fost zi de zi
ținuti cu mîinile în sus. În fiecare zi, am fost bătuți
la spate, pe rînd șapte-opt pe zi: fețe schimonosite
de durere, priviri de oameni înspăimîntați. Îmi amintesc
numai de unul — volnic, cu un piept lat — care a schitat
o ușoară împotrivire, când a fost ales de Turcanu să fie
întins pe masă... L-au bătut la tălpi atît de mult, încît
la un moment dat, ne mai zăbătîndu-se, m'am întebat
dacă mai simte vreo durere. Când a fost dat jos de pe
masă, a încercat în van să se țină pe picioare; a căzut.
Într-o sforțare disperată s'a ridicat; s'albucinea l-a învîns;
a căzut din nou. Apoi, s'a țîrî la locul lui...

E seară, trecut poate de ora opt. În camera 4 Spital e
liniște totală. Suntem ca o lume moartă, în urma unui
cataclism nemilos. Nu se aude nici măcar respirația fiin-
țelor abuzitate de pe pîcieri. Bătușii sunt și ei stane
de piatră, fiecare la locul lui. Însuși Turcanu e întins pe pat,
mîna dreaptă sub ceafă, privirea fixată într-un punct în
tavan. Cîteodată își rotește capul, privindu-ne cu un aer,
în același timp sever și absent. Dar cîndă, această ne-
mişcare care mă dezolează, se amestecă parcă cu o sen-
zație de libertate. Cum bătușii nu-și mai au privirile
ațintite pe noi, ca și cum n'ar mai fi nevoie să fim obser-
vați, am simțămîntul că suntem liberat de acest program de
schinguire a trupului, de acest chin sufletec.

Fără voia mea, privirea mi se încrucișează cu a lui
Mătsaru, de pe pîcieri de vis-a-vis. Tremar și înima îmi
zvăgînește ușor — e pentru prima oară, de patru săptămîni,
cînd pot să mă înțeleg cu cineva, așa din ochi. Am dat de
o față dură, dar totuși prietenoasă, care mi-a aruncat un
suras acun, fugitiv. Apoi, și-a închis ochii ușor ca și cum
ar fi spus: ajunge.

Dar liniștea e întreruptă. Turcanu se scoală brusc, sare
în picioare. Tremar, arată, ca și cum ar vrea să zică:
programul trebuie să-și urmeze cursul.

Se duce la masă, își promite mîinile de mureșă laturii
din spre partea mea. Rămîne apoi, un timp, cu capul în
jos. Deodată și-aruncă privirea peste noi și ne spune cu o
voce gravă, plină de mister:

— În seara asta voi face o demascare neobișnuită. Apoi,
cu pași rari, se îndreaptă spre paturile de fier. Se oprește
în fața lui Pătrăscanu, unul din bătușii cel mai nemiloi.
Îl privește fix. Acesta pâlgește, în câteva secunde e galben
ca cenara.

Rămîn ca paralizat; nu-mai închipuisem că și un bătuș
poate să treacă prin spaima prin care trecem noi, cei tero-
rizați!

Cu voce aspră, de acuzator, cu mîna îndreptată spre
bătuș, Turcanu strigă:

— Îi demasc pe Nuți Pătrăscanu.

Bruce ca la comandă, cel demascat, tremură din tot
corpul. E ca și cum ar fi supus unui curent electric, ce-l
furnică din cap până'n picioare.

Cu toată neliniștea de care sunt cuprins, îmi dau cum
perfect seama că bătușii, acești roboți creați în purga-
toriul care este Penitenciarul Pitești, au trecut prin chinuri
supra-omenesti până să ajungă Instrumentele Ministeriu-
lui de Interne. Nu-mi închipuisem că un om poate tremura
de frică, așa cum tremură acum cel demascat.

Cu ochii țînti pe el, Turcanu continuă:

— Bine mă, Pătrăscanule, ai spus că n'ai să mai ascunzi
nimic din ce e dușmănos clasei muncitoare. Ai mințit și
în trecut, dar după ce ai fost odată demascat, ai promis
că vei scoate tot putregăul din tine. Dar nu vrei; rămîi
un dușman odios al poporului muncitor, care îți dă aiei
de mîncare.

Apoi, ridicându-și tonul, Turcanu continuă:

— Pătrăscanu a ținut acunsa aici, ca logodnica lui a
făcut și ea parte din Mișcarea Legionară. E căt se poate
de grav! Gîndiți-vă, câte suflete poate să otrăvească
această ființă care se mișcă liber printre oamenii cinștiți
de afară.

Pătrăscanu tremură înspăimîntător. Mă gîndesc, că
acum trebuie să fi fost chinuit în mod groaznic în aceste
aga numite demascări, ca să ajungă acum, demascat
pentru încă o dată, să albe asemenea spasmie. În urma
desvăluirii adună de Turcanu, neputinciosul robot, această
desvăluire pe care o credeam desumanizată, arată că totuși,
sîntă pe care o credeam înălmîniții lui, au mai rămas sentimente
umane în străfundul inimii lui, au mai rămas sentimente
proprile ființei umane. În ochi i se poate citi suferința pe

care a îndurător: și parcă vrea să spună: am făcut tot ce am putut face, am îndurător cele mai groaznice chinuri, dar totuși în zadar.

Se uită lung la Turcanu, cu o privire care cere parca îndurare, să-l lase în viață...

Dupa câteva clipe teroristul face semne celorlalți bătași: sunt și ei nemulțumi, mulți, cu ochii îngroșiți de teamă.

— Desbrăcați-l, spune rar și calm Turcanu. Săr imediat Gherman, Pugașcu, Steiner, Roșca și Oprea. Pătrășcanu e tras de pe pat, târât în mijlocul camerei, desbrăcat la piele.

Se formează culoarul suferinței din doisprezece roboți gata de o parte, gata de alta. Sunt înarmați toți cu bâte și curele. Pătrășcanu are în mână o vargă flexibilă.

Demascatul, tremurând mereu îngrozitor, e legat zdraven la gura.

Și iată că supliciu l-a sosit: Pătrășcanu e împins între roboți. Totul se desfășoară în cea mai perfectă ordine, într-o tăcere mormântală. Apoi, ca la comandă, bătașii își ridică mâinile înarmate cu bâte și curele. O fac fără ordin, ca la comanda unei voci interioare.

Încep să lovească la întâmplare, dar cu o înverșunare, care face să-mi opresc respirația.

Turcanu cu varga lui — tare dar flexibilă — dă în victima cu toată puterea.

După un timp, Pătrășcanu e tot numai sânge. Mai îndură de mai îndură, după care se prăbușește. E călcat în picioare de toți deodată.

Apoi e lungit pe spate, și ce mi-e dat să văd...? Dolapzece înși se așază pe el, perfect, ca niște saci. Am convingerea că omul de pe ciment își va da acum sufletul. Îi văd ochii holbați de groază, gura deschisă de sufocare. După un timp, roboții îl eliberează: se dau jos, unul câte unul.

Cimentul e mânjit de fecalele lăsate de Pătrășcanu. Se așteaptă un timp să-și revină. E întina pe ciment, pe burtă. Gura îi sângerează, și-a pierdut câțiva dinți. Cum s'a întâmpat, nu pot să-mi dau seama: la un moment dat, n'am mai putut urmări loviturile.

Turcanu, lângă el, îi ridică capul pe piciorul. Apoi, arată cu mâna spre fecale. Mi-e dat să văd cea mai oribilă scenă, ce nu mi-ai fi putut-o măcar imagina: Pătrășcanu se târăște spre locul murdărit: își apasă fața în propriile excremente...

A executat un ordin, numai printr'un semn, fără să schiteze cea mai ușoară ezitare!

Îmi întorc privirea și mi-o fixez pe ciment, în fața mea. Respirația sfârșea a celor din jurul meu îmi spune că sunt și ei îngroșiți, scârbiți, epuizați de această scenă, executată numai de roboți.

Ușurința cu care Pătrășcanu și-a lăsat gura în propriile fecale e dovadă că teroarea la care au fost supuși acești oameni, pentru a fi transformați în roboți, trebuie să fi atins proporții sinistre.

Târziu, nu mult înainte de miezul nopții, ni se dă voie să ne culcăm.

Singur, cu mine însumi, vreau să adorm cât mai repede, să ștearg din fața ochilor scena de groază și să alung așa tristea de care sunt cuprins.

Dar, în mijlocul nopții mă deștept, fiindcă zvârcolirile lui Pătrășcanu sub loviturile de bătă, îmi vin mereu în urechi...

...

O cameră de vreo șase metri lungime, cam tot atât de lată, o fereastră ce dă într'un zid interior, în mijlocul tavanului un bec alab. Dela ușă, pornește priciul acoperit de aceleași secrete dreptunghiulare, din resturi de stoffă împletite și merge de-a lungul a trei laturi ale camerei. Lângă ușă, un loc liber de vreo câțiva metri pătrați. Când am intrat în cameră, puțurile parchi mi se tălăseră: cele douăzeci și două de perechi de ochi holbați și fețele nupte îmi priveseră teama.

Acum, sunt oarecum liniștit. Șeful camerei ne-a făcut loc pe prici. El și Dinu Georgescu — el la vreau metru de mine — vă-ai-ai de ușă. Burea în partea opusă, vânt între doi, care și-au redus spațiul locativ nu tocmai cu plăcere, iar Pătrășcanu, chiar lângă ușă, în capul priciului. S'a suit pe greu, după care, mai mult a căzut pe burtă, cu capul pe mâini, cu fața schimonosită de durerea rănilor de pe spate.

Nimeni din cei ce l-am găsit aici nu are curiozitatea, sau mai degrabă curajul să se arate curios de ce a fost schilodit atât de rău Pătrășcanu. La rândul meu, nici eu nu îndrăznesc să spun ceva.

Nu încap aici o îndolală că toți cei de aici nu trecut prin camera 4 Spital. O văd pe chipurile lor!

În cameră e tăcere. Numai arareori se spune câte o vorbă, două, vecinului.

Fiecare face ce vrea: se uită în tavan și-aruncă privirea pe fereastră sau, pur și simplu, se lungăște pe locul lui. Dealtfel, e tot ce s'ar putea face! Mă întreb, dacă ar fi posibil să te dai jos de pe prici și să faci o mișcare de un pas, doi — înainte și înapoi — pe locul liber de lângă ușă.

Șeful camerei e de statură mijlocie, cap oval, nas subțire, puțin în sus, ochi vioi, gură mică, o linie dreaptă de câțiva centimetri deasupra unei barbă ascuțite.

Sade rezemat la marginea priciului, la picioarele lui Pătrășcanu și din când în când vorbește în șoaptă cu doi, ce și-au locul lângă robotul demascat.

După un timp, cel din stânga mea mă privește insistent, apoi mă întreabă, pe un ton care vrea să arate indiferență:

— Ai trecut, desigur, pe la camera 4 Spital?

Îi răspund cu aceeași indiferență:

— Ah, da.

Apoi, forțându-se să zâmbească:

— Ce asemănări între Năpți Pătrășcanu și unchiul său, Lucrețiu Pătrășcanu, fostul ministru de Justiție.

Îi aprob, ca și cum aș fi știut de todeauna de rudenie dintre robot și ministrul comunist. Într'adevăr, au trăsături comune, iar nasurile, perfect drepte, regulate, sunt parca unul și același.

De teamă să nu fiu întrebat de ce-am dat la camera 4 Spital, rămân indiferent; schimb vorba.

Aflu așa, că cel de lângă mine e student la Facultatea de Medicină din Timișoara, are doi ani de condamnare, îl cheamă Văleanu. E voinic, un corp bine proporționat, cap oval, trăsăturile feței regulate și toate împreună, alcătuiesc un om bine făcut. Mă gândesc că decât aici, la-ri îl stat mai bine într-o societate mondenă, înconjurat de fete cu stare, gata fiecare să-și aducă ca zestre un cabinet medical, amenajat cu toată aparatura modernă... Rămăs singur, numai cu gândurile, mă întreb cum s'o fi ajuns la acest paradox, ca în aceeași familie unchiul să fie comunist iar nepotul legionar; mă gândesc la cei doi Pătrășcanu. Unul vrea crearea unei societăți noi, care să dea un om nou, celălalt, vrea un om nou — leșit din însușirea preceptelor lui Corneliu Codreanu — care să dea o societate nouă. Oricum, comunistul e cel care pune căruța înaintea boilor...

Despre Pătrășcanu de vis-à-vis de mine, nu știu mai nimic. A spus Turcanu când l-a demascat, că a fost șeful legionarilor dela Facultatea de Medicină din București și că a stat închis și în timpul războiului...

La rândul lui, Lucrețiu Pătrășcanu, comunistul, a fost mazit în 1948; acum, e și el în închisoare...

E unul din comuniștii din România, care n'a fost scollit la Moscova. Pe tot timpul războiului n'a găsit în țară, ascuns sau cu domiciliul supravegheat la... Azuga!

De unde dealtfel dispare la începutul anului 1944.

În primăvara anului 1944 era căutat, dar nu de poliție. Iuliu Maniu avea oarecare treabă cu el!

Mi-aduc aminte de acea primăvară, când bombardierile anglo-americane străbătau cerul României, dela apus spre răsărit. În fiecare zi era alarmă. Sus, cerul parca mă albastru ca nielodată, rămânea, gerput de dărele de fum lăsat din coada. Liberatorilor, imposibil la ce e Jos. Oamenii își căutau adăposturi de urgență bombardierelor. Apoi le urmăreau cu privirea, până departe la orizont.

Nu mi era frică de "fortărețele subterane" eram însă terorizat la gândul că de-acolo din-aper rășărit, unde le pierdeam din ochi, într-o zi, mă devreme sau mai târziu, ar putea să dea peste noi puhoiul armatelor sovietice. Gândurile și adierea vântului de primăvară îmi dădeau o nostație a trecutului, nu prea îndepărtat, când în România nu se vorbea de pericolul armatelor sovietice. Gândurile și adierea vântului fiindcă noi, în România, nu aveam comuniști.

În această primăvară, Lucrețiu Pătrășcanu, comunistul, e căutat.

Partidele democratice din România — Național-Tărănesc, Național Liberal și Social-Democrat — creaseră un consiliu, care să analizeze situația în care se găsea țara la acea oră. Victoria aliaților nu mai era pusă la îndoială. Însuși Mareșalul Antonescu ducea tratative în vederea încheierii unui armistițiu cu Uniunea Sovietică în capitala Suediei.

Așa că trecea cu vederea activitatea consiliului partidelor democratice, care printr'un emisar al lor, ducea tratative cu anglo-americanii la Cairo. Din ambele părți se spera, probabil, să se înlăture amestecul sovietic în treburile României...

Iuliu Maniu, Președintele Partidului Național-Tărănesc, Nicolae Penescu, Secretarul general al partidului, Dinu Brătianu, Președintele Partidului Național-Liberal și Titel Petrescu, Președintele Partidului Social-Democrat, au o întrunire la București. Aici cad de acord, că înând totuși seama, că trupele sovietice vor fi acelea care vor intra în

România și nu cele americane, ar fi oportun ca din consiliu să facă parte și comuniștii.

Dar la-1, de unde nu-ai...

E adevărat, câteva duzini de comuniști — mai degrabă spioni pentru Uniunea Sovietică — se găseau internați în lagărul dela Târgu-Jiu, iar alții se găseau în Uniunea Sovietică. E adevărat, pe dealtă parte, că Partidul Comunist ar fi numărât în trecut câteva sute de membri, sigur este însă că în primăvară anului 1944, conducătorii partidelor democratice nu puteau da decât măcar de un singur exemplar! Își aduc toți aminte de Lucrețiu Pătrășcanu, poate unde era unelul intelectual al partidului comunist: Lucrețiu Pătrășcanu și-a luat doctoratul în drept la Berlin.

Știu că nu e internat la Târgu-Jiu și după informațiile lor, nu dăduse bir cu fugiții în Uniunea Sovietică. Trebuia deci, să fie în România. Nu puteau da însă sfârșit în țară de găsierea lui, că doar activitatea le era secretă. S'au gândit atunci și-au apelat la comandantul armatei a 4-a din Moldova, Generalul Racoviță.

Acesta a spus numai:

— Lasă că vi-l aduc eu; e undeva prin Moldova.

După câteva zile, Generalul se prezintă cu Lucrețiu Pătrășcanu în fața lui Maniu, Brătianu, Penescu și Titel Petrescu.

Era mic de tot Pătrășcanu, odată ajuns în fața democraților români! Își împreună mâinile în semn de respect și nu-l venea să-și creadă ochilor că se găsea alături de marele democrat, Iuliu Maniu.

I a spus de crearea Consiliului partidelor democratice din România și că e chemat și el să reprezinte Partidul Comunist.

Fericea supremă! Un comunist e chemat de Iuliu Maniu, să la parte la rostul țării.

Mulțumiri și recunoștință eternă:

În 1946, Lucrețiu Pătrășcanu, Ministrul Justiției în guvernul Petru Groza, impus țării de Vășinski, tale și spânzura în țara românească!

Iuliu Maniu, Brătianu, Penescu, Titel Petrescu și toți democrații români sunt — în propaganda deșănțată a comuniștilor — dușmanii muncitorilor, țărănilor, uneltele Imperialiștilor americani; sunt reacționari, retragari, fasciști...

Democrații sunt acum ei, comuniștii! Iar Lucrețiu Pătrășcanu, "democratul" Pătrășcanu, își scrie cartea "Sub cele trei dictaturi". Și o expune în toate vitrinele. Oamenii se grăbesc s'o cumpere; poate vor de acolo de ceva care să le înlăture teama, că o nouă dictatură nu se va instala în România...

Nu știu ce vor fi putut găsi în ea; un fapt e cert: Lucrețiu Pătrășcanu dă ordin să fie epurați din barou avocații care refuză să se înscrie în partidele guvernamentale, comunist sau cele aliate lui!

Așa stând lucrurile, ce să mai afl din cartea lui despre dictaturile din trecut!

Mal trece vreun an și guvernul comunist pune capăt oricărei activități a partidelor democratice din România. Prin Februarie 1947 Lucrețiu Pătrășcanu devine și Profesor universitar. Ce ușor se reușește câteodată în viață!

Își deschide cursul de Economie Politică la Facultatea de Drept din București. În aula cea mare, Bine înțeles, începutul a fost făcut pentru oficialități. Tot guvernul era acolo, corpul diplomatic și noua protipendadă comunistă. Afară, pe culoare, fuseseră instalate difuzoare, ca să poată auzi și studenții ce spune conferențiarul despre subiectul ce și l-a propus: "Este Economia Politică o Știință?"

A fost aplaudat furtunos de cel din aula; afară pe culoare însă, domnea o stare de neliniște. Pentru studenți, acest început nu era de bun augur. Era indicul că în aulele Facultății de Drept vor lua loc oamenii noi la catedră, aleși la bunul plac al comuniștilor.

La scurt timp, ca un semn rău prevestitor, moare profesorul Ion Grăia. Cheltuielile de înmormântare au fost acoperite de cheta făcută printre studenți. I. V. Grăia fusese epurat din barou de Lucrețiu Pătrășcanu. Salariul de profesor pe timpul inflației nu-i ajungea desigur să-și acopere cheltuielile pentru primele zece zile ale lunii. Așa, a murit sărac, lipsit pământului!

În anul ce-au urmat, mulți profesori al Facultății de Drept din București au fost înlocuiți cu oameni noi. Alții au fost arestați...

La câteva săptămâni după conferința din aula mare a Facultății, curiozitatea mă împinge să văd ce se întâmplă la cursul de economie politică al lui Lucrețiu Pătrășcanu. Mă îndrept spre sala unde-și ține prelegerile. Pe culoar, nici tipenie de om. Îmi sile că sala trebuie să fie ticală de studenți, așa cum era cu un an, doi, în urmă la cursul lui Istratie Miclescu. Deschid prima ușă a amfiteatrului, cu grăia omului care nu vrea să turbure activitatea altora și din liniștea micului antreu, dau în aula aproape goală. Tăcere mormântală! La catedră, Lucrețiu Pătrășcanu pare că-și caută un pasagiu într-o bro-

sură; în primul rând, unei auditori, cu ochii atinși pe cărțile și pe degetele profesorului. Sunt ca în așteptarea unei dovezi peremptorii!

Lucrețiu Pătrășcanu își întrerupe căutatul, îmi zâmbește și-mi face semn să iau loc. Cei cinci îmi surd toți laolaltă, ca la comandă.

Îmi zic, că am picat aici ca musca în lapte.

După câteva secunde, nersărit de lungi, profesorul dă de pasagiul de care are nevoie: îi dă citire, după care spune:

— Iată deci, că Rosetti, ne aduce aceste preloase indicii, că proprietatea în țările românești a fost la început colectivă.

Cel cinci, dau din cap de sus în Jos. Își arată astfel deplina lor aprobare pentru obârșia colectivizmului în România...

Caut să prind cine să fie acest Rosetti și cum e intitulată broșura. Nimic! Să întreb, nu e deloc oportun: s'ar rămâne cu impresia, că aș vrea să iau și eu parte în mod serios la acest curs, care aduce mai degrabă a ședință de celulă.

Ceea ce mă preocupă deocamdată, e cum s'o zbughesce de aici, nu de altceva, dar să nu dea de mine vreun cunoscut. Orice, numai de colaboraționist nu vreau să fiu etichetat. Brusc, îmi iau inima în dinți și din câțiva pași, întinși larg, pe vârful picioarelor, fără șgomot, sunt afară...

Azi mă chinuesc să știu, cum s'o fi ajuns la internarea lui Lucrețiu Pătrășcanu! Să fie în mijloc numai consecința unei lupte pierdute de el, pentru putere, în sânul Comitetului central al Partidului comunist, sau urmarea acelei țesiri brute, după abolirea monarhiei! Trebuia un nume dat țării, noul republic. Căsușă de acord să-1 zică Republica Socialistă România. La care Lucrețiu Pătrășcanu, cu privirea pierdută în gol, reflectează:

— Eh, Republica Socialistă România, Republica Socialistă Azerbaidjan, Republica Socialistă Uzbekistan...

Apoi, țara a luat numele de Republica Populăară Română, iar Pătrășcanu a luat drumul pugației...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

EPIGRAMME

Unui "99" al exilului românesc

Ce atâtea teavură,
Și atâtea comparații.
Unul este Avram Iancu,
Celălalt e Iancu... Rațiu.

Aceluși

Lui Avram Iancu, îi plăceau,
Pistoalele, tot natul ște,
Lui Iancu Rațiu-i plac și lui,
Însăgăzate'n panopile.

Lui Virgil Ieruncă

S'a speriat Virgil Ieruncă,
Când auzi de panopile.
Căci lui pistoalele, nu-i plac,
Nici chiar pe o fotografie.

Lui Ștefan Chendi

Strănge'ntr'una ban cu ban,
Parcă n'ar fi ardelean.
Și-și făcu de'nmormântare,
Hainele, cu busunare.

Epita

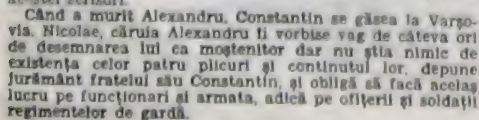
Aici zace N. Govora
Ce n'au o soartă bună.
Căci pe cruce l'asăzeară,
Teruncile și se răsună.

N. S. GOVORA

(Din volumul "81 Epigrame" sub tipar.)

de N. S. GOVORA

Dar nobilimea română nu-i va ierta lui Nicolae acest verdict, niciodată. "Din acea zi datează ruptura psihologică dintre ea și dinastia Romanovilor." Grunwald, op. cit. p. 71.

Revoluția lui Tudor Vladimirescu — spune Karl Marx —
fusesse o revoluție națională. Iată câteva citate din Karl

Laŭ Wellington, trimis special de englezi la Petersburg, li spune că Rusia nu vizează nici o mărire teritorială (!) în Europa și că grecii nu erau în ochii lui decât niște supuși rebeli. Și de la Wellington. Nicolae obține recunoașterea cerințelor rusești, în *celece prăvăște Principate dundrene*. Rușii cer Turcilor evacuarea Moldovei și Munteniei. Poarta, care nu voia să îndispuină în același timp și Anglia și Rusia, din cauza chestiunii grecești, acceptă și se încheie tratatul de la Akermann, în 28 Septembrie 1829. În *celece ne priverste*, tratatul de la Akermann prevăde demarcarea frontierei ruso-turcești, dreptul de navigație pentru vasele rusești în apele turcești și deschiderea Mării Negre comerțului tuturor națiunilor. Punctul principal pentru noi însă este reconfirmarea dreptului pentru rușii de protecțonal a saura Moldovei și Munteniei, adică

Tarul rus devine chiar pacific. Intr-o conversatie cu ambasadorul Austriei, ii spune: "Imperiul otoman e un Stat

34 -

31 -

- 41 -

PE MARGINEA CARTILOR

ARTICOLE DE FOND de Pamfil SEICARU

În vizita pe care Di Șelcaru a făcut-o la Labona, în Decembrie 1943, dsa, în afara de Președintele Salazar, a avut și pe colonelul polonez Kowalewski, la cererea acestuia din urmă. Colonelul polonez l-a pus la curent pe Di Șelcaru de cedările făcute Rușiei sovietice la Teheran, de subordonarea — așa putea — o numi maladivă —, a infirmului american, lui Stalin, și de soarta teribilă ce aștepta pe polonezi și pe români. Polonezii li dădeau seama târziu de eroarea pe care o comiseră, crezând în garanțiile engleze.

În afara de taptul punerii la curent, colonelul Kovalewski îi mai cerea dlui Șecaru să aducă cele expuse la cunoștința nu numai a mareșalului Antonescu, ci și la a lui Iuliu Maniu. Sensul expunerii colonelului polonez era clar: căuta nu numai să deschidă ochii "marelui" om de Stat ardelean, dar trimitea și o indirectă și desnădăjduită cerere: rezistați!

Însoțit la București, di Șelcuar a căutat să își îndeplinească obligația pe care o luase față de colonelul Kowalewski. L-a întâlnit deci pe Iuliu Maniu și l-a comunicat convorbirea avută cu colonelul polonez. Rezultatul? De unde poate să polonezur, tocmal de la Lisabona, ce s'a discutat la Teheran, a spus Iuliu Maniu. Zic, "a spus" — nu "a întrebă", căci cu suficiența-i caracteristică, Iuliu Maniu nu aștepta un răspuns. El știa totul, de la... București. Și era normal să fie așa, era normal să știe. În Ministerul de externe, cei care dirigu, era Niculescu-Buzești, omul lui. Și la ordinele lui Buzești — din nefericire — era tot personalul ambasadelor sau legațiilor românești de pe tot globul. Ori misiunea diplomaților este tocmal acela de a se informa și a informa la rândul lor pe ministrul de externe. Și în cazul de față, diplomații nu informau pe ministrul de externe — a drept, un fanfaron — ci pe Niculescu-Buzești și acesta, la rândul lui, informa pe Maniu. Deci Iuliu Maniu i se transmiteau informații, numai că ele, aore false. Personalul diplomatic, era cel din timpul lui Titulescu. Dar, în afară de acest personal diplomatic normal, Maniu mai avea la dispoziție și informațiile speciale, personale, transmise de la Ankara de către ministrul Crețeanu, numit în acest post la dorința expresă a "omului de Stat" ardelean. Și mai avea informațiile transmise de Viorel Tilea de la Londra — tot personale și speciale —, de Bibicști și de Bezil care, din motive "patriotice", constituiau rețele de spionaj. În favoarea anglo-americanilor deci, indirect în favoarea Sovieticilor.

Deci Iuliu Maniu era amplu informat. Amplu, dar fals. În editia spaniolă a Memorilor sale, mareșalul Mannerheim ne spune că personalul politic finlandez dintre cele două războaie, nu-și dădea seama de pericolul rusesc. "Am scosotit oportun să expun aceste considerații oamenilor politici care dețineau puterea, dar ele nu au găsit nici un ecou și a trebuit să ajung la concluzia evidentă că, cunoștințele lor asupra chestiunilor rusești și în general a caracterului slav, erau de o ingenuitate îngrozitoare (asombrosa)". Memorias, pag. 117.

Se poate spune oare altceva despre personalul politic românesc dintre cele două războaie și despre cunoștințele lui asupra Rusiei și a slavilor în general? Erorilor, cretinismului și imbecilității lui Titulescu - agentul - Londoni și Parisului la București - se pusea capăt prin îndepărtarea tardivă din fruntea Ministerului de externe, care rău nu fusese extirpat, oamenii lui Titulescu rămăsesea în locurile lor. Și nu numai atât: influența nefastă a spaniului lui Titulescu a continuat în oamenii noștri politici, membri ai ziselor partide istorice. Atât de teribilă a fost influența spaniului, încât și după consumarea tragediei și chiar mai târziu, chiar până în ziua de azi, mai există printre noi zigi oameni politici care oftează după *Infelicități* politice a lui Titulescu. Din povestile lui Creangă reiese că treburile noastre nu ferim de oamenii spani: Românii n-au știut să tragă această concluzie.

Iuliu Maniu era deci amplu și fals informat. Dacă la aceasta se adaugă și caracteristicile încăpăținare a "omului de Stat" ardelen, avem tabloul complet. *"Nu fiți nelușinat, două cliți prea des pe Goebbels"*, i-a spus Iuliu Maniu dui Șelcaru. Deci, după părerea lui Iuliu Maniu, di Șelcaru citea cam des pe Goebbels. Dar întrebarea care se pune e următoarea: pe cine citea Iuliu Maniu? Și răspunsul care se impune, e categoric: *pe nimeni*.

Căci acuzația ce-i aducea Iuliu Maniu dlui Șelcaru că citea numai pe Goebbels, e falsă. Cel care citește articolele

de fond altele diul Șelcuar, publicate recent de Editura "Curentul", vede că directorul "Curentului", ca un *adevrat gazetar care se respectă*, citea tocmal pe cine ar fi rebusit să-l citească și Iuliu Maniu, adică pe gazetarii englezi, americani, suedezi, alvețieni, etc. și puneă să se traducă emisiunile de radio nu numai ale Londrei, ci și pe ale Moscovei. Celace-l mai grav, Iuliu Maniu *nu-i citea nici pe di Pamiil Șelcuar*. Căci dacă l-ar fi citit, nu ar fi comis acea uulturore gresală de a-l spune că citește numai pe Goebbels. Dacă ar fi citit "Curentul", ș-ar fi dat seama că di Șelcuar citea pe englezi, pe americani, pe suedezi și pe alvețieni, adică își făcea meseria căreia i se dedicase: gazetăria. Dar Iuliu Maniu *nu-i* făcea meseria pe care și-o alesese, acela de om politic.

Tot celace constituia avansul constant al lui Stalin spre atingerea obiectivelor rusești de totdeauna, de la briganzii Varegi până la Stalin și până azi. Iar fi găsit Iuliu Maniu în articolele diul Șelcaru. Ar fi găsit acolo cum se sacrifică Polonia — nu numai în teritoriile ci și în independența ei — cum se urmărea în mod implacabil nu numai cîntirea ei și comunicarea ei. Ar fi văzut cum Churchill și Roosevelt cedau pe toate liniile, cum Rusia își avea preagăt guvernul ei de marionete și își bătea joc de guvernul polonez de la Londra. Ar fi văzut cum era sacrificat regele Petru și generalul Mihailovici, pentru a sprijini pe Tito, omul Moscovei. Și ar fi văzut cum Anglo-Americanii cereau Finlanda să capituleze fără condiții, pentru că aceasta era dorința Moscovei. Și sursele la care făcea apel di Șelcaru nu era Goebbels ci zările străine și posturile de radio citate mai înainte.

Ce tratament aștepta, deci el, Iuliu Maniu, ce în fond nu făcuse nimic pentru "aliali", în afara de faimoasa și ridicola declarație că nu aprobă trecerea trupelor române peste Nistru și de minarea moralului soldatului și civilului român, prin atitudinea lui *negativă* și prin emisiunile ciuracilor lui de la B.B.C.? E înspăimântător infantilismul politic al lui Iuliu Maniu! Nu știa că polonezii aveau o armată care se distinsese în luptele de la Monte Casino și că greutatea acestui imens efort polonez adus cauzei "aliate" nu conta nimic în fața voinței lui Stalin? Credea că persoana lui, numele lui, prestigiul lui, vor conta mai mult în balanță decât diviziile generalului Anders? Mîntea refuza să mă gândescă și învectiva treburile strună! bine, ca să nu puleze ca o lovitură de cravagă.

Da că ştia că Ruşii vin cu "personalul" lor în Polonia (Berling şi Wanda Wasiliewska), în Iugoslavia cu Tito şi în Finlanda cu Kuusinen, credea că Stalin nu era înlocuitor şi pentru el, pentru Iuliu Maniu? Nu ştia nimic de existenţa în Rusia a Anel Pauker şi a seştorului Bodnăraş? În emisiunile sale, radio Moscova spusese: "Urmaţi pe Maniul! Şi era atât de naiv Iuliu Maniu pentru a crede că, cu aceasta, totul e aranjat? Sau credea că tânărul Mihai Viteaz e un "A tot" de extraordinară valoare? Dacă ar fi citit articolele lui Seicaru, Iuliu Maniu ar fi aflat că în Camera Comunelor, Churchill declarase: "Pot să asigur Camera Comunelor că orice effort care este în puterea noastră, va fi făcut pentru a susţine pe mareşalul Tito şi bratele echipe ale mareşalului Tito. Ce putem să facem pentru regele Petru şi guvernul regal iugoslav de la Cairo? *Regele Petru este un băiat de 17 ani, scăpat de sub tutela regelui*". Ar fi putut atunci Iuliu Maniu, dacă ar fi citit, să-şi dea seama de incommensurabilul cinism al omului cu ligara de foi, care împinseese totuşi "guvernul regal", la războiul contra Germaniei. E drept că regele Petru avea numai 17 ani iar Mihai Viteaz al nostru avea câţiva ani în plus, dar putea care să creadă Iuliu Maniu că Churchill nu era la curent cu redusa capacitate politică şi nepolitică, cu aventurile lui amoroase cu spioanele comuniste, sau cu nemăsurata lui pasiune pentru viteză?

„S-ar putea obiecta că Maniu citea mult, citea deci și „Curentul”, dar nu-l acorda nici un credit, deoarece, lui Goebbels, dar în articolele lui Selcuar sunt citate declarații ale lui Churchill în Camera Comunelor. A avut curiozitatea Iuliu Maniu să întrebe pe Buzăni, pe Crețanu, pe Tilea sau pe Iancu Rațiu, dacă alege declarații erau adevărate sau nu? Am emisa de mai multe ori părerea că Iuliu Maniu a fost înșelat de cei citați mai sus. Dar chiar în acest caz, răspunderea lui Maniu nu este înlăturată; ea poate fi atenuată, dar nu înlăturată. Caci dacă nu credea în existența Wandeł Vasiłiewska sau a lui Tito

dacă nu credea în existența oamenilor Moscovei, pregătiri să fie instalați la Varșovia sau la Belgrad, a avut ocazia, când comuna trădare, să cunoască pe trimisul destinat să sa la locu! pe Bodnăraș care fusese parasutat în Tară, care era adăpostit de "rezistenții" lui Iuliu Maniu și care intra chiar în palatul lui Mihai Viteaz. Atunci? Atunci însemnează că Iuliu Maniu, în afară de incurtă, de fobia lecturii, etc. mai era și posesorul unei desarmante nalivități. Dar nalivitatea nu înlătură răspunderea în fața istoriei.

Cei care au sărbătorit atâția ani "eroicului" act de la 23 August, au trecut acum la defensivă. Noul cuvânt de ordine este: la 23 August am încercat să mai salvăm ciocase se mai putea salva!! Cei care a lansat noua formulă e de Nicolae Pănescu care, oricum, datorește exitului o *cuvântașă* explicată a lași sale atitudini din procesul Maniu.

În preajma lui 23 August mă găseam în concediu, într-un sat de pe malul Dunării, sat în care am cunoscut câteva duzini de "dispersați". Printre ei era și un artist, NIKI Anastasiu sau Atanaslu, ajuns mai târziu "artist eremit al poporului". Îmi spunea că se va încheia curând armistițiul, îmi dădea și lista noului guvern care în seara de 23 August s'a dovedit a fi aproape exactă și tuna și fulgera contra mareșalului Antonescu pentru că nu încheia mal repede armistițiul. Să se termine odată cu războiul, căci nu mai putem!, striga el. Și acest Atanaslu era un "dispersat" care trăia bine în acel sat, iar eu eram în concediu de pe front și trebuia să plec înapoi la unitate, chiar în seara de 23 August. Atmosfera defetistă înăbușitoare creată de acești "dispersați" m'a făcut să-mi grăbesc plecarea și, în loc de seara de 23 August, am plecat în dimineața acelor zile. În seara de 23 August m'am găsit deci la București și am avut ocazia să văd debordarea canalilor de uliță, pleava Vinogradskiilor și a altora de teapă, manifestându-se sptosom bucuria.

Zadarnic am încercat să-l demonstrez acestui Atanasu artistul emerit de mai târziu, că nu se obțin condiții de lucru bune trăgând un proiect în minus, ci, dintr-o parte, trăgând unul în plus. Nu m'a mirat atunci că acest lucru nu-l cunoștea Atanasu, dar m'a mirat când mi-am dat seama în seara de 23 August, că nu-l cunoștea nici Iuliu Maniu. La fel, nu m'a miră că nu-l cunoaște nici acum di Nicolae Penescu și cel care-l secundează în ultima bombă — întârziată —, trasă de fostul secretar general a partidului național-românesc, în "seminarul" de la Paris.

Dar să vedem ce zice Istoria.

În acele vremuri nu numai Iuliu Maniu înțelegea că pierdusem războiul, ci și mareșalul Antonescu. De aceea începuse tratative de pace la Stockholm prin ambasadorul Kollontay — același care a tratat și cu Finlanda — iar mai târziu a permis trimiterea oamenilor lui Maniu la Cairo: Vișolanu și Știrbey.

Și același lucru se întâmpla și în Finlanda. Mareșalul Mannerheim înțelesese că războiul e pierdut și începuse să tatoneze drumul spre pace. Dar spre o pace, spre un armistițiu, nu spre o capitulare en rase campagne. Și Finlanda a avut pacea, trăgând un proiectil în plus.

Tatonările începuseră din Aprilie 1943. La 30 Ianuarie 1944, însărcinatul de afaceri al Statelor Unite în Finlanda remise o notă guvernului finlandez, cerându-i acestuia să ia primul pas în vederea unui acord cu Moscova. Ministrul de externe finlandez a scris la Stockholm, pentru a se informa de la ambasadorul Kollontay, asupra intențiilor Moscovei. "Frontierele păcii de la Moscova (1940), trebuiau să fie luate ca punct de plecare. Încu ce era foarte dureros, dar de data aceasta, nu s'a scutit că exigențele teritoriale erau punctul cel mai greu pentru a se ajunge la un acord. Celace era dificilă adică imposibil de acceptat — și nu am putut să-mi dau aprobarea — era obligația de a interna trupele germane din Laponia". Memorii, pag. 328.

Și Dnei Kolontay i s'a dat un răspuns negativ. A urmat prestuni diplomatice din partea Statelor Unite s bombardarea capitalei de către ruși. La 17 Martie Finland cere Rusiei să concretizeze ultimele condiții. Rusia a ceru să vină o delegație înfinea la Moscova, cecae s'a acceptat. Delegația s'a retras cu o condiție în plus: rușii cereau 600.000.000 de dolari despăgubiri. Consultându-se experți economici, s'a ajuns la concluzia că Finlanda nu poa plăti această sumă și cererea rusă a fost respinsă. Și Rusia nu a continuat cu atacurile aeriene și terestre, dar soldatu și guvernul finlandez rezistau.

Situația era totuși disperată: Finlanda avea nevoie de soldați și mai ales, de armament iar Rușii dădeau atenție după atac, cu intenția de a termina cu Finlandezii. Pienarii rușii erau enorme, dar Stalin voia captivitatea micii și eroiei țări nordice. S'a cerut deci armament de soldați Germanilor. Germanii au răspuns afirmativ dar s'a cerut semnarea unui tratat prin care guvernul se obligă să nu facă pace separat. Și în același timp Rușii le-au

cerut să răspundă rapid dacă sunt dispuși să capituleze și să ceară pace Sovieticilor. Iși dădeau seama că pierderile fur sunt imense și aveau nevoie de trupe pentru alte fronturi. Ce putea face Finlanda în fața trupelor rusești pe de o parte și a celor germane pe de altă? Acesta era nodul chestiunii: ne găseam reduși în a alege între a capitula fără condiții și semnarea unui pact care marea posibilitățile noastre de a crea o bază propice pentru obținerea unui păci acceptabile". Mannenheim, op. cit., pag. 337. "Obiectivul aceluia pact nu era de a procura țării posibilitatea de a continua un război considerat pierdut, ci restabilirea situației în vederea unor viitoare negocieri". Mann, op. cit., pag. 337. Mannenheim găsea celace nu ațiau artistul Atanasu și Iuliu Maniu: condiții de pace mai bune se obțin cu arma în mână, trăgând un proiectil în plus.

În baza pactului încheiat la Ribbentrop, a primit o brigadă germană și armament suficient și situația a fost restabilită, pentru a se putea continua tratativele în condiții mai bune. "Convins că o situație favorabilă pe front ar permite relnceperea negocierilor de pace, *generul se comportase bine luând înmărmărea decizie de a respinge capitularea, cu toate că bătălia era chiar în punctul ei culminant. Forțele armate n'au deosepaonat: ele au fost acelea care au dat oportunitate diplomației*". Mann, op. cit., pag. 345.

La 25 August s'a trimis dnei Kollontay o cerere oficială relativ la condițiile precise pentru reluarea negocierilor. Rusia a răspuns că e dispusă să reînceapă negocierile și că cerea ca relațiile cu Germania să fie imediat rupte și Germanii să fie invitați să părăsească teritoriul finlandez în 15 zile. În caz contrar, Finlanda trebuia să-l internese. Se reducea cifra despăgubirilor la 300.000.000 de dolari. Aceste condiții erau susținute de Anglia și Statele Unite. Se constata că eforturile militare și politice din timpul verii nu fuseseră zadarnice: Rusia era nevoită să renunțe a mai cere capitularea fără condiții, și, încă, a trebuit să accepte ca cererile ei să fie avalate de Anglia și Statele Unite.

Înainte de plecarea delegației finlandeze la Moscova, Finlanda a cerut rușilor încetarea focului și *Stalin a acceptat*. E drept că Rușii au încercat să facă aceleași lucruri pe frontul din Moldova, adică să profite de confuziei și să înainteze; au continuat deci operațiile încă 24 de ore. Dar armata finlandeză a primit ordine să nu atace, dar să se aplece ca și până atunci și ruși, dându-și seama că nu au în fața lor armatele lui Iuliu Maniu, au trebuit să renunțe. E necesar să aduc o mică explicație: pe frontul din Moldova erau armatele românești, nu ale lui Iuliu Maniu, dar aceste armate au primit ordinul să nu se opună. Deceala ele se transformaseră în armatele lui Maniu, omul care promise toate asigurările de la „*allat*” *cu nimic nu se va întâmpla în România fără ca să fie în consultare*. Când, de la cine și care erau acele asigurări? Să ne răspundă oamenii lui ce se află în exil, adică din Penescu și Făget, care în ultimul timp a început să se amestece în chestiuni ce depășesc pe un fost șef al organizației național-terroiste din Jarmul mare sau Jarmul mic.

Și astfel s'a încheiat de către Finlanda armistițiul și
pacea și nu "armistițiul" de la 23 August.

"Finlanda nu a câștigat libertatea sa, ca pe un cadou. A trebuit să o cumpere cu prețul a marii sacrificii și cu sângelii fiilor ei" Mann, op. cit., pag. 348.

Cu soldații la posturile lor, delegația finlandeză a plecat în Moscova. A fost o pace grea, dureroasă, dar Finlanda și-a păstrat independența. Cu două zile mai înainte, li s-a păstrat independența. Și avuseseră dreptate Românii care băuse șampanie, cei care au băut... deoarece Iuliu Maniu le dăduse toate asigurările că s'a încheiat armistițiul. Spun din nou Iuliu Maniu, deoarece în acea minciunos comunicat de la radio din seara de 23 August Românii care i-au dat crezare, au făcut-o grație lui Maniu care-din nefericire se căcra. Căci Românii nu puteau să-și opineai publice românești. Buni, suficient dotat mintal, care s-a acorde credit unui rege în fața mamei lui care, accentuam, nu era găsia încă sub tutela mamei lui care, accentuam, nu era româncă. Pentru adevărații români de bună credință s-au pentru ceilalți de teapa lui Vinogradski, șampania a început să li se accească în burta chiar de a doua zi, când comunicatele "aliatului" rusesc, comunicate ce înlocuiseră pe cele germane, anunțau "eliberarea" aragelor Bărladului sau Tecuci și înțarea în prizonierat a diviziei a 4-a Galiști sau Tecuci și înțarea în prizonierat a diviziei a 4-a sau a 7-a. Căci au fost luști după 23 August circa 200.000 sau a 7-a. Căci au fost luști după 23 August circa 200.000 de prizonieri români și trupa în Siberia. Și, nu ca să fim drepti din punct de vedere istoric, rugăm, rugăm, rugăm, rugăm din punct de vedere istoric, rugăm, rugăm, rugăm, rugăm. El nu știu că se semnase un armistițiu - care nu era semnase - și - și continuau datoria lor. Că în fața întalnicei trupe "maniste" - trupea lor. El, conform ordinului

44-

măia în bloc în aceeași zi și la același ora, dacă nu se ridică interdicția de care a trebuit să fie și publicată în oficialul Consiliului Național. Buletinul Israelitilor de Rit Elen. Dacă s-ar produce acest fapt, s'ar face suficient agomot pe mapamond iar "democrații" americani ar fi puși într-o situație dificilă. Dar ar da curs "freestil" cererii Consiliului Național? E mai mult decât probabil că nu. Dar în acest caz, Consiliul Național ar avea la dispoziție o armă teribilă: prin organul său, Buletinul Israelitilor de Rit Elen, ar da un comunicat în care-l desavulșază pe "free-isti", îl declară mercenari și le spune că nu s'a nămic comuri cu criză și nici cu lupta lui. Dacă ar face așa, și Nicolae Penescu ar dovedi că are calități de șef. Căci ce-l lipsește există este un om cu calități de șef. Filozofii? Începând cu di D. C. Amăr, toți românii exilați, sau aproape toți, sunt filozofi. Inclusiv analaftebul René Theo, căruia I. P. S. S. Valerian l-a dat certificatul de "interpretator al istoriei"!!!

● Zina a treia a "seminarului" a fost cea mai interesantă. Di N. Penescu a voit să taie nodul din D. C. Amăr. Și l-a tăiat prost. Dna aduce în discuție actul de la 23 August. La 22-23 August, spune di Penescu, generalul Dragomir a, anunțat Palatul, pe Maniu și Brătianu, că frontul se prăbușește. Am fost militar, dar nu pot avea pretenția că îl știu pe toți generalii de la acea epocă. Totuși, dacă a existat un general Dragomir, era de mână a doua. Dar chiar așa stând lucrurile, nu a auzit di Penescu de un "Bloc democratic" format cu câteva luni mai înainte, și că din acest "Bloc", în afară de Iuliu Maniu simplu tovarăș de drum mai făcea parte și Lucretiu Patracianu? Și cum se face că generalul Racoviță, de exemplu, comandant al unei armate pe front, s'a găsit în seara de 23 August la București, pentru a fi numit ministru de războiu, când locul lui era acolo, pe front? Și, mai grav, cum se face că în Palat se găsea în momentul arestării marelui și desertorului Bodnăraș? Și cum se face că la radio, Mihai Viteaz a anunțat că armistițiul a fost semnat, când un zis armistițiu a fost semnat abia la 12 Septembrie la Moscova? Di Penescu e om de Drep și știe că o hârtie semnată cu 18 zile mai târziu, cu Rușii de la București, nu se mai poate numi armistițiu. Și e de admis ca Iuliu Maniu să participe la minciuna lui Mihai Viteaz, la mințirea Țării? Știe că foarte mulți Români au luat minciuna drept adevăr și au băut în acea seară șampanie? Și că mulțora, această șampanie li s'a cam acrit apoi în stomac pe la Alud, Gherla, etc.?

Di Penescu afirmă că Aliații au considerat legitim războiul până la Nistru. Îl rog să indice sursa. Căci dacă această sursă e Vîșolanu sau Știrbei, nu valorează multe parole. Dar admitând că e așa, în seara de 23 August, Maniu gîia de acordurile de la Teheran și Yalta? Știa că la Cairo, Vîșolanu nu obținuse nimic? Di Penescu și ceilalți au trecut la defensivă. Nu mai sunt triumfalisti de pe vremes Zisului comitet al lui Vîșolanu. Acuma, ghemușii în ultima tranșee 23-augustistă, recurg la ultimul argument: nu mai era nimic de făcut, tot ce s'a făcut a fost "pentru a se salva ceea ce mai putea salva". Admitând acest argument, se pun totuși mai multe întrebări:

— De ce s'a mințit Țara, afirmân-

du-se că se semnase armistițiul? Fără această minciună, mulți Români ar fi luat altă măsură decât aceea pe care au luat-o. În nici un caz nu ar fi băut șampanie și ar fi lăsat să facă aceasta numai pe Theo și Vinogradski.

— De ce au admis alături de el pe desertorul Bodnăraș?

— De ce l-au dat pe mâna acestui desertor pe mareșalul Antonescu, pentru a-l duce la Lublanka, întorcînd astfel istoria noastră cu două sute și ceva de ani, adică la Dimitrie Cantemir culturalul și boierul Iordachi Rosetti? Dacă darea lui Rosetti pe mâna rușilor a fost o rușine în 1711, cu atât mai mare e rușinea din seara de 23 August, în anul de la Christos 1944.

— De ce s'a admis participarea cu 12 divizi, transformate din servilism în 18, la războiul contra Germaniei, adică a foștilor aliați? Nu știa Iuliu Maniu că cel 170.000 de morți, contribuiau la înghițirea Țării noastre și nu la apărarea ei? Și ce fel de armistițiu a fost acesta, dacă de la 23 August și până la 12 Septembrie au fost luate ca prizonieri circa 200.000 de ofițeri și soldați, care se găseau pe front și nu s'au mai opus, din cauza ordinului lui Viteaz, care le interzicea să se opună? Ce fel de armistițiu a fost acesta, dacă cel 200.000 de prizonieri, în loc să fie eliberați — avînd în vedere "armistițiul" semnat — au fost duși în Siberia și nu au fost eliberați decât câțiva ani mai târziu? Și cum s'a acceptat ca cele 18 divizi să fie trimise pe front desarmate?

Iată întrebări ale Penescu la care ar trebui să răspundă și nu să vîl cu gogoșoașă că tot ce s'a făcut, s'a făcut pentru a se salva ce se mai putea salva. Da, s'a făcut totul, ca să se salveze ce se mai putea salva, dar aceasta era Țara ci partidul și posturile de ministri, ca cel deținut de însuși di Penescu. Iar Mihai Viteaz, tot pentru a se salva ce se mai putea salva, plus o tîniche, adică o decorație, nu a făcut uz de dreptul de grație, adică nu a grațiat pe mareșal după ce fusese condamnat la moarte și ar fi putut s'o facă. Cum de a admis Maniu acest lucru? Cum de nu l-a cerut lui Mihai Viteaz să facă uz de această prerogativă? Nu a făcut-o și Mihai Viteaz, tot pentru a-și salva tronul, nu a făcut uz de dreptul de grație nici în cazul Maniu, Mihalache și... Penescu. Și pentru că nu l-a grațiat — și ar fi putut s'o facă —, Maniu a murit în închisoare, iar di Penescu a stat 17 ani la închisoare!!!

Întelegem că Mihai Viteaz era un întărit mîntal, dar cum a crezut posibilă Maniu, o monarhie... comunistă?

Întelegem că di Penescu nu a avut ocazia să citească mîile de pagini ce s'au scris în Occident asupra acelor vremuri de martori americani, francezi și, în special, polonezi, dar ar fi putut s'o facă, dacă ar fi voit, decînd se găsește în Occident. Dacă ar fi citit pe Anders și Ciceanovschi, nu ar fi comis monumentală eroare de a fi adus în discuția "seminarului", cazul Poloniei. Căci cazul Poloniei nu este un argument pro 23 August ci anti 23 August.

Cărțile lui Anders și Ciceanovschi sunt un teribil act de acuzare contra lui 23 August și nu în apărarea lui. Înteleg că politicienii noștri nu aveau obiceiul să citească în Țară, dar ar fi bine să renunțe la acest obicei, mai ales cînd vor să se erijeze în șefi ai acțiunii de eliberare a Țării.

Dar, repet, ne găsim în fața unui fapt imbecil: "salvatorii" de la 23 August au trecut în defensivă, nu l-au mai serbat pe 23 August, nu se mai fălesc cu el ci, prin di Miron Butariu, ne cer să-l uităm. Dar îl întrebăm pe di Butariu, dacă spunea acest lucru și acum 28-25 de ani, etc. Și-l rugăm să ne satisfacă curiozitatea și să ne spună la câte comemorări ale actului de la 23 August a participat, comemorări organizate cu fondul național, fond creat tocmai de cel dat pe mâna lui Bodnăraș, adică de mareșalul Antonescu?

Dar contra intervenției dii Penescu s'au ridicat ofițerii: marelui Chintescu și căpitanii Stoicănescu și Cruțescu. Onoare lor. A existat desigur o excepție, acela a căpitanului de artilerie Doru Iencu. Dar di Iencu e marxist și e explicabil. Dacă ar mai trăi Caragiale ar spune: avem și noi... marxiztii noștri.

Și acum o constatare: La Iencu, di Grigore Filitti, "cărniță de Atena", deși n'a făcut armata, a venit cu termeni militari: "adunarea vrea să materializeze sistemele unor planuri strategice, care trebuie să dezbucă spre o perspectivă națională românească". Dar probabil că nu s'a obținut aceasta pentru că "parametrii temporari nu este finit". După cum se vede, di Filitti trece de la militarie la filosofie cu o ușurință desarmantă. Și — se pare — insuccesul se datorează faptului că "nu s'a precizat de către oratori, parametrii la care au lucrat"!!!

După cum se vede, Rică Venturarea n'a murit.

● Am scris că di Penescu e obligat să-și scrie memoriile, pentru a salva memoria lui Maniu. Revenim, dar de data aceasta îl spunem că trebuie să-și scrie memoriile, pentru a se apăra pe el însuși. În timpul procesului Maniu ziarle au redat pe larg dezbaterile acestui proces, făcînd și se crează că era vorba de note "stenoграфice". Și din aceste note, releșea că di Penescu a avut o altitudine lașă, că a aruncat toată vina pe Maniu, transformându-se în spirițist al acuzării. Și noi, de la Paris, nu aveam de unde să cunoaștem metodele diabolice comuniste. Le-am aflat cu mult mai târziu, cînd au ieșit cărțile lui Bacu, Cărlă, Urvich, etc. E probabil că di Penescu a fost supus la chinuri dantești și deci are circumstanțe atenuante și, în orice caz, nu noi cei care am fost la adăpost avem dreptul să aruncăm cu piatra. Dar Penescu, cu greu poate susține că declarațiile l-au fost falsificate, pentru că în toate relatările "stenoграфice", s'au putut citi și declarațiile lui Pogoneanu. Pogoneanu era un infirm, dar declarațiile lui au fost curajoase, cu totul contrarii lasității declarațiilor dii Penescu. S'a vorbit și s'a scris atunci că relativ ușoara pedapsă ce i s'a dat dii Penescu, s'a datorat tocmai faptului că s'a transformat în uneltă a "procurorului".

Și tot în relatările "stenoграфice", mai târziu, în procesul numit al lui Ică Tănase, s'a putut citi cum un tânăr acuzat, întreb de ce a venit în Țară, a răspuns: "Am venit cu arme și am venit pentru a trage cu ele în voi, să vă omor". Nu se poate susține că metodele se înblânziseră, deoarece tânărul care a făcut această declarație a fost împuscat.

Întrebarea logică care se pune este: au avut comunistii interesul să falsifice declarațiile dii Penescu și nu pe ale lui Pogoneanu? În acest caz, care ar fi putut fi acest interes? Repet, nu

noi cei care la acea vreme ne găseam la Paris avem dreptul să aruncăm cu piatra. Dar di Penescu vrea să devină șeful exilului românesc — cu ajutorul moșei, se pare că și devenit —, este obligat deci să-și scrie memoriile și să arunce lumină asupra acelor timpuri întunecoase și teribile. Cu câteva articole publicate în Buletinul Israelitilor de Rit Elen, nu se poate aduce lumina necesară. Nu am timpul necesar pentru a răfăi în arhive — de altfel nici nu e necesar — dar e posibil că în acele vremuri, indus în eroare de "notele stenoграфice", să fi scris și eu vreun articol de condamnare a altitudinii "lașe" în procesul Maniu a dii Nicolae Penescu. Și nu aș dori altceva decât să am ocazia de a face, în mod public, mea culpa.

● Se pare însă că sunt inutile existențele noastre ca di Penescu să-și scrie memoriile, deoarece, după unii, dsa n'ar avea talent. Se afirmă chiar că cele câteva articole apărute în presa exilului sub semnatura dsale, l-ar fi fost scrise de alții. În domeniul oratoriei, se schimbă chestia. S'a văzut acest lucru cu ocazia "seminarului". Dar aceasta nu înseamnă nimic; pentru a fi mare om politic nu e necesar să alba cineva talent la scris. S'a văzut în cazul Iuliu Maniu. Dar au fost atîtia oameni mari politici care nu aveau înclinație spre scris și totuși au scris memoriile. Adică nu și le-au scris ei, ci au făcut apel la un "profesionist". Și pe acest "profesionist", nu trebuie să-l caute mult: îl are la îndemînă. E prietenul dsale, René Theo. În acest caz ar avea un avantaj: memoriile l-ar apare întîi în folioleto. În marelui "hebdomadar" care apare de două ori pe lună, B.I.R.E., adică Buletinul Israelitilor de Rit Elen, și apoi în volum. Și ar mai avea un avantaj, acesta triplu: s'ar pune bine și cu Eyvill, și cu Grecii, și cu masonii. Cu Venerabilul Părinte Vasile Bodeanu, s'a pus bine demult.

● În "Cuvîntul românesc", într-un articol, di Dinu Zamfirescu, îl citează pe marele Walter Lippman. "Libertatea" steaua polară a spiritului omesc" — a spus Lippman. Dar di Zamfirescu nu ne spune dacă în acest "spirit omesc" erau incluși și Bălțicii și Polonezii, pentru a căror "libertate" s'a declanșat al doilea războiu mondial, sau numai Americanii și "poporul ales".

Dar pentru a vedea cât de adănc cugețator era Walter Lippman, îl vom mai cita o frază a acestuia: "Nu e de presupus un războiu între Statele Unite și U.R.S.S., căci aceasta ar însemna un războiu între un urs și o balenă". Cites din memorie și Lippman, prin fraza de mai sus, voia să spună că nu poate fi concepută o ciocnire de interese între Americanii și Rușii, cum nu poate fi concepută o ciocnire de interese între o balenă și un urs; fiecare cu a lui. Se pare că di Zamfirescu nu cunoștea această extraordinară de înțeleaptă frază a lui Lippman. Am citat-o din memorie dar, dacă vrea, putem s'o căutăm și să l-o servim în alt număr al revistei noastre.

● Corespondentul "ziarului nostru" din München, ne scrie că la câteva zile după moartea Prințului Nicolae, dnul Demostene Voia a făcut un parastas pentru Prințul dispărut. Foarte lăudabil. La biserică a venit în dolu, însoțit de soția sa, în mare dolu, și de nepotul Horia Stamatoș, iarși lăudabil. Și la sfîrșit a vorbit Demostene iarși lăudabil. Și a spus că decedatul a avut în exil o mare

activitate culturală. Tot lăudabil. Și, a continuat Demostene, la această activitate culturală, am colaborat eu (adică zăcut Demostene) și di Horia Stamatu, aici de față. Dacă Prințul citea mult, cum ne asigură în Vatra, doctorul Petre Vălimăreanu, sigur că acolo în mormînt a zămbit și a repetat versurile poetului:

"Iar deasupra tuloara, va vorbi un mititel,
Nu slăbindu-te pe tine, lustruindu-se pe el".

● Un cititor îmi reproșează de ce în nota din numărul precedent, l-am spus recent răposatul, Prinț Nicolae de Hohenzollern și nu Prinț de România. Pentru că în momentul decedului, Prințul Nicolae era Prinț de Hohenzollern și nu Prinț de România. Prințul Nicolae s'a căsătorit cu o Româncă, așa cum spune prietenul meu di Vălimăreanu, în ultimul număr din "Vatra". De acord, dar legile nu l-o permitau. Există un Statut al Casei regale, care impunea anumite norme membrilor Casei regale române: prinții și prințesele acestei Case, nu se puteau căsători fără aprobarea șefului Casei regale. Și Statutul mai avea unele prevederi, desigur făcute cu scopul de a nu înmulți casa regală cu socri ca Wolf-Lupescu. Ori șeful casei regale, în momentul căsătoriei Prințului Nicolae, era Carol II. Sunt toate de acord cu di Vălimăreanu că regele Carol nu avea calitățile morale de a interzice fratelui, celăce făcea el. Deci din punct de vedere moral, Carol nu avea nici un drept de a interzice căsătoria, dar din punct de vedere legal, da.

Această interdicție a fost desigur unul dintre puținele acte legale făcute de ginerele lui Wolf. Nu numai Carol II a fost lăbăreț, cum spune di Vălimăreanu, ci toți fiii și fiucele regelui Ferdinand. În Consiliul de Coroană din August 1916, regele Ferdinand l-a răspuns dîr lui Petre Carp: eu am invins azi un Hohenzollern; adică pe el însuși. Și era adevărat, dar din nefericire, Ferdinand a invins un Neamț, dar n'a putut învinge o englezoaică. Îl întrebăm pe di Vălimăreanu dacă a citit o carte intitulată "Neamul cotofenesi". Era scrisă de D. V. Barnovschi, care era pseudonimul unui frate al cunoscutului avocat Vasiliu-Ciuj. Deci Ferdinand a fost învinge de o englezoaică și această înfrîngere a adus multe rele pe capul Țării de la Dunare.

● Di Vălimăreanu ne spune că Prințul Nicolae de Hohenzollern, sau Nicolae Brana dacă preferă, s'a căsătorit cu o Româncă, Dumitrescu-Tohani. Dar se pare că nu știe și e curios pentru un deductiv cu calități de prima clasă — că această Dumitrescu — Tohani nu era domnișoară și nici măcar separată de soțul ei, un român foarte cum se cade, după cate se spune. Atît de cum se cade era, că atunci cînd Prințul l-a furat nevastă, a spus multumit: nici nu știe prințul ce bine mi-a făcut, scăpându-mă de poama asta. Sunt sigur că di Vălimăreanu nu cunoștea aceste date căci altfel, cu puritanismul ce l-i cunoștea tot natul, ar fi făcut un scandal de pomină.

Deci ca să punem punct acestei note, repet: nu am greșit spunîndu-l răposatul prinț, Prințul de Hohenzollern. Și nu aș fi fost greșit dacă l-aș fi spus și Nicolae Brana.

● Dar în exil, Prințul l-a venit ideea că ar putea deveni rege al României. Personal nu cred că era el

de vină, ci anumii români care l-au băgat această trăznăie în cap. Aceasta este una din storiile groase trase de Părintele Boildeanu, sfioră căreia l-am putea spune trîngălie. La Paris, "Prințesa" părea foarte discretă. Toți Românii care-l frecventau, cu care avea consfătuiri, mi-au spus că nu au văzut-o nicodată. Dar odată instalată la Madrid, s'a schimbat situația: prințul și-a constituit o Curte, cu un șef al Casei civile, un domn cu defecte de vorbire care se cheamă M. F. Enescu, și un șef al Casei militare, care era colonelul Mavrichi. Cum era normal, Curtea avea și un poet atîrat, care răspunde la pseudonimul de Horia Stamatu. Acest poet a compus poezii închinale "domniței", pe care le-a și publicat.

Dar ca totdeauna, interven chestii mărunte, care strîc totuși socotile. În lipsa familiei princiere din Madrid, șeful Casei civile, a găsit foarte normal să se culce în patul "prințesei". Și — ghinion — a fost surprins dormind în patul prințesei absente, de șeful casei militare. Acesta — militar obțut — a reclamat cazul prințului dar, în loc să fie concediat reclamatul, a fost concediat reclamatul. Și reclamaantul, nemai găsindu-și nici o posibilitate de trai, a plecat la București, unde — se zice — ar scri o carte asupra exilului.

● E foarte posibil că Prințul ar fi putut face lucruri bune pentru exil dacă nu ar fi fost rîu stîtut. Dar ca totdeauna, oamenii bine intenționați, se înconjoară de cetățeni bolnavi de ambiție. Parcă ar fi fost un făcut, Prințul s'a înconjurat de oameni cu defecte de vorbire. Straniu! Unul era M. F. Enescu, al doilea era Octavian Buhociu și al treilea Octavian Vuia! Și acești oameni l-au sfătuit pe Prinț să întreprindă o activitate culturală. Printre altele, a făcut și o revistă intitulată *Faptă*. Cine-și mai aduce aminte azi de *Faptă*, în afară de Enescu și Stamatu? Și cu toate acestea, s'a afirmat că *Faptă* era cea mai bună publicatie din exil. Cine a spus-o? Păi cine altul putea s'o spună, decât însuși fiul ministrului efemer Fotin Enescu? Și încă a spus-o în fața unei adunări în Madrid. Natural, fără să roșească.

Dar a mai fost o *Faptă*. Aceasta, în România. Directorul acestei gazete se cheama Mircea Damian, un om fără scrupule, care voia să-și facă un nume, făcînd scandal. Prințul, cum spune bine di Vălimăreanu, în Țară, era cam scandalagiu. Dădea și primea, în dreapta și stînga. Se bătea cu toți, chiar cu lăptarii. Prințul, ca și nepotul său, îl plăcea viteza. Era un bold și vai de cel care cu voie sau fără voie, se pune în calea boldului. Într-o zi, în fața acestui bold, a apărut un lăptar cu cotiga lui. Prințul, supărat, și-a oprit mîșina și, nici unei doli, l-a dat două palme lăptarului. Bietul lăptar, cum foarte bine spune di Vălimăreanu, nu știa că cel care palma, era Prințul Nicolae de România. Și, la rîndul lui, l-a dat un plicior în locul unde doare cel mai mult.

Și de asta a aflat scandalagiu Mircea Damian care în *Faptă*, a scris un articol care la acea vreme a avut răsunet și spunea, nici mai mult nici mai puțin, că lăptarul l-a dat una prințului în... "augustelei-boale". Di Vălimăreanu ne spune că prințul nu a făcut nici un proces de lăse majestate. Nu știa dacă l-a făcut sau nu proces lăptarului dar, dacă nu mă înșeacă lăptarul dar, dacă nu mă înșeacă

RELATIILE ROMANO RUSE

au fost rând pe rând suprimate la intervențiile consilierilor ruși. "Progresul" nici nu a putut să apară, din cauza titlului "subversiv". A apărut doar un număr, fără titlu, și după acela a fost suprimat. Hellade, mai circumspec, a reușit să dea o viață mai lungă publicației lui "Curierul de ambe sexe". De ce înverunarea Rușilor contra culturii românești? Lor nu le plăcea deloc să-i vadă pe Români afirmându-se într-un mod din ce în ce mai pronunțat ca membri ai familiei latine și nu a celei slave, ideile care putea, cu timpul, să îndepărteze pe protectori de protecție. Dacă rușii autorizaser în principiu, prin Kiseleff, o dezvoltare națională, ei fuseseră determinați la aceasta de ideea că Românii nu erau decât un grup de Slavi, puțin mai deosebiți decât ceilalți; ei nu au găsit deci că e rău, favorizând dezvoltarea lor națională. Dar ea îndată ce au văzut pe Români revendicând o origine alta decât cea pe care le-o atribulau rușii, au luat imediat toate măsurile, pentru a stăvilii o asemenea mișcare care nu cadra deloc cu programul lor politic." A. D. Xenopol, Istoria Românilor, Editura Carpații, Madrid, IV, p. 169.

***

În Istoria lui C. C. Giurescu, spre surprinderea noastră, găsim destule date în legătură cu mișcarea culturală din Principate. Găsim chiar terribilul pasaj din cursul de deschidere al lui Mihail Coghăneanu, dar nu găsim nici un cuvânt despre presiunile constante ale Rușiei, prin consilii ei. După Giurescu, acest progres al Principatelor a avut o dezvoltare normală, liniștită.

Cum era de așteptat, Istoria Roller e mai explicită. Astfel, uniformitatea adusă de Regulamentul organic, în celeace privește cele două Principate, nu era făcută decât spre binele Românilor și nu ascundea nici un plan rusesc de a îngheța amândouă Principatele deodată. "Această uniformitate poate servi să apropie unul de altul două

popoare pe care identitatea de religie, de origine și de poziție, ar trebui să le țină strâns unite în orice împrejurare." Roller, op. cit., III, p. 939.

Pentru Roller boierimea nu s'a împărțit în două, partea națională și boierimea retrogradă, ci a existat o singură boierime, care s'a opus cu îndârjire la clintirea privilegiilor ei. În afară de aceasta, ca un leit-motiv, revine expresia "mase populare", care-aceasta este o realitate istorică-nu au existat pe acele vremuri. Boierii foși se opuneau măsurilor bune, inspirate de Rusia. Despre intrigile și presiunile consilierilor ruși, nici un cuvânt.

Dar pe lângă un istoric "burghez" ca A. D. Xenopol, cum am văzut, intervine Dalai Lama al lor, Karl Marx, care confirmă în mod categoric pe marea noastră istorie.

VA URMA

SONETELE LUI V. VOICULESCU

Zădărniciia faptului împlinit ce l se pare viața, îl amușe un ultim zămbet, creatorul de ieri, punând masca ușoară a lui Ariel, își scrie, în cele mai de pe urmă testamentul literar pe leazele de inimă:

De-am lălmăcit cu umbre lumina ta regească,
De iacrimi, ca și ochii, m-ă versurile ude...
Te-am îngănat ca pruncii ce-nvoadă să vorbească
Și'n rădăni scâlciază cuvintele ce-aude...
Dar tu ești soare veșnic: o clipă poți țera
Să fii o biată gâdă jucând în raze ta.

În fața acestui ultim psalm al poetului, trebuie să recunoaștem încăodată că cei ce au văzut în Vasile Voiculescu un fabricant de capodopere n'au greșit deloc.

Așa s'au născut aceste mărgăritare ale literaturii române care sânt sonetele lui V. Voiculescu.

NOTE CU LEXIC POTOLIT

În memoria, la răcoare a fost băgat, Mircea Damian. Dar date mai precise asupra acestui fapt ne pot da dnii René Theo și Ștefan Baciu, care au fost redactorii la Fapta scandalului Damian. Dacă nu l-a făcut proces, însemnează că a fost bine sfătuit, căci pe acea vreme în România era o ade-vărată libertate a presii. Procesele de presă se judecau de jurați și totdeauna "gazetarilor" legeau achitați.

Dar curiozitatea nu constă în faptul că prințul a făcut sau nu procesațarului sau lui Mircea Damian. Luatul greu de înțeles e că la Madrid, cu banii prințului, di cu defecte de vorbire, a scos o gazetă — natural, cea mai bună gazetă din exil —, care se che-ma Fapta. Să nu fi știut fiul efemerului ministru că gazeta în care prințul a fost înșutat în mod trivial, unde se scria ca la "Vatra", se che-ma Fapta? Să fi avut prințul o memorie atât

de scurtă și să nu-și fi amintit că în Fapta, Mircea Damian scria de "austele... appendice"? Sau di cu defecte de vorbire a voit să-l șantajeze pe Prințul de Hohenzollern? Mister!

● Din svonuri neconfirmate, șeful "grupului 81" a trimis o circulară tuturor membrilor, cerându-le ca în vil-tor, în comunicările scrise dintre ei, să nu-și mai spună "camarade", ci "frate".

REVISTA SI EDITURA «CAR-PATH» UREAZA CITITORILOR SI SPRJINITORILOR, SARBA-TORI FERICITE SI UN AN NOU DATATOR DE SPERANTE.

EDITURA CARPATII ANUNTA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANĂ, de A. D. Xenopol, vol I, II și IV ...	18 \$ USA
ISTORIA LITERATURII ROMÂNE, de D. Murăragu, epulsat ...	4 \$ USA
NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murăragu ...	8 \$ USA
POVESTI, de Ion Creangă, legat și bogat ilustrat ...	20 \$ USA
DACIA, de Vasile Părvan ...	3 \$ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga ...	3 \$ USA
ISTORIA PARTIDELOR, NATIONAL, TARANESC SI NATIONAL-TARANESC, de Pamfil Belcaru, vol I, II ...	12 \$ USA
ISTORIA POLITICA SI MILITARA A RAZBOIULUI ROMANIKI CONTRA RUSIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga ...	8 \$ USA
KARL MARX: INSEMNARI DESPRE ROMANI. Texte inedite cu comentarii de Pamfil Belcaru ...	8 \$ USA
ȘTEFAN CEL MARE, VOIEVOD AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur ...	8 \$ USA
ISTORIA DACICI SI CONTINUITATEA DACOROMANA, de General Platon Chirnoaga ...	8 \$ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Brădescu ...	6 \$ USA
POVESTI FARA TARA, nuvele, de Faust Brădescu, N. Novac și N. B. Gova ...	6 \$ USA
UNIREA NATIONALA IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Belcaru ...	8 \$ USA
DICTIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu, rustică. Legat până ...	4 \$ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUZĂZICI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manollescu, T. Popescu, etc ...	4 \$ USA
MOTA SI MARIN, DOUZĂZICI SI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prati și Boutzo, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manollescu ...	8 \$ USA
DUMNEZEU S'A NASCUT IN EXIL, de Vintilă Horia ...	12 \$ USA

CARPATII

REVISTA CULTURALA SI DE ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL
Director-Proprietar:

TRAIAN POPESCU

APARE ODATA LA DOUA LUNI
SUB INDIRIJAREA UNUI COMITET
DE REDACTIE

★

Redacția și Administrația:
Calle Conde de Peñalver, 83, 4.
Teléf. 402 11 01 - MADRID-6

Correspondența:

Apartado 9283 - MADRID (España)

★

Abonamente:

Anual ... 20 \$ USA
De susținere ... 40 \$ USA
Expeditoare Avion plus. 6 \$ USA